శ్రీలలిత

షష్ఠ భాగము

(495 నుండి 600 వరకు నామములకు వివరణము)

6

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

ధనిష్ఠ

ప్రథమ ముద్రణ : 2010 శ్రీ వికృతి - శరన్నవరాత్రులు

ప్రతులు : 1,000

వెల : రూ॥ **40-00**

ప్రాప్తిస్థానము :

జగద్గురు మందిరము

(ది వరల్డ్ టీచర్ టెంపుల్)

'రాధామాధవమ్'

14-38-2, ముప్పిడి కోలనీ,

విశాఖపట్నం - 530 002.

ఫోన్ : 0891-2701531

e-mail : dhanishta@rediffmail.com

ముద్రణ :

ఎక్సెలియన్ ప్రింటింగ్ స్కూల్

విశాఖపట్నం - 530 016.

☏ 0891-2747320, 9848075132.

ధనిష్ఠ

స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ

"ధనిష్ఠ" అనగా ధనపూరిత దివ్యవాయువు. ధనమనగ దివ్య సంపద. అది కేవలము డబ్బుకాదు. డబ్బుతో సంపదను కొలువ లేము, కొనలేము. సంపద జీవన వైభవమునకు సంబంధించినది. మన శ్రుతులలో అగ్ని, వాయువు, ఇంద్రుడు, బృహస్పతి యిత్యాది దివ్య ప్రజ్ఞలను ధనమనిరి. ఆర్ష విజ్ఞానమే నిజమైన ధనము. అట్టి ధనమును కూర్పుచేసి వ్యాప్తి చేయుటకు "ధనిష్ఠ" 1992లో జన్మించినది.

"ధనిష్ఠ" మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వాక్కును సి.డి., ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్ల రూపములోను, పుస్తకముల రూపము లోను భద్రపరచి సత్సాధకుల కందించునట్టి యజ్ఞార్థకర్మను చేపట్టినది.

"ధనిష్ఠ" ఒక చక్కని గ్రంథాలయమును, ధ్యాన మందిరమును సద్గోష్ఠికై వలసిన వాతావరణమును – "జగద్గురు మందిరము"గ ఏర్పరచి, ఆసక్తి కలవారికి ధ్యానము, స్వాధ్యాయము నేర్పుచున్నది.

సంకలనకర్త : మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

మాతృదేశము మొదలుగా ఉత్తర అమెరికా, లాటిన్ అమెరికా మరియు ఐరోపా ఖండములలోగల ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసువులకు ప్రచోదనము కలిగించుచూ, భక్తి, జ్ఞానము, వైరాగ్యము, యోగాభ్యాసము యిత్యాది విషయములలో బోధనలు గావించుచూ, పరమగురువుల మార్గానుయాయులకు వెలుగుదారి చూపించు చున్న సత్సాధనా సంపత్తిగల నవయుగ యోగ మార్గదర్శి **మాస్టర్ పార్వతీకుమార్**గారు. వారి బోధనలు లెక్కకుమించి యున్ననూ, పలురకములైన విషయ, విజ్ఞాన బోధనలుగా తెలియవచ్చును. అవి బోధనలుగానే కాకుండా నిత్యజీవితమున అనుసరణీయమై, ఆచరణ యోగ్యమై, ఆచరించువారికి సత్యదర్శనమున సత్వర ఫలితముల నందించు చున్నవని తెలుపుట అతిశయోక్తి కానేరదు.

సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, కళారంగములలో వారి నిరంతర సేవలను గుర్తించి, గౌరవించి, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్ **"డాక్టర్ ఆఫ్ లెటర్స్"** పట్టానందించి, ఆదర్శవంతమైన వారి సేవలను కొనియాడినది.

ఆర్థిక, సాంఘిక, సేవారంగములలో – మానవాళి మనుగడలో సుఖము, శాంతి పరిమళింపజేయు సూత్రముగా ఆధ్యాత్మికత అలరారినప్పుడే దానికి సాఫల్యత, సార్థకత ఉండునని, *"మానవ సేవయే మాధవ సేవ"* అను మాటకు

సరియైన అర్థము యిదేనని మాస్టరుగారు తమ ప్రవర్తన ద్వారా తెలియ పరచుచున్నారు. మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు బాధ్యతగల గృహస్థులు, పేరున్న ఆర్థిక సలహాదారు, విజ్ఞానమును వికసింపజేయు గురువు, శారీరక – మానసిక రుగ్మతలను తొలగింపజేయు వైద్యులు, శతాధిక గ్రంథముల సంకలన కర్త, నిగర్వి, నిర్మల హృదయులు.

జ్ఞానము ఏ ఒక్కరికి చెందినది కాదనియు, జ్ఞానులు సైతము అందరునూ జ్ఞానమునకే చెందిన వారనియూ, జ్ఞానమే సరియగు వాహికల నెన్నుకొని తనను తాను ప్రకటించుకొనుచుండు ననియూ, అందుచే నిజముగా ఎవ్వరూ గ్రంథకర్తలు కాజాల రనియూ, సంకలన కర్తలే ననియు మాస్టరుగారి దృఢ విశ్వాసము. విశేష పరిజ్ఞానముగల ప్రతిభావంతు లైనప్పటికి సౌశీల్యముతో సామాన్యుల మిత్రత్వము నభిలషించు సమవర్తి.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి ఆధ్వర్యమున ఎన్నియో ధార్మిక సంస్థలు దేశ విదేశములలో పరహితసేవ గావించుచున్నవి. “పరహితము పరమధర్మ” మను ఆర్యోక్తి వారి జీవితమును నడిపించుచున్నది. భగవద్ధ్యానము, స్వాధ్యాయము, పరహితములకు త్రిధాబద్ధులుగా ఎందరో ఆస్తికులకు వారు ప్రపంచమున ప్రచోదనము గావించుచున్నారు. పరమగురు పరంపర వారి కాదర్శము.

- ధనిష్ఠా ఫౌండేషన్

తొలిపలుకు

"**శ్రీ**లలిత" అను శీర్షికగా మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు లలితా సహస్రనామములకు వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచున్నారు. అవి ప్రతిమాసము 'నావాణి' దర్శన మాస పత్రికయందు ప్రచురింపబడుచున్నవి. పాఠకుల కోరికపై అమ్మవారి "సహస్ర" నామములను "శత" నామములు ఒక భాగముగ ప్రచురించుటకు సంకల్పించితిమి. ఇప్పటికి 495 నామములను 5 భాగములుగ ధనిష్ఠ ప్రచురించినది. ప్రస్తుతము 495 నుండి 600 వరకు 6వ భాగముగ అందించుచున్నాము.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వివరణము ఎల్లవేళల సత్సాధకుల నుద్దేశించియే యుండును. వారి భాష కూడ చాల సరళము. గంభీరమగు విషయములను పామరులకు సహితము అందించగల స్పష్టత ఆయన భాషణమందు, రచనలయందు గోచరించును. వారినుండి వెలువడిన విజ్ఞానాంశ మేదైననూ ఆచరణకు స్ఫూర్తి కలిగించునట్లుగ నుండును.

ఆవేశములేని ఆచరణ వారి యందు, వారి భాషణయందు నిత్యము గోచరించు చుండును. ఆచరణయే ఇహపరములకు పరిష్కారమని వారి బోధనలు ప్రస్ఫుటము చేయుచుండును.

అందులకే ఈ ముద్రణము.

– ధనిష్ఠ

పరిచయము

లలితాదేవి, శ్రీదేవి, దుర్గ, మహాలక్ష్మి, మహాసరస్వతి, మహాకాళి, రాజరాజేశ్వరి, త్రిపురసుందరి, ఇవియన్నియు జగదంబ నామములే. విశ్వ చైతన్యమే జగదంబ. ఆమె నుండియే త్రిగుణములు, పంచభూతముల సృష్టి ఏర్పడుచున్నది. ఇవియే ఆమె అష్ట ప్రకృతులు. అందలి చైతన్యమామెయే. అష్ట ప్రకృతులకు మూలము కనుక ఆమెయే మూల ప్రకృతి. సృష్టికి మూలాధారము ఆమెయే. అవ్యక్త స్థితియందు సత్యముగను, వ్యక్త స్థితియందు మహాచైతన్యముగను విరాజిల్లునదియే శ్రీమాత.

సమస్త దేవతామూర్తులు, గ్రహగోళములు, సర్వజీవకోటి శ్రీలలిత నుండి ఏర్పడినవే. ఆమె లీలావిలాసము, సృష్టివైభవము సహస్ర నామములతో కొనియాడబడినది. వర్ణన కతీతమైనను ఆమెను వర్ణించు ప్రయత్నము, ఆ మహా చైతన్యమున స్థితి గొనుటకు వినియోగ పడును. అందులకే పారాయణము.

అవగాహనతో కూడిన పారాయణము చేయుట వలన రుచి తెలియును. రుచియనగ వెలుగు. రుచియనగ అనుభూతి కూడ. అట్టి దర్శనము అందరికి దక్కవలెనని, అనుభూతి అందరికిని కలుగవలెనని ఋషుల ఆకాంక్ష. అవగాహన అనుభూతికి మార్గము చూపును గనుక వ్యాఖ్యానములు సరళముగనున్నచో అవగాహన సులభము. అందులకే ఈ వ్యాఖ్యానము. సామాన్యులకు వినియోగపడినచో ఈ ప్రయత్నము సఫలము.

- పార్వతీకుమార్

విషయసూచిక

495.	మణిపూరాబ్జ నిలయా	....	15
496.	వదనత్రయ సంయుతః	....	17
497.	వజ్రాదికాయుధోపేత	....	17
498.	డామర్యాదిబిరావృతా	....	18
499.	రక్తవర్ణా	....	18
500.	మాంసనిష్ఠా	....	19
501.	గుడాన్నప్రీత మానసా	....	20
502.	సమస్తభక్త సుఖదా	....	23
503.	లాకిన్యంబా స్వరూపిణి	....	24
504.	స్వాధిష్ఠానాంబుజ గతా	....	26
505.	చతుర్వక్త్ర మనోహరా	....	27
506.	శూలాద్యాయుధ సంపన్నా	....	28
507.	పీతవర్ణా	....	28
508.	అతిగర్వితా	....	29
509.	మేదోనిష్ఠా	....	30
510.	మధుప్రీతా	....	31
511.	బందిన్యాది సమన్వితా	....	33
512.	దధ్యన్నాసక్త హృదయా	....	34
513.	కాకినీరూప ధారిణీ	....	35
514.	మూలాధారాంబుజారూఢా	....	36
515.	పంచవక్త్ర	....	36
516.	అస్థి సంస్థితా	....	36
517.	అంకుశాది ప్రహరణా	....	36
518.	వరదాది నిషేవితా	....	36
519.	ముద్గౌదనాసక్తచిత్తా	....	36

520.	సాకిన్యంబా స్వరూపిణీ	....	37
521.	ఆజ్ఞాచక్రాబ్జ నిలయా	....	40
522.	శుక్లవర్ణా	....	40
523.	షడాననా	....	40
524.	మజ్జాసంస్థా	....	40
525.	హంసవతీ	....	40
526.	ముఖ్యశక్తి సమన్వితా	....	41
527.	హరిద్రాన్నైక రసికా	....	41
528.	హాకినీ రూపధారిణీ	....	41
529.	సహస్రదళ పద్మస్థా	....	46
530.	సర్వవర్ణ ఉపశోభితా	....	46
531.	సర్వాయుధ ధరా	....	46
532.	శుక్ల సంస్థితా	....	46
533.	సర్వతోముఖీ	....	46
534.	సర్వౌదనప్రీత చిత్తా	....	46
535.	యాకిన్యంబా స్వరూపిణీ	....	47
536.	స్వాహా స్వధా	....	50
537.	అమతి	....	52
538.	మేధా	....	54
539.	శ్రుతిః	....	55
540.	స్మృతి	....	58
541.	అనుత్తమ	....	60
542.	పుణ్యకీర్తి	....	62
543.	పుణ్యలభ్య	....	64
544.	పుణ్యశ్రవణ కీర్తనా	....	65
545.	పులోమజార్చితా	....	67
546.	బంధమోచనీ	....	68

547.	బర్బరాలకా	....	70
548.	విమర్శరూపిణి	....	72
549.	విద్యా	....	74
550.	వియదాది జగత్ప్రసూ	....	75
551.	సర్వవ్యాధి ప్రశమనీ	....	77
552.	సర్వమృత్యు నివారిణి	....	79
553.	అగ్రగణ్యా	....	83
554.	అచింత్యరూపా	....	84
555.	కలికల్మష నాశినీ	....	85
556.	కాత్యాయనీ	....	88
557.	కాలహంత్రీ	....	90
558.	కమలాక్ష నిషేవితా	....	91
559.	తాంబూలపూరిత ముఖీ	....	93
560.	దాడిమీకుసుమ ప్రభా	....	95
561.	మృగాక్షీ	....	96
562.	మోహినీ	....	97
563.	ముఖ్యా	....	99
564.	మృడానీ	....	100
565.	మిత్రరూపిణీ	....	101
566.	నిత్యతృప్తా	....	102
567.	భక్తనిధి	....	104
568.	నియంత్రీ	....	105
569.	నిఖిలేశ్వరీ	....	106
570.	మైత్ర్యాది వాసనాలభ్యా	....	107
571.	మహాప్రళయ సాక్షిణీ	....	109
572.	పరాశక్తిః	....	110
573.	పరానిష్ఠా	....	113

574.	ప్రజ్ఞాన ఘనరూపిణీ	....	115
575.	మాధ్వీపానాలసా మతా	....	118
576.	మాధ్వీపానాలసా మతా	....	118
577.	మాతృకా వర్ణరూపిణీ	....	120
578.	మహాకైలాస నిలయా	....	124
579.	మృణాళ మృదుదోర్లతా	....	126
580.	మహనీయా	....	127
581.	దయామూర్తి	....	128
582.	మహా సామ్రాజ్యదాయిని	....	129
583.	ఆత్మవిద్యా	....	131
584.	మహావిద్యా	....	133
585.	శ్రీవిద్యా	....	135
586.	కామసేవితా	....	138
587.	శ్రీ షోడశాక్షరీ విద్యా	....	140
588.	త్రికూటా	....	141
589.	కామకోటికా	....	144
590.	కటాక్షకింకరీభూత కమలా కోటిసేవితా	....	146
591.	శిరస్థితా'	....	147
592.	చంద్రనిభా	....	149
593.	ఫాలస్థా	....	151
594.	ఇంద్రధనుః ప్రభా	....	153
595.	హృదయస్థా	....	154
596.	రవిప్రఖ్యా	....	156
597.	త్రికోణాంతర దీపికా	....	158
598.	దాక్షాయణీ	....	160
599.	దైత్యహంత్రీ	....	160
600.	దక్షయజ్ఞ వినాశినీ	....	160

శ్రీ లలిత - 6

షష్ఠ భాగము

శ్రీ లలిత

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః ।

495. 'మణిపూరాబ్జ నిలయా'

మణిపూర మను పదిరేకుల పద్మమునందు వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

మణిపూర పద్మము నాభి యందుండును. పది రేకులతో కూడి యుండును. అందు ఐదు రేకులు (దళములు) అధోముఖముగను ఐదు రేకులు ఊర్ధ్వముఖముగను యుండును. అధోముఖపు దళములు బహిర్ మనస్సుగను, ఊర్ధ్వముఖపు దళములు అంతర్ మనస్సుగను పనిచేయును. మణిపూరక పద్మము కారణముగ లోపల, బైట అంత రంగము, బహిరంగము అను భేదము శ్రీమాత సృష్టించును. బహిరంత రంగముల దృష్టి కలవారు ఋషులు, యోగులు. కేవలము బాహ్యదృష్టి కలవారు సామాన్య జీవులు. వీరిని పశువులందురు. పశువులు, పశ్యకు లని పేర్కొందురు. పశ్యకులనగా బైటికి చూచువారు. లోపలకు బైటకు కూడ చూడగలిగిన వారిని కశ్యపులు అందురు. యోగులు, ఋషులు, తపస్విజనులు కశ్యపులు. ఇతరులు పశ్యకులు.

పశ్యకులు పశుప్రాయుల వలె కేవలము ఇంద్రియముల ద్వారా ఇంద్రియార్థములను కోరుచు బాహ్యమున జీవమును నశింపజేసి కొనుచు మరణింతురు. వీరికే మరణము, జననము కలవు. అంత రంగమున చూచుట, వర్తించుట నేర్చినవారు మరణము దాటిన వారగుదురు. ఈ కారణముగ మణిపూరకము అత్యంత ప్రాముఖ్యముతో కూడిన పద్మముగ పెద్దలు వర్ణించిరి. బాహ్యమునందు ఇష్టా పూరణము

కొఱకై తాపత్రయపడు జీవులు చిల్లుకుండను నింపుతున్నట్లు జన్మల తరబడి విఫల యత్నము చేయుదురు. కొన్ని వేల జన్మలిట్లు గడువగ బాహ్యమున పూర్ణ ఆనందము పొందుట మిథ్య యని శ్రీమాత అనుగ్రహముగ తెలిసి అంతర్ మనస్సు ఆధారముగ అంతరంగమగు అనాహతమును చేరు ప్రయత్నము చేయుదురు. అంతరంగమున ఆనందము క్రమముగ పూరింపబడును. ఇట్లు ఆనంద పూరణమునకు ఉపాయముగల పద్మముగ మణిపూర పద్మమును తెలియవలెను.

బహిరంగ జీవనము క్షరము. అది నశించునది. అంతరంగ జీవనము అక్షరము. అది నశింపనిది. జీవుడు తానక్షరుడుగ నిలచి దైవారాధన చేయుచున్నప్పుడు దైవసాన్నిధ్యము తనయందు పూర్ణముగ నిండును. చిల్లులేని కుండ నిండునట్లు పూర్ణముగ నుండును. అటుపైన సాన్నిధ్యము పెంపొందుచుండగ పరిపూర్ణమగుచు పొంగి పొరలును. అపుడు బహిర్ ఆనందము కూడ కలుగును.

మానవునికి అక్షరాభ్యాస క్రతువు ఐదవ సంవత్సరముననే నిర్వర్తింతురు. ఈ సంస్కారము పొందిన మానవుడు క్షర విద్యతోపాటు అక్షర విద్యను కూడ అభ్యసింపవలెను. అక్షరాభ్యాసమనగా అక్షరత్వమును అభ్యసించుట. అందులకే తన జన్మము. కేవలము వ్రాత నేర్చుటకు కాదు. తెలియని తల్లిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులు అనాలోచితముగ పిల్లలను చిన్నతనము నుండియే అవిద్యా మార్గముల ప్రవేశింప జేయుదురు. కలియుగము కదా! ఇచ్చట వసించియుండు శ్రీమాత ఇహపర సౌఖ్యముల నీయగలదు. కనుకనే ఈ పద్మమున వసించి యుండు శ్రీమాత నారాధించుట ప్రసిద్ధి గాంచినది.

496. 'వదనత్రయ సంయుతః'

మూడు ముఖములతో నుండునది యని అర్థము.

శ్రీమాత మూడు గుణములు మూడు ముఖములుగ, మూడు శక్తులుగ మణిపూర పద్మమున ఆరాధించుట వలన సమన్వయము కలుగును. గుణ సమన్వయమున బహిరంత రంగములందు వర్తించు టకు సాధ్యమగును. బహిరంగము నుండి అంతరంగము చేరుటకు, అంతరంగము నుండి బహిరంగము చేరుటకు వలసిన ద్వారము తెరువబడును. శ్రీమాత త్రిముఖి ఆరాధనము ఆరాధకుని స్వభావ మందుగల సత్త్వ, రజస్, తమస్సులు సమన్వయింపబడుటకే అని తెలియవలెను.

497. 'వజ్రాదికాయుధోపేత'

వజ్రము మొదలగు ఆయుధములతో కూడినది శ్రీమాత అని అర్థము.

వజ్రము, దండము, శక్తి, అభయము దాల్చిన చతుర్భుజిగా భావన చేయవలెను.

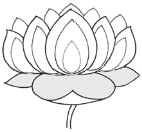

498. 'డామర్యాదిభిరావృతా'

డమరుకము ఆదిగా గల భీకర శబ్దములతో పరివేష్టించి యుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పశుజనులకు భయభీతులు కలిగించుటకు శ్రీమాత డమరుక మొకటి చాలును. ఆ శబ్దమున దుష్టుల గుండెలు పగుల గలవు. శిష్టులకు అభయము కలిగించుచు దుష్టులకు భయము కలిగించునది యిచ్చుటి శ్రీమాత. డామరి మొదలగునవి పది శక్తులుగ వివరింప బడినవి. ఇవి భీకర శబ్ద కారకములు.

499. 'రక్తవర్ణా'

ఎఱ్ఱని రంగు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

అనాహత మందలి శ్రీమాత రక్తవర్ణమున ఉండును. అట్టి రక్తమునకు ఎఱ్ఱని రంగు మణిపూరక మందలి రాకినీ మాత వలన యేర్పడును. రక్తమునకు గల ఎఱ్ఱదనము ఈ పద్మము నందలి శ్రీమాత ద్వారా యేర్పడు చుండును. రక్త మందలి బలమునకు ఎఱ్ఱదనము చిహ్నము. శరీరమున ప్రవహించు రక్తమునకు మణిపూరక మందలి శ్రీమాత బలము నిచ్చును.

500. 'మాంసనిష్ఠా'

మాంసమునందు అభిమానముతో వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

దేహమున పుష్టికరమగు కండరములు యేర్పడుటకు కూడ మణిపూరమునందు నిలచిన శ్రీమాతయే కారణము. ఇచ్చటి శ్రీమాత నారాధించుట వలన రక్తపుష్టి, మాంసపుష్టి కలిగి దేహము పటిష్ఠముగ జీవునికి సాధనమై యుండును.

501. 'గుడాన్నప్రీత మానసా'

బెల్లముతో గూడిన అన్నముచే ప్రీతిచెందు మనస్సు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఆహారమునందు బెల్లమునకొక ప్రత్యేక స్థానమున్నది. గణపతి పూజకు కూడ బెల్లము ప్రసాదముగ వాడుట ఆచారము. బెల్లము మనస్సునకు ప్రీతి కలిగించును. రస సిద్ధికి తోడ్పడును. చెఱకురసము ఘనస్థితి చెందినపుడు బెల్లమేర్పడును. శ్రీమాత చెఱకుగడను హస్తమున పూనినట్లు ప్రార్థన చేయుట కూడ సత్సంప్రదాయము. మూలాధారము నుండి సహస్రారమువరకు గల సుషుమ్న నాడి యందలి రసానుభూతికి చెఱకుగడ ప్రతీతి. అందలి కణుపులే లోకాలోకముల నేర్పరచు విభాగములు.

కేవలము పులుపు, ఉప్పు, కారము, వగరు, చేదు ఆహారమున గొనువారికి మనస్సున చికాకులు, కోపము భయము నేర్పడు అవకాశ మున్నది. తగుమాత్రము తీపినిగూడ గొననివారు రకరకములగు మనో క్లేశములకు గురి అగుచుందురు. షడ్రుచులు లేని భోజనము సమగ్రము కాదు. మనోప్రీతికి, మనోల్లాసమునకు సమగ్రముగ ఆహారము గొనుట ఎంతయూ ఆవశ్యకము. విష్ణు పురాణమున పరాశర మహర్షి మైత్రేయుని కందించు బోధనలయందు ఈ విషయము గోచరమగును. ప్రప్రథమముగ ఆహారము గొనవలసిన పదార్థము తీయని పదార్థమై

యుండవలెనని పరాశరులు సూచించినారు. తీపిలేని భోజనము రససిద్ధి నీయదు. ఆయుర్వేదమునందు కూడ బెల్లమునకే ప్రాధాన్యత యున్నది. ప్రస్తుత కాలమున ఆధునికముగ తయారు చేయబడిన తెల్లని చక్కెర యందు బెల్లమందలి గుణములు లేవు. ఈ చక్కెర పదార్థములు తినుట శరీరమునకు హానికరము. బెల్లమును గొనుట ఆరోగ్యకరము. బెల్లము చక్కెర కూడ దొరకును. దానిని నిత్య వాడకమునందు వినియోగించుట ఆరోగ్య సూత్రములలో ఒకటి.

ప్రత్యేకించి తెలుగువారు పులుపు, కారము, ఉప్పు, గుణము లేని చక్కెర ఎక్కువగా గొనుచుండుట వలన ఉదరము, జీర్ణకోశము అనారోగ్యమునకు గురియై రకరకములగు బాధలను గొనితెచ్చు చున్నవి. ఆహారపు విలువలు తెలిసినవారు పులుపునకు విరుగుడుగ బెల్లము వాడుదురు. పులుసునందు, ఆవకాయ యందు, రసము యిత్యాది పదార్థముల యందు బెల్లమును వాడుట ఆరోగ్యకరము. బెల్లమును గాని, తేనెను గాని వాడని ఆహారమున ఆమ్లములు తీవ్రమై క్షారములు నీరసించి శరీరము కృశించును. అనారోగ్యమునకు గురి యగును. అన్నమందు, కూరగాయల యందు కూడ ఆమ్ల మున్నది గనుక ఆహారము సమతుల్య మగుటకు బెల్లము వాడి తీరవలెను.

కేవలము ఆరోగ్యమునకేగాక మనస్సు ప్రీతిగ నుండుటకు శరీర ధర్మముల సహకార మెంతయూ అవసరము. అట్లున్నప్పుడే రస సిద్ధికి అవకాశముండును. లేనిచో ఆవేశ కావేశములతో, రోషము పట్టుదల లతో శ్రీమాత పూజలు చేసిననూ ఫలించవు.

అంతియేగాక సుదీర్ఘమగు పూజలు చేయువారు ఉపవాసములను కూడ ఆచరించుటచేత ఆమ్లములు మెండుగ చేరును. అట్టి ఆమ్లములకు విరుగుడే గుడాన్నము, పాయసాన్నము. ఆహారమున పై తెలిపిన శ్రద్ధను చూపువారు మనో ప్రీతితో పూజలు చేయగలరు.

502. 'సమస్తభక్త సుఖదా'

సమస్త భక్తులకు సుఖము నిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సుఖమను పదము సుస్థ అను పదమూలము నుండి పుట్టినది. సుస్థ అనగా సుస్థిరత్వము. ప్రజ్ఞ హృదయమందున్నప్పుడు సుఖముగను సౌకర్యముగను వుండును. మానవ ప్రజ్ఞ ఆనందముకొఱకై వెదకుచూ అనేకానేక అవస్థితులను చెందుచుండును. సుఖదుఃఖములు, రాగద్వేషములు, జయాపజయములు యిత్యాది ద్వంద్వములందు తిరుగు చుండును. అపుడు సుఖముండదు. ఆనంద ముండదు. దుఃఖము, దిగులు కలుగుచుండును. మనో నిబ్బరము కోల్పోవుటచే నిర్మలత్వము తగ్గును. ఇవన్నియూ అవస్థితులే. సుస్థితులు కావు. సుస్థితి కలుగ వలెనన్నచో సద్గుణముల నాశ్రయించి సత్త్వమున చేరి 'స్వ'స్థత పొంద వలెను. ఇది అంతయూ భక్తులకు క్రమముగ అమ్మ ఆరాధన ద్వారా లభ్యమగును. ఆమె సుఖప్రదాత! భక్తులకు సుఖము నిచ్చున దామెయే. గుణములు, ఇంద్రియములు ఆమె వశమై యుండును గనుక ఆమె ఆరాధకులకు అవి వశమై సుఖము కలిగించును.

'ఖ' అను పదమునకు ఆకాశము అను అర్థము కలదు. సుఖ అనగా నిర్మలమగు ఆకాశమని కూడ వివరించుకొన వచ్చును. హృదయాకాశమే నిర్మలాకాశము. ఈ నిర్మలాకాశమును అమ్మ అనుగ్రహమున చేరుట సులభము. శ్రద్ధా భక్తులతో శ్రీమాత నారాధించు వారికిది విదితము. చక్రభ్రమణ మను జీవితము నుంచి వికాసము కలిగించి సుఖము నిచ్చునది శ్రీమాత.

503. 'లాకిన్యంబా స్వరూపిణి'

లాకిణీ స్వరూపముగల శ్రీమాత అని అర్థము.

మూడు ముఖములు కలది, వజ్రము మొదలగు నాలుగు ఆయుధములు కలది, పది శక్తులచే ఆవరింపబడినది, రక్తము వంటి ఎఱ్ఱని రంగు గలది, మాంసమందు అభిమానము కలది, బెల్లమన్నము యిష్టమైనది అగు శ్రీమాతను లాకిణి అని పిలుతురు.

మణిపూరక చక్రము జీవప్రజ్ఞకు బహిద్వారము. అనాహతము అంతరంగ ద్వారము. మణిపూరకమును చేరిన ప్రజ్ఞను పాలించు మాత లాకిణి. ఈమె కారణముగ జీవప్రజ్ఞకు దేహప్రజ్ఞకు సంబంధ మేర్పడును. రక్త మాంసమయమైన శరీరమున జీవుడుండుట కిష్టపడును. అట్టి శరీరమునకు సుఖముండునట్లుగ ఆకలి జీవుని ఆకర్షించి యుంచును. అన్నపానీయాదులు, శరీర సుఖము అలవడిన జీవుడు అందే యుండుట కిష్టపడుచూ శరీరమును వదలుటకు దుఃఖ పడు చుండును. అంతకు మునుపు రక్తమాంసాదులతో కూడిన పిండములో ప్రవేశించుటకు దుఃఖపడును. శ్రీమాత మాయ ప్రాతిపదికగ దుఃఖకర మైనది సుఖముగను, సుఖకరమైనది దుఃఖముగను జీవుడు అనుభ వించుచు నుండును. జీవుల సంస్కారమును బట్టి సుఖ దుఃఖములు మారుచు నుండును. లాకిణీ మాత అనుగ్రహ మున్నచో అవస్థితి, ఉత్తమ స్థితి అను భేదము నశించును.

బురద యందు జీవించుటకు సాధారణముగ మనిషి అంగీకరింపడు. కాని బురద యందు వానపాములు వసించు చున్నవి. మహాత్ములకు దేహమున వసించుట బురదలో వసించుట వంటిది. వారందుండుటకు సందేహింపరు. కారణము వారికి లాకిణి అనుగ్రహ ముండుటయే. దైవభక్తులు ఎచ్చట నున్ననూ దైవము యందే యుందురు గనుక, వారికి దేహాభిమాన ముండదు గనుక దేహ సౌఖ్యమునకై ప్రాకులాడరు. సిద్ధులు, అవధూతలు మట్టిలో అన్నము వడ్డించిననూ భుజింతురు. శ్రీ రామ కృష్ణులు మురుగునీటిని అవపోసన పట్టుట, తాను వూరకుక్క కలిసి రొట్టెలు తినుటకు అమ్మ అనుగ్రహమే కారణము. అట్టి కోవలోని వారందరూ మాయను దాటినవారు. “లం” అను శబ్దము పృధివీ తత్త్వమును సంకేతించును.

504. 'స్వాధిష్ఠానాంబుజ గతా'

స్వాధిష్ఠాన మను అంబుజమున (పద్మమున) గల యోగిని శ్రీమాత అని అర్థము.

స్వాధిష్ఠానము ఆరు దళముల పద్మము. ఈ పద్మము నందలి ఆరు రేకులపై బ భ మ య ర ల అను ఆరు అక్షరములు, ఆరు మాతృకలుగ యుండును. "వ" అను అక్షరము బీజము నందుండును. ఈ ఆరు దళముల పద్మము లేత గులాబి రంగులో యుండును.

గులాబి రంగు సున్నితత్త్వమునకు, కౌమారత్వమునకు, నిర్మలత్వమునకు ప్రతీక. స్వచ్ఛమగు ప్రేమకు ప్రతీక. అరిషడ్వర్గముల ప్రభావము లేశమాత్రము కూడ మానవుని యందు లేనప్పుడు గులాబి కాంతితో ఈ పద్మము ప్రకాశించుచుండును. ఇందలి దళములు కుమారుని షణ్ముఖములకు ప్రతీకలై యుండును. ఈ పద్మమున ఆసీనుడగు జీవుడు స్వాధీనముననే యుండునుగాని, ఎన్నటికి పరాధీనుడు కాడు.

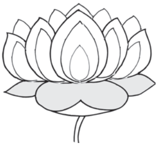

505. 'చతుర్వక్త్ర మనోహరా'

నాలుగు ముఖములతో మనోజ్ఞముగ నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

నాలుగు ముఖములనగా నాలుగు భూతములు అస్థిత్వముగా కలది అని అర్థము. అవి వరుసగా 1. ఆకాశము (విశుద్ధి), 2. వాయువు (అనాహతము), 3. అగ్ని (మణిపూరకము), 4. జలము (స్వాధిష్ఠానము).

పంచభూతాత్మకమగు సృష్టిలో స్వాధిష్ఠానము చేరుసరికి నాలుగు భూతముల సృష్టి ఏర్పడును. ఐదవది అయిన పృథివి మూలాధారమున ఏర్పడును. అందువలన మూలాధార దేవత పంచవక్త్ర. స్వాధిష్ఠాన దేవత చతుర్వక్త్ర. మణిపూరక దేవత త్రివక్త్ర. అనాహత దేవత ద్వివక్త్ర (వదనద్వయ). విశుద్ధి దేవత ఏకవక్త్ర (ఏకవదన). ఇట్లు తెలియ నగును. ఆకాశమునందు నాలుగు భూతములు యిమిడి యున్నవి. వాయువు నందు మిగిలిన మూడును. అట్లే యితర భూతములను అవగాహన చేసుకొనవలెను.

స్వాధిష్ఠానము విశుద్ధి నుండి నాలుగవ చక్రము. అనగా యిందు ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము వ్యక్తమై పృథివి అవ్యక్తముగ యుండును. కనుక నాలుగు ముఖములు. నాలుగు ముఖముల తల్లి మనోజ్ఞముగ నుండుటకు కారణము ఘనీభవింపక యుండుట చేతనే. రూపము కరుడు గట్టిన తరువాత అందము కోల్పోవును. లేతగా యున్నప్పుడు అందముండును. పృథివీ తత్త్వము లేశమాత్రమే యున్నప్పుడు అంద మెక్కువగ గోచరించును. లేతదనమునకు ముదురుతనమునకు గల తేడా సులభముగనే యుండును కదా!

506. 'శూలాద్యాయుధ సంపన్నా'

స్వాధిష్ఠాన దేవతగ శ్రీమాత త్రిశూలము, పాశము, కపాలమును, అభయ ముద్రలను కలిగి యుండునని అర్థము.

పై తెలిపినవి ఆమె ఆయుధములు. త్రిశూలముతో రాక్షస ప్రవృత్తిని సంహరించును. పాశముతో అజ్ఞాన ప్రవృత్తిని బంధించును. కపాలముతో శాశ్వతత్త్వము గోచరించును. అభయముద్రతో శిష్టుల కభయమిచ్చును.

507. 'పీతవర్ణా'

పసుపు రంగు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

స్వాధిష్ఠాన పద్మము లేత గులాబి రంగులో యుండగ, అందలి యోగినీ దేవత పసుపు రంగులో యుండును అని తెలియవలెను. పసుపు శుభప్రదము, ఆయుఃప్రదము, ఆరోగ్యప్రదము. కలుగబోవు భౌతిక శరీరమునకు ఈ మూడింటిని అందించు శ్రీమాత ఈ పద్మమున యుండును.

508. 'అతిగర్వితా'

సౌందర్యాదుల వలన, ఆనందానుభూతి వలన గర్వించి యున్నట్లుగ స్వాధిష్ఠాన మందలి శ్రీమాత గోచరించును. ఆమె చైతన్య ప్రీతయై మేధస్సున నుండి శివతత్త్వముతో అనుసంధానము చెంది యుండుట వలన యినుమడించిన అందము గలదై గర్వముగ నుండును. ఈ స్థితియందు గర్వమనగా పరితృప్తి. పరితృప్తి కలిగిన వారి చూపులయందు, హావభావముల యందు ఆ తృప్తి ప్రకటము కాగ చూచువారికి గర్వముగ నున్నది అనిపించును. తృప్తి వలన యేర్పడు చూపులకు మాటలకు, గర్వము వలన యేర్పడు చూపులకు మాటలకు సున్నితమగు వ్యత్యాస మున్నది. పరితృప్తులు అసూయ గలవారికి గర్వముగ గోచరింతురు. కారణము వారి అసూయ యేగాని ఎదుటివారి గర్వము కాదు. గర్వము లేనివారే గర్వము లేనివారిని గమనింప గలరు.

509. 'మేదోనిష్ఠా'

మేదస్సు నందు యుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శరీర ధాతువులలో మేదస్సు ప్రధానమైనటువంటిది. శుక్ర మందు జీవుడుండును. మేదస్సు నందు అతని ప్రజ్ఞ యుండును. రస, రక్తముల ద్వారా జీవుని తెలివి, ప్రాణము, దేహమునందంతను వ్యాప్తి చెందును. ఎముకలు, మాంసము, చర్మము, జీవునికి రూపమిచ్చు చున్నవి. ఇట్లు ఏడు ధాతువులలో మేదస్సు శ్రీమాత తెలివిగ జీవుని యందు గోచరించును. మేదస్సు పెరిగినకొలది అవగాహన పెరుగు చుండును. అట్టి మేదస్సు పెంపొందుటకు శ్రీమాత ఆరాధన ఒక చక్కని ఉపాయము.

510. 'మధుప్రీతా'

మధువునందు ప్రీతి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మధువనగా మేదస్సు నందు జీవు డనుభవించు ఆనందము. అనగా చైతన్యానందము. శ్రీమాత చైతన్య స్వరూపిణి. ఆమె ఆనందము నకు కారణము, శివునితో తాదాత్మ్యత చెందుట వలననే. శ్రీకృష్ణుడు కూడా మధురానాథుడుగ వర్ణింపబడినాడు. మధుర యందలి కృష్ణ భక్తులు అంతరంగమున కృష్ణుని భావించుచు అమితమగు చైతన్యా నందమును పొందిరి. బాహ్యముతో సంబంధము లేక అంతరంగమున కృష్ణానుభూతితో పరవశులై ఆడిపాడిరి. వీరందరును మధురావాసులే. స్వాధిష్ఠానమున గల శ్రీమాత యిట్టి అనుభూతితో జీవుల యందుండి జీవులకు కూడ మధురానుభూతిని పంచుటకు సంసిద్ధమై యున్నది. ఆమె మధుప్రీత. ఆమెను ఆరాధించువారు కూడ అట్టి అనుభూతిని పొందగలరు. మధువు అంతరంగ రసానుభూతియేగాని, మద్యపానము చేయువారికి కలుగు అనుభూతి గాదు. కొందరు శ్రీవిద్య ఉపాసకులు తగు మాత్రము మద్యము గ్రోలి ఆరాధనచేయు ఆచార మొకటి నేటికిని వాడుకలో వున్నది. మద్యము వలన చైతన్యమునకు మైకము కలుగును గాని అది ఆనందము కాజాలదు. రసానుభూతి వేరు, మద్యపానాను భూతి వేరు. రెంటికిని చాల వ్యత్యాసమున్నది. భక్తి పరిపక్వత చెందు చుండగ, అట్టి భక్తి శ్రీమాత యందనురక్తిగ మారుచుండగ, మేదస్సు

నుండి రస ముద్భవించును. తన్మయత్వము కలుగును. ఇది అంతరంగ రసాయనము. బాహ్య సాధనములగు మద్యము, కల్లు యిత్యాదివి జీవుని చైతన్యరహితునిగ చేయును గాని రసభరతుని చేయలేవు.

511. 'బందిన్యాది సమన్వితా'

బందిని మొదలగు ఆరుగురు దేవతలతో నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పాశము, త్రిశూలము యిత్యాది ఆరు ఆయుధములతో శ్రీమాత యిచట సుప్రతిష్ఠయై యున్నదని 504వ నామమున వివరించుట జరిగినది. స్వాధిష్ఠానమున ఆరు దళములు శిష్టులకు సుమేదస్సును కలిగించి ఆనందము నీయగ, శిష్టులు కాని వారికి అరిషడ్వర్గములను పుట్టించును. అసూయ, గర్వము, కామము, కోపము, రాగము, ద్వేషము యిత్యాదివి కలుగును. వాటితో జీవుడు దేహమున బందీ అగును. బంధమునకు ప్రథమ కారణము అసూయ, మిగిలిన వన్నియూ అసూయతో పుట్టు వికారములు. ఈ వికారముల కారణముగ జీవుడు బంధములకు గురి యగును. అప్పుడు బందిని ఆదిగా గల దేవతలు దేహమున బంధించి రోగపీడితునిగ చేసి దుఃఖ పరంపరలో ముంచెత్తును. అసూయ లేనివారే నిజమగు అదృష్టవంతులు. అసూయ దాటుట ప్రధానమగు పురుషకారము.

512. 'దధ్యన్నాసక్త హృదయా'

పెరుగుతో కూడిన అన్నమునందు ఆసక్తిగలది శ్రీమాత అని అర్థము.

పెరుగుతో కూడిన అన్నము స్వాధిష్ఠాన కేంద్రమందలి దేహ ధాతువుల అభివృద్ధికి తోడ్పడును. ఆరోగ్యకరము. ఉప్పు, పులుపు, తీపి, కారము యిత్యాది ఆహారముల యందలి హెచ్చుతగ్గులను పెరుగన్నము సరిదిద్ది సమన్వయ పరచును. పెరుగన్నము తినని వారికి కడుపున ప్రకోపము లెక్కువగ నుండును. రకరకముల ఆమ్లములు, క్షారములు సమన్వయపడక జీర్ణకోశమంతయూ అస్తవ్యస్తమై నీరసము, విసుగు, చిరాకు, కోపము యిత్యాదివి యేర్పడి దేహమునకు అస్వస్థతను కలిగించును. స్వాధిష్ఠానము సమవర్తనము కోల్పోయినచో ఆరోగ్యము అస్తవ్యస్థ మగును. పెరుగన్నము తుది అంశముగ భోజనము ముగించుట ఆరోగ్యకరము. ఇతర అంశములను బాగుగ భుజించి పెరుగన్నము క్లుప్తము చేయుదురు. ఇది సరికాదు. రెండు వంతులు యితర భోజనము గావించి ఒక వంతు పెరుగన్నమునకు యేర్పరచుకొనవలెను. పులిసిన పెరుగు, మజ్జిగ వర్జనీయము. దైవోపాసకులు ఈ విషయమును గ్రహింపవలెను. దేహమునందు ప్రాణము అస్తవ్యస్తమై యుండగ పూజయందు మనసు నిలబడదు. దేహము తగుమాత్రము ఆరోగ్యముగ వుండుట ప్రధానము.

ఈ పద్మమందుగల యోగినీ మాతకు దధ్యన్నము నైవేద్యము పెట్టుట వలన తృప్తి చెందునని చెప్పుటలో పై విషయమును గ్రహింప గలరు.

513. 'కాకినీరూప ధారిణీ'

స్వాధిష్ఠాన మందలి అమ్మవారిని కాకినీదేవి అని లలితా సహస్రమున చెప్పబడి యున్నది. కాకిని అనగా కకార భావము కలిగి యుండునది. కకారము కామబీజము. కామము దివ్యము, అమృతమయము. దానిని భూమిపై సవ్యముగ నిర్వర్తించగల శక్తి సిద్ధులకు ఉండును. ఇతరులు అట్టి శక్తిని పొందునంతవరకు భూమిపై అనుభవము చెందుచూ, జనన మరణముల చక్రమందు తిరుగు చుందురు. యోగ శాస్త్రమున హృదయమునకు కాకినీమాత నిర్వచింప బడినది. యోగ శాస్త్రమున ఈ కేంద్రమునకు స్వాధిష్ఠాన పద్మమున రాకినీమాత తెలుపబడగ, యిచ్చట కాకినీ అని తెలుపబడినది. స్వాధ్యాయమున తెలియవలసిన కొన్ని విషయములు ఈ విధముగ వ్యత్యాసముతో గోచరించుట కద్దు. షట్చక్ర నిరూపణము నందుగల వివరములకు, లలితా సహస్రము నందు గల వివరములకు వ్యత్యాస మున్నట్లు గోచరించును. నిజమున కట్టి వ్యత్యాసము లన్నియూ అంతర్గత ధ్యానమున పరిష్కారము కాగలవు.

యాకినీ, హాకినీ, సాకినీ, కాకినీ, లాకినీ, రాకినీ, డాకినీ యిట్లు ఏడు నామములు అటు యిటుగా ఏడు కేంద్రములలో చెప్పబడెను. నిజమునకు ఈ దేవత లందరునూ బీజాక్షర సంకేతములు. యం, హం, సం, కం, లం, రం, ఢం– ఇవి అన్నియూ బీజాక్షరములే. వీనికి గల ఆరోహణ అవరోహణ క్రమములు అంతర్దృష్టికి సమముగ గోచరింపగలవు. స్వాధిష్ఠానమున వరుణ బీజముగ 'వం' కూడ తెలుపబడి యుండును. వీటి పరిష్కారములు గురు శిష్య అనుగతముగ తెలియును.

514. 'మూలాధారాంబుజారూఢా'

మూలాధారము నందు నాలుగు దళముల పద్మమునందు నివసించు శ్రీమాత అని అర్థము.

515. 'పంచవక్త్ర'

ఐదు ముఖములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

516. 'అస్థి సంస్థితా'

ఎముకల నందుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

517. 'అంకుశాది ప్రహరణా'

అంకుశము మొదలగు ఆయుధములను బాహువునందు ధరించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

518. 'వరదాది నిషేవితా'

వరద మొదలగు దేవతలచే పూజింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

519. 'ముద్గౌదనాసక్తచిత్తా'

మినుప పప్పుతో కలిపిన అన్నమునందు ఆసక్తి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

520 'సాకిన్యంబా స్వరూపిణీ'

సాకినీ అను పేరుగల మాతగ మూలాధార పద్మమునందున్నది.

514 నుండి 520వ నామము వరకు మూలాధార దేవత స్థితి యున్నది. మూలాధార పద్మము నాలుగు దళములతో నుండును. అందు శం, సం, షం, హం అను నాలుగు బీజాక్షరము లుండును. కేంద్రమున 'లం' అను బీజాక్షర ముండును. ఈ పద్మము ఎర్రని రంగులో నుండునని తెలుపుదురు. ఇందలి శ్రీమాత పంచముఖి. అనగా ఐదు భూతములు వ్యక్తమైన స్థితి. ఈ స్థితియందు సృష్టి, జీవ రూపముల సృష్టి భౌతికమునకు చేరును. జీవులయందు అత్యధిక భౌతిక స్థితి అస్థికలకు (ఎముకల) ఉండును. దేహ ధాతువులలో ఎముక ఏడవది. ఎముకలు ఆధారముగనే మిగిలిన ఆరు ధాతువులకు రూప మేర్పడును. మూలాధార ప్రజ్ఞ ఆరోగ్యముగ నున్నచో ఎముకలు పటిష్ఠములై, పుష్టములై భౌతిక రూపము చాలా కాలము చెడకుండ నిలచును.

సహస్రారము నుండి మూలాధారమునకు శ్రీమాత అవతరణమే సృష్టి అవతరణము. సృష్టి మూలాధారము చేరుసరికి పరిపూర్ణత చెందును. అట్టి సృష్టిలో జీవులందరూ ఏడు లోకములను నిండి నివసింతురు. మరల ఆరోహణ క్రమమున సహస్రారమును చేరుటకే దివ్యవిద్య లన్నియూ. సహస్రారమునందెట్టి ప్రజ్ఞ యున్నదో మూలా ధారము నందు కూడ అట్టి ప్రజ్ఞయే యున్నది. సహస్రారము నంతయూ

అవ్యక్తము. మూలాధారమున అంతయూ పూర్ణ వ్యక్తము. ఒకటి అమావాస్య వంటిది కాగ రెండవది పూర్ణిమ వంటిది. ఏమియూ లేనట్టుగా వున్న స్థితి నుండి అన్నియూ వున్నట్లుగా గోచరమగుట అంతయూ శ్రీమాత మహిమ.

మూలాధారము నందు బీజమునగల అక్షరము కారణముగ అందలి యోగినీ మాతను 'లాకినీ' అందురు. మరికొందరు 'డాకినీ' అందురు. లలితా సహస్రములో 'సాకినీ' అని తెలుపబడినది. ఇందు గల నాలుగు దళములయందు వరదా, అభయ, దాక్షాయణి, సరస్వతి యిత్యాది దేవతలను పూజించు సంప్రదాయ మున్నది. డాకినీ అన్నను దాక్షాయణి అన్ననూ ఒకటియే అని కొందరి మతము. నిరుక్తమాధార ముగ ఈ సమన్వయము తెలుపుదురు. దాక్షిణ్యా, దక్షిణా, దక్కనూ, డాకినీ- యివి అన్నియూ దాక్షాయని పదమునుండి పుట్టినట్లు నిరుక్త శాస్త్రజ్ఞులు తెలుపుదురు.

ఇందలి శ్రీమాత చతుర్బాహువులందు కమలము, పుస్తకము, జ్ఞానముద్ర, అంకుశము ధరించి యుండును. ఇచ్చటి శ్రీమాత భస్మ ధారిణియై యుండును. సహస్రారమున పరమశివుడు భస్మధారి. మూలాధారమున శ్రీమాత భస్మధారి. భస్మము నుండి పుట్టిన సృష్టి గమ్యము మరల భస్మమే అని తెలుపుటకు భస్మ మలంకరించుకొని శ్రీమాత యుండును. భస్మము పరమ పవిత్రము. కనుకనే దానిని ముఖమున అలంకరించుకొనుట సంప్రదాయమైనది.

ఈ పద్మమందలి శ్రీమాత మినుప పప్పుతో వండిన అన్నమును ఆహారముగ స్వీకరించును. దేహ దారుఢ్యమునకు మినుపపప్పు చాల ప్రధానమైనటువంటిది. మాంసకృత్తులు మెండుగ నుండుటచే బలము కూర్చును. మాంసముకన్న మినుమే బలమైనదని ఋషులు తేల్చి చెప్పి నారు. మినుము ఇనుమే అను నానుడి కలదు. ప్రతినిత్యము రెండు మినుప యిడ్లీలు ఉదయముననే స్వీకరించుట దక్షిణ భారతమున ఆచారము. అట్లు నిత్యమూ భుజించువారికి దేహము దృఢమై యుండును. మాస్టర్ సి.వి.వి. అను పరమగురువు యోగ సాధకుల కందరికినీ సాధనకు మునుపే రెండు మినుప ఇడ్లీలు భుజింపుడని శాసించినారు. భారతదేశమున ఆహార సంప్రదాయము లన్నియూ కేవల ఆరోగ్యమునకే సంబంధించినవి కాక యోగమునకు కూడ ఉపకారములుగ యేర్పరచినారు. బియ్యము, మినుము సమపాళ్ళలో రుబ్బుకొని ఆవిరి కుడుములుగ నేర్పరచుకొని వాటిపై తగు మాత్రము ఆవు నెయ్యిని వేసుకొని ప్రథమ ఆహారముగ భుజించుట ఉత్తమము.

మూలాధారము నుండియే నిద్రాణమైన శ్రీమాత చైతన్యము ఉద్భవించి జీవులను చైతన్య మార్గమున ఊర్ధ్వగతికి చేర్చును. దీనినే కుండలినీ ప్రచోదనమని అందురు.

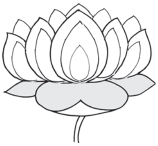

521. 'ఆజ్ఞాచక్రాబ్జ నిలయా'

కనుబొమల మధ్య రెండు దళములుగల పద్మము నందు వుండు శ్రీమాత అని అర్థము.

522. 'శుక్లవర్ణా'

తెల్లని వజ్రపు కాంతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

523. 'షడాననా'

ఆరు ముఖములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

524. 'మజ్జాసంస్థా'

మజ్జయందుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

525. 'హంసవతీ'

హంసవలె స్వచ్ఛమై, విహంగ గమనము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

526. 'ముఖ్యశక్తి సమన్వితా'

ప్రధానమగు తన శక్తులతో కూడి యున్నటువంటిది శ్రీమాత అని అర్థము.

527. 'హరిద్రాన్నైక రసికా'

హరిద్రాన్నము నందు ఆసక్తి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

528. 'హాకినీ రూపధారిణీ'

హాకినీ అనే రూపమును, నామమును ధరించియున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

(521 నుండి 528 వరకు వివరణము)

అత్యంత ప్రధానము, మహిమాన్వితము, సౌందర్యమగు ఆజ్ఞా పద్మమందలి శ్రీమాత వర్ణింపబడుచున్నది. ఆజ్ఞా పద్మము రెండు దళములు గలదియై యున్నది. ఇడ పింగళ ప్రజ్ఞలు రెండు దళములుగ వికసింపగ దాని మధ్యమున అమితమగు తెల్లని ప్రకాశముతో శ్రీమాత యుండును. వజ్ర సమానమైన ప్రకాశమది. సూర్యుని కాధారమై సూర్యుని నుండి దిగివచ్చు వెలుగు. అమిత కాంతివంతము, అత్యాకర్షణ

వంతము– ఇచ్చటి శ్రీమాత రూపము. మిగిలిన ఐదు పద్మములకు ఆధార మీ పద్మము. జీవులకు మూలము అగు సత్య స్వరూపము ఇచ్చటి శ్రీమాత. ఈమె నుండియే పంచ భూతాత్మకమగు సృష్టి, సృష్టి జీవుల రూపములు ఏర్పడును. హంసవలె శాశ్వత జలముల యందు తేలియాడు చుండును. సృష్టి నిర్వహించుచున్ననూ సృష్టికి సుదూరముగ స్వచ్ఛమై వెలుగొందుచుండును. హంసవతీ అనుటలో హంస లక్షణము లన్నియూ ఈ పద్మమునందుగల ప్రజ్ఞకు వున్నవని తెలియనగును. శివునితో కూడియుండి సృష్టి నిర్మాణమునకు సంధానకర్తయై యున్ననూ, సృష్టి ప్రభావము తనపై ఏ మాత్రము ప్రసరింపదు. శివ తత్త్వముతోనే చిరుహాసముతో సృష్టినంతయూ నిర్వహించును. ఇచ్చటి శ్రీమాతకు ఆరు ముఖములు వర్ణింపబడినవి. ఆమె 'షడాననా'. గాయత్రి మాతను కూడ షడాననగా తెలుపుదురు. ఇచ్చటి శ్రీమాత గాయత్రియే యని తెలియవలెను. షడానన యగు శ్రీమాతను ఘనరూపిణి యందురు. ఘనమునకు కూడ ఆరు ముఖములు కలవు. ఆరు ముఖములు సంవత్సర మందలి ఆరు ఋతువులతో పెద్దలు సమన్వయింతురు. తత్కారణముగ సంవత్సర చక్రమును గాయత్రి స్వరూపముగ దర్శించు సంప్రదాయ మేర్పడినది. ఆరు ఋతువుల యందు పన్నెండు పూర్ణిమలు, పన్నెండు అమావాస్యలు కలవు. ఈ ఇరువది నాలుగు పర్వదినములు గాయత్రి మాత ఇరువది నాలుగు తత్త్వములుగ సంవత్సరమున దర్శించి కీర్తించుట ఋషుల సంప్రదాయము. గోళము వ్యక్తరూపమే ఘన మనియూ, ఘనము సృష్టి సమగ్ర రూపమనియూ, అట్టి ఘనము

శ్రీమాత చైతన్యమనియూ తెలియవలెను. ఘనమందలి 24 లంబ కోణములు, 24 తత్త్వములను, వర్ణములను (అనగా శబ్దములు, రంగులు, అక్షరములు) వాని అర్థములుగను, దానినే సంవత్సర కాల చక్రముగను, మానవ సృష్టిగనూ తెలుపుదురు. తెలియవలసినది ఏమనగా సృష్టికి ఆధారమగు ముఖ్య శక్తి, ఆజ్ఞా కేంద్రమందలి ప్రజ్ఞయే యని.

ఆరు ముఖములకు, ముఖమునకు మూడు చొప్పున పదునెనిమిది కనులు గలవు. '18' అను సంఖ్య సృష్టి రహస్యములను బోధించు సంఖ్య. ఈ సంఖ్యను జయ మనియు, యజ మనియు సంకేతింతురు. ఆజ్ఞా చక్రమందలి శ్రీమాతను దర్శించిన వారికి యజ్ఞార్థ జీవనము, సర్వతోముఖ జయము సిద్ధించును. పదునెనిమిది పర్వములతో కూడిన మహా భారతము వేదవ్యాస మహర్షి 'జయము' అని పేర్కొనినాడు. యజము నిర్వర్తించిన వారికే జయము అని రహస్యార్థమును తెలిపినాడు. అట్లే భగవదుపదేశమును కూడ పదునెనిమిది అధ్యాయములలో యేర్పరచినాడు. సృష్టి యందు పదునెనిమిది తత్త్వములు దివ్యములని, అమృతములని, అవ్యక్తములని, ఆరు తత్త్వములు వ్యక్తములని పురుష సూక్తమున ప్రతిపాదింపబడినది. ఇట్టి వ్యక్తా అవ్యక్త సృష్టికి శ్రీమాతయే ఆధారము. అట్టి శ్రీమాతను భ్రూమధ్యమున ద్విదళ పద్మమున ఆరాధించి దర్శించుట ఉత్తమోత్తమ మని ఋషుల అభిప్రాయము. ఇట్టి మాత చైతన్యమే అంతటా అన్నిటా, వ్యాపించి యుండును. సృష్టిదారులు అన్నిటియందు ఆమె వ్యాపించి యున్నది. అన్ని నాళములు, అన్ని నరములు శ్రీమాత చైతన్యముతోనే నిండియున్నది. ఆజ్ఞ నుండి

మూలధారము వరకు గల నాళమునందు, ఈ నాళమునందు వికసించిన వివిధ పద్మములందు, ఆ పద్మముల నుండి వ్యాప్తిచెందు నరముల యందు, నాళములందు శ్రీమాత స్థితికొని యుండుట వలన 'మజ్జా సంస్థా' అని కీర్తింపబడుచున్నది. సృష్టి యందంతయూ ఈమెయే యింకి యున్నదని తెలియనగును. స్వర్గము, నరకము, పాతాళము అన్నిటి యందు వ్యాప్తిచెంది వాటికి ఆధారమై నిలచు సర్వవ్యాపిని తత్త్వమును 'మజ్జాసంస్థా' అను నామముతో యిచ్చుట కీర్తించుట జరిగినది.

ఆరు శక్తులు కూడిన శక్తిని ముఖ్య శక్తి అందురు. ఈ ముఖ్య శక్తినే కుమారు డందురు. కుమారుడు శ్రీమాతను అనుసరించి యుండును, అంటి పెట్టుకొని యుండును. అందువలననే కుమారుడు షణ్ముఖుడుగా కీర్తింపబడుచున్నాడు. కుమార శక్తియే శ్రీమాత శూలముగా ప్రకాశించుచుండును. దీనిని మించిన శక్తి లేదు. ఈ శక్తి ఎప్పుడునూ శ్రీమాతను అంటిపెట్టుకునే యుండును గనుక ముఖ్యశక్తి సమన్వితా అని కీర్తించుట జరిగినది.

హంస స్వరూపిణి యని ముందు తెలుపబడినది కదా! శిష్టులకు ఈమె హంస స్వరూపిణి, దుష్టులకు ఈమె హింసా స్వరూపిణి. దుష్టులను సింహమువలె హింసించగలదు. అందువలన సింహవాహిని అయినది. శిష్టులకు హంసవలె గోచరించి ఉత్తమోత్తమ మగు దివ్యానుభూతి, రస సిద్ధి కలిగించు చుండును.

శ్రీమాత ఆరాధకులు అనుగ్రహము పొందుటకు, పసుపుతో కూడిన అన్నమును ఈమెకు నైవేద్య మొసగి తాము భుజింతురు. శ్రీమాతకు పసుపు అన్నము అనినచో యిష్టము. ఆమె 'హరిద్రాన్నైకరసికా'. వారమున కొకమారైననూ పసుపు అన్నము భుజించుట వలన శరీరమందలి రుగ్మతలు నశించునని ఆయుర్వేదము తెలుపుచున్నది.

ఈ ఆజ్ఞా పద్మమందలి శ్రీమాతను 'హం' అను శబ్దముతో ఆరాధించుట సంప్రదాయము. 'హం' అనునది మూల ప్రకృతికి సంబంధించిన శబ్దముగను, 'సం' అను శబ్దము మూల పురుషునికి సంబంధించిన శబ్దముగను ఋషులు గుర్తించి కీర్తించిరి. పురుష సూక్తము 'స' అను శబ్దముతో ప్రారంభమగును. శ్రీ సూక్తము 'హ + ఇ' శబ్దముతో ప్రారంభమగును. ఈ రెండు శబ్దములు ప్రకృతి పురుషులు. వీని రసాయనమే సృష్టి. సహ, హంస, హసౌం, సోహం, హంస, సింహ, హింస యివి అన్నియూ ప్రకృతి పురుషుల వివిధ రసాయనము. ఇందు ప్రధానముగ 'హం' అను శబ్దమును ధ్యానించి ధరించుట ఆజ్ఞా పద్మ దర్శనమున కెంతయూ ప్రయోజనకరము. 'హ్రీం' అను శబ్దమునకు కూడ మూలమిదియే. ఈ శబ్దమే శ్రీమాత రూపముగ యిచ్చట వర్ణింపబడినది. శ్రీమాతది హాకినీ రూపమని తెలుపుచూ, 'హాకినీ రూపధారిణీ' అని కీర్తించిరి.

529. 'సహస్రదళ పద్మస్థా'

వేయి దళముల పద్మమునందు వసించియుండు శ్రీమాత.

530. 'సర్వవర్ణ ఉపశోభితా'

అన్ని వర్ణములతో ప్రకాశించునది శ్రీమాత.

531. 'సర్వాయుధ ధరా'

సమస్త ఆయుధములను ధరించి యుండునది.

532. 'శుక్ల సంస్థితా'

వీర్యము నందుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

533. 'సర్వతోముఖీ'

అన్ని దిక్కుల యందు ముఖము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

534. 'సర్వౌదనప్రీత చిత్తా'

పాయస్నానము మొదలుగ హరిద్రాన్నము వరకు గల అన్ని రకముల అన్నాహారములయందు ప్రీతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

535. 'యాకిన్యంబా స్వరూపిణీ'

యాకినీ దేవి అని పిలువబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

(529 నుండి 535 వరకు వివరణము)

సహస్రదళ పద్మము శివశక్తుల సమాగమ స్థానము. వేయి దళములు వేయి సూర్యులతో సమానమగు ప్రకాశము కలిగి యుండును. సహస్ర అను శబ్దమే సర్వశక్తియుతము, సర్వతేజోమయము. ప్రకృతి పురుషుల సమాగమ ప్రజ్ఞ పరిపూర్ణముగ వికాసము చెందు స్థానము. 'సహ' అను శబ్దమునకు పురుష ప్రకృతులని ముందు తెలుపబడినది. వాని సమాగమ స్థితియే సహస్రము. సమస్తమగు శబ్దము లిచ్చట నుండియే పుట్టును. సమస్తమగు రంగులకు కూడ యిదియే మూల స్థానము. అక్షరములకు మూలస్థానము కూడ నిదియే. కావున సర్వ వర్ణములతో శోభించు పద్మము అందురు. వర్ణములనగా శబ్దములని, రంగులని, అక్షరములని తెలుపబడినది. అకారాది క్షకారాంతములైన అక్షరములకు ఉత్పత్తి స్థానమిది. అమృతము మొదలు క్షమాగుణము వరకు గల సర్వశక్తులు, ఆయుధములు, ఈ పద్మము నుండే పుట్టి ప్రకాశించును. అందువలన ఈ పద్మమందలి శ్రీమాతను 'సర్వాయుధ ధరా' అని కీర్తింతురు.

సహస్రమను సంఖ్యను 10 × 10 × 10గ గుర్తించవచ్చును. పదిమార్లు ఆరోహణము చేసినపుడు ఒక పూర్ణమగు స్థితి లభించును.

అట్టిది నూరుమార్లు పూర్ణ స్థితిగ ఊహించినచో వేయి సంఖ్య అనగా ఎంతటి పరిపూర్ణమో తెలియును.

వేయి దళములు, వేయి శబ్దములు, వేయి రంగులు, వేయి అక్షరములు, వేయి ఆయుధములు యిట్లు ఊహించినపుడు, ఊహించు వాడు కరగిపోవుటయే జరుగును. ఇచ్చట పది దిక్కుల యందును, ఉన్ముఖముగ నున్న శ్రీమాత ముఖములు వర్ణింపబడినవి. అనగా విశ్వమునంతనూ ఒక్కమారుగ దర్శనము చేయు శక్తి అని తెలియవలెను. అన్ని దిక్కులను ఏక కాలమున అనుగ్రహించు మాత అని తెలియ వలెను. సర్వదిక్కులను శాసించుచు, పోషించుచు, దర్శించుచు, అనుగ్రహించుచూ వుండు మాత, ఈ పద్మమున ఆసీనురాలై యున్నదని తెలియనగును.

పై తెలిపినట్టి పరిపూర్ణము అగు శ్రీ శివ శక్తి జీవుల వీర్యముగ దిగి వచ్చుచుండును. అట్టి వీర్యము ఎంత మహత్తరమైనది. దానిని జీవుడు ఉపయోగించు తీరు అతని సంస్కారమును తెలియజేయును. ఆ వీర్యశక్తిని బ్రహ్మమునకే సమర్పణ జేసి జీవించుట బ్రహ్మచర్య మనబడును. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమునకే వినియోగించుట ఉపయుక్తము. అట్లు కానిచో జీవుడు పతనము చెందును. శ్రీమాత శుక్ల సంస్థిత. శుక్లమును అత్యంత పవిత్రముగను, అమూల్యముగను భావించువారు శ్రీమాత ఆరాధనమున ఆమె అనుగ్రహ వశముచే సహస్రదళ పద్మమును చేరగలరు. కాముకులు పతనము చెందగలరు.

ఇచ్చట శ్రీమాతను శ్రీ లలిత అని పేర్కొనవచ్చును. యాకినీ

దేవి అని కూడ పిలుతురు. 'యం' అనునది ఈ పద్మమున ఆరాధింపబడు బీజాక్షరము.

షట్ పద్మములను వర్ణించినపుడు వివిధ అన్నాహారములు తెలుపబడినవి. నేతి అన్నము, గుడాన్నము, పాయసాన్నము, దధ్యన్నము, పప్పు అన్నము, చిత్రాన్నము. ఈ అన్నము లన్నిటియందు ప్రీతిగలది ఈ పద్మమందలి శ్రీమాత. అందులకే అన్నమందు అన్ని కూరగాయలు, అన్ని పప్పులు, బెల్లము, నెయ్యి వేసి సర్వోదనమును తయారుచేసి నైవేద్యము పెట్టుట ఆచారముగ వచ్చినది. దీని రూపాంతరమే ప్రస్తుతము వెజిటబుల్ ఫ్రైడ్ రైస్ అనుచూ భుజించుచున్నారు. ఇది సమగ్రము కాదు.

ఏదెట్లున్ననూ ఆహారము నందు ప్రీతి యుండుట ఆరోగ్యమునకు సంకేతము. పరిపూర్ణ ఆరోగ్యము లేనివారు ఆహారమునందు కొన్ని మాత్రమే భుజించు చుందురు. కొన్నింటిని వర్జింతురు. నిజమునకు ఆహారమునం దాసక్తి, రుచి కలిగి సమగ్రముగ భుజించువారు దేహ పుష్టి కలిగి యుందురు. సృష్టి రూపము శ్రీమాత దేహము. ఆమె తన దేహమును పుష్టికరమగు ఆహారముచే పోషించు చుండును. ఆహారము బ్రహ్మ స్వరూపము అని తెలిసి భక్తి శ్రద్ధలతో భుజించుట సదాచారము. అన్న బ్రహ్మమును బ్రహ్మమునకు సమర్పణగ భుజించవలెనని భగవద్గీత యందు కూడ సూచింపబడినది. అట్లు భుజించు వారియందు బ్రహ్మమే అగ్ని స్వరూపుడై సమస్తమును భక్షించి పుష్టికరమగు దేహమును అనుగ్రహించును.

536. 'స్వాహా స్వధా'

అగ్ని తత్త్వము పరమశివుడు కాగా అగ్నిరూపము ధరించునది శ్రీమాత. అట్టి శ్రీమాతను స్వాహా మరియు స్వధా అని పిలుతురు. కావున ఈ రెండు నామములు ఒకే తత్త్వమును సూచించు శ్రీమాత నామములని తెలియవలెను.

స్వాహా శబ్దమునకు అనేక అర్థము లున్నవి. దేవతలకు తుష్టిని పుష్టిని ఇచ్చునది స్వాహాదేవి. తానే రక రకములగు హోమ ద్రవ్యములై అగ్ని స్వరూపిణిగ వానిని భక్షించుచు వివిధ దేవతలకు తుష్టిని పుష్టిని కలిగించునది అని అర్థము. అట్లే తర్పణముల ద్వారా పితృదేవతలకు తుష్టిని పుష్టిని యిచ్చునటువంటి దేవి కనుక స్వధా అందురు.

'స్వ' అనగా స్వర్గము. 'స్వ' అనగా ఆత్మ. 'ఆహా' అనగా గతి పొందుట. కావున స్వాహా అనగా స్వర్గానుభూతి అనియు, ఆత్మానుభూతి అనియు అర్థము.

'స్వ' అనగా ఆత్మ. 'హా' అనగా ఉచ్చారణము.

ఆత్మ నుండి సంకల్ప రూపముగ దిగివచ్చునది స్వాహాదేవి అని మరియొక అర్థము.

అగ్నితత్త్వమైన శివునకు అగ్ని రూపమగు దేవి స్వధా అని లింగ పురాణమందు, స్వాహా అని అగ్ని పురాణమందు తెలిపియున్నారు.

కావున స్వాహా అన్నను స్వధా అన్ననూ ఒకే శ్రీమాత తత్త్వమునకు గల రెండు నామములుగ తెలియవలెను. వీరి కుమారుడే షణ్ముఖుడగు స్కంధుడు.

పద్మ పురాణమందు, మహేశ్వర పురమునకు అధిష్టాత్రి అగు శ్రీమాత స్వాహాదేవి అని తెలుపబడెను. ఈమెనే మహేశ్వరి అని అందురు.

స్వధా అనగా బాగుగా ధరించునది అని అర్థము. సృష్టిని బాగుగా ధరించి పోషించునది గనుక స్వధా అని శ్రీమాతను ప్రశంసింతురు. స్వధా అనగా తనను తాను ధరించుట అని అర్థము. అనగా ఆత్మయే ఆధారముగ జీవించుట అని అర్థము. సాధు అన్న పదము స్వధా పదము నుండియే ఉత్పన్న మయ్యెను. తనకు తానే ఆధారమై సమస్తమునకు తాను పోషకుడై నిలచినపుడు స్వధానమున చేరినట్లు భావించవలెను.

537. 'అమతి'

మతి లేనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

మతికి అతీతమైనది శ్రీమాత అని విశేష అర్థము. శ్రీమాత నుండియే మతి పుట్టును. సృష్టి యందు మతి పుట్టుటకు ముందు చాల సృష్టి కథ జరిగినది. ఎన్నియో ధర్మములు, తత్త్వములు, శబ్దములు, రంగులు, అంకెలు మతికన్న ముందు పుట్టినవి. కాలము, ఛందస్సు యివి అన్నియూ కూడ మతికి ముందున్నవే. ఇవి అన్నియూ శ్రీమాత నుండి ఉద్భవించినవి. వీటి అల్లిక నుండి అహంకారము, బుద్ధి, మనస్సు యిత్యాదివి పుట్టినవి. కావున శ్రీమాత ప్రాథమికముగ అమతియే!

మనస్సునకు ఆవలి తత్త్వమంతయూ శ్రీమాతచే పరిపాలింప బడుచున్నది. బుద్ధి, ప్రాణ స్పందనము, అహంకారము, త్రిగుణములు యివి అన్నియూ మతికి ఆవలయున్న స్థితులు. మతిగ కూడ నుండునది శ్రీమాతయే అయినప్పటికినీ ఆమె మతికి అతీతమని తెలియవలెను. మతి కలిగినప్పుడే అమితముగ అనుమతి కలుగును. రస స్వరూపిణి యైన శ్రీమాత మతికి అందునది కాదు. తత్త్వానుభూతి జీవునకు సంబంధించినది కాని మనస్సంబంధితము కాదు.

మతి లేకుండుట అన్నది అతీత స్థితియే గాక అవిద్యాస్థితి యని కూడ తెలియవలెను. రాయి, రప్ప, చెట్టు, పుట్ట, జంతువు యిత్యాది

వాటికి కూడ మతి లేదు. అట్లే మతి లేని మానవులున్నారు. వీరందరునూ అవిద్యా స్థితికి గురియైనటువంటివారు. యిట్లు సృష్టి యందు మతికతీతులు, మతిహీనులు రెండు వర్గములుగ నున్నవి. మతిగల మానవులు ఈ రెంటినీ సంధించగలరు. కావుననే మానవ సృష్టితో శ్రీమాత సృష్టికార్యము పరిపూర్ణమైనదని ఋషులు కీర్తించు చున్నారు.

అమతి, సుమతి, కుమతి, దుర్మతి అని నాలుగు స్థితులు మతికి గలవు. అమతులను అమనస్కులగు దేవతా ప్రజ్ఞలుగ గుర్తింపవలెను. సజ్జనులగు మానవులను సుమతులుగ గుర్తింపవలెను. జ్ఞానము లేని మానవులను కుమతులుగ గుర్తింపవలెను. దుష్టకార్యములు చేయు వారిని దుర్మతులుగ గుర్తింపవలెను. రసా స్వాదమున మునిగినవారు మధుమతులు.

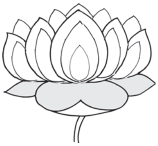

538. 'మేధా'

సకల శాస్త్రసారమైన శ్రీమాత అని అర్థము.

సర్వ భూతములందు మేధా రూపము ధరించునది శ్రీమాత. వారి యందలి ధీశక్తియే మేధా. ఆకాశమున ప్రకాశముగను, వాయువు నందు బలముగను, అగ్నియందు తేజస్సుగను, జలమునందు తుష్టి గను, పదార్థములయందు పుష్టిగను వుండునది శ్రీమాత. ఉప్పు ఉప్పగ నుండుటకు కారణము శ్రీమాతయే. అట్లే పంచదార యందు తీపిగ యుండును. ఇట్లు ప్రతి వస్తువు నందును దాని గుణముచే ప్రకాశించునది శ్రీమాత. అన్నిటి సారము శ్రీమాత. త్రిగుణములందలి త్రిశక్తి కూడ ఆమెయే. ఎవరియందామె పరిపూర్ణముగ వసించునో వారు మేధావంతులు కాగలరు. వేదవ్యాస మహర్షి, కాళిదాస కవి, తెనాలి రామలింగడు యిత్యాది మేధావంతుల యందలి మేధస్సు ఆమెయే. మన యందలి మేధస్సు వృద్ధిగావలె నన్నచో శ్రీమాతను ఆరాధించుట ప్రధానమని తెలియవలెను. అమ్మ అనుగ్రహమున్నచో పామరుడు పండితుడగును. అమ్మ అనుగ్రహము లేని పాండిత్యము అడవిగాచిన వెన్నెల వంటిది. ఎడారిలోని పుష్పముల వంటివి. శ్రీమాత అనుగ్రహముకొద్దీ మేధస్సు సుఫలమై జగత్కల్యాణమునకు వినియోగ పడును.

539. 'శ్రుతిః'

వేదరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

వేద మనగా తెలియదగినది. ఏది తెలిసిన మరి తెలియవలసిన దేదియు వుండదో దానిని వేద మందరు. అట్టి వేదమును ఒక రూపముగ నూహించినచో వేదమాత అనగా నేమో తెలియును. వేదరూపిణి అనగా నేమో తెలియును. తెలియకోరువాడు, తెలియవలసినది, తెలుసుకొను కార్యము మూడునూ దేనినుండి దిగివచ్చుచున్నవో అది వేదము. కర్త కర్మ క్రియలకు మూలము వేదము. మూల ప్రకృతికి, కాలమునకు కూడ మూలము వేదము. సమస్తము పుట్టుకకు మూలము వేదము. దానినే తత్ అనిరి. బ్రహ్మము అనిరి. వేదము అనిరి.

దానినుండియే ప్రథమ సంకల్పము ఏర్పడును. కాలము ఏర్పడును. ప్రకృతి పురుషులు ఏర్పడుదురు. మహదహంకారము, త్రిగుణములు యేర్పడును. త్రిగుణముల నుండి సృష్టిజీవులు, లోకములు యేర్పడును. పంచభూతాత్మక సృష్టి యేర్పడును. ఇట్లు అన్నిటికి మూల మేదియో తెలియుట వేదములు తెలియుట, బ్రహ్మమును తెలియుట, తత్త్వమును తెలియుట.

ఈ తత్త్వము ఏమియూ లేనట్లుగ యుండును. చోటువలె యుండును. అందుండి క్రమముగ అన్నియూ యేర్పడును. ఏర్పడిన వాటి కన్నిటికినీ కాలపరిమితి యుండును. కాని ఆ తత్త్వము మాత్రము కాలమునకు కూడ మూలమై యుండును. అది యెట్లుండునో తెలియ గోరువారు దానిని గూర్చి తపస్సు చేసి, తపస్సు ద్వారా దాని లోనికి కరగిపోవుదురు. తిరిగి తాముగ నేర్పడినపుడు దానిని వివరించలేరు.

తాము దానియందు కరగిపోయినపు డది యెట్లుండునో తమకునూ తెలియదు. యిట్లుండునని యెవరును వర్ణింపలేరు.

అట్టి వేదమును నిర్వచించుట దుర్లభము. అది అనిర్వచనీయము. దానికి నామము లేదు. రూపము లేదు. లింగము లేదు. అనగా చిహ్నము లేదు. అది స్త్రీ కాదు. పురుషుడు కాడు. నపుంసకుడునూ కాడు. సృష్టిలో తెలియబడు ఏ వస్తువుతోనైననూ దానిని పోల్చలేము. దానిని వివరించలేమని, దానిని గూర్చి తర్కించలేమని, దాని నుండి దిగివచ్చిన వారిని గూర్చి తెలియుట, వివరించుట నుండునని పెద్దలు పలుకుదురు. దానియందు యిమిడి యుండుట సాధ్యమని అంతకు మించి ఏదియూ సాధ్యము కాదని కూడ తెలుపుదురు. అట్టి అనిర్వచ నీయము, అవిజ్ఞేయము, అప్రతర్క్యము, అనామకము, అరూపకము, అయిన తత్త్వమునకు రూప మిచ్చునది శ్రీమాత. అనగా ఆ తత్త్వమే తన రూపముగా గలది శ్రీమాత అని తెలియవలెను. సృష్టి యందు దైవము ఆమెయే. సృష్టికావలి దైవము వెలుగై రూపము ధరించినపుడు శ్రీమాతగ దర్శన మిచ్చును. విశ్వవ్యాప్తమై కోటానుకోట్లు సూర్యకాంతిగ వర్ణింపలేని అందముతో, శోభలతో, శక్తులతో నుండు శ్రీమాత రూపమే తుది దర్శనము. అటుపై దర్శనము లేవు.

అట్టి శ్రీ తత్త్వము సంకల్పముగను, ప్రాణ స్పందనముగను, క్రియా రూపముగను అవతరించు చుండును. వీనినే ఇచ్ఛాశక్తి, జ్ఞానశక్తి, క్రియాశక్తి అందురు. ఆమె సంకల్ప వివరమే ఋగ్వేదము. ఆమె స్పందనాత్మక గానమే ప్రాణము. అదియే సామవేదము. ఆమె క్రియా చాతుర్యమే యజుర్వేదము. ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియల ఫలమే అధర్వణ వేదము.

జీవుల యందు కూడ సంకల్పము లేర్పడును. అది ఋగ్వేద ఫలము. ప్రాణ స్పందనముగ సామగానము సాగుచుండును. అది జీవుల యందలి సామవేదము. జీవులు క్రియాధీనులై కార్యములు చేయుచుందురు. ఇది వారొనర్చు యజుర్వేదము. ఇట్లు మూడు వేదములు నిత్యము నిర్వర్తింపబడుతున్నవి. ఈ మూడింటి నిర్మలత్వమును బట్టి అధర్వ వేదముగ వారి జీవితము లేర్పడుచుండును. మూడునూ నిష్కల్మషము లైనపుడు, జీవితము దివ్యవైభవముతో కూడియుండును. కల్మషముల హెచ్చుతగ్గులను బట్టి వైవిధ్యము లేర్పడు చుండును. ఇట్లు నాలుగు వేదములు సృష్టి యందు, జీవుల యందు నిర్వహింప బడుచున్నవి. దీనిని తెలియుట వేదములను తెలియుట. ఇవి ఎచ్చటి నుండి పుట్టుచున్నవో తెలియుట వేదము తెలియుట. ఈ వేదమునే శ్రుతి యందురు. ఈ మాత శ్రుతిరూపిణి.

ఈ వేదములను వివరించుటకే వేదాంగములు, ఉపనిషత్తులు యేర్పడినవి. వేదాంగములు ఆరు. అవి వరుసగా 1) ఛందస్సు, 2) కల్పము. 3) శిక్ష, 4) వ్యాకరణము, 5) నిరుక్తము, 6) జ్యోతిషము.

వీని వలన సృష్టి స్వరూప స్వభావములు కొంత తెలియవచ్చును. ఉపనిషత్తులు బ్రహ్మమును చేరుటకు తెలుపబడిన మార్గములు.

వేద వేదాంగములను, ఉపనిషత్తులను వివరించునవే పురాణ ములు, ఇతిహాసములు. పదునెనిమిది పురాణములు, రెండు ఇతిహాస ములు కలవు. ఈ మొత్తమును వేద వాఙ్మయ మందురు. ఇదియే శ్రుతి. ఇది ప్రమాణమగు వాఙ్మయము. ఈ శ్రుతియే వేద ప్రమాణము. ఈ మొత్తము శ్రుతిని గురుముఖముగ విని నేర్చుకొనుట శ్రుతి విద్య అనబడుచున్నది.

540. 'స్మృతి'

శ్రవణము, స్మరణము వలన యేర్పడు జ్ఞానము శ్రీమాత అని అర్థము.

ముందు నామములో తెలిపిన వాఙ్మయమును వినుట వలన, మరల మరల స్మరించుట వలన జీవులయందు మేధోవికాసము కలుగును. ఇట్లు వికాసము కలిగించు జ్ఞాన రూపమున శ్రీమాత యున్నది.

ఉపనిషత్తులు, రామాయణ మహాభారతాది గాథలు, వేదాంగ ములు వినుచూ, స్మరించుచూ నేర్చుకొనుట స్మృతి విద్య. శ్రుతిని స్మృతి ద్వారా నేర్చుకొనుట సదాచారము. నేర్చిన వానివద్ద నేర్చుట విదితమగు విషయమే కదా! నేటికినీ వేదములు మంత్రములు, స్తోత్రములు నేర్చినవారు పలుకుచుండగా విని నేర్చుకొనుట సదాచారముగ జరుగుచున్నది. స్వంతముగ నేర్చుకొనుట సదాచారము కాదు. అది స్వతంత్ర బుద్ధికి చిహ్నము. అట్టి వారియందు విద్య రాణించుట కష్టము. అహంకారము కారణముగ విద్యలు రాణింపవు. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు వంటి అవతారమూర్తులు కూడ సద్గురువుల నాశ్రయించిరి. శుశ్రూషలు చేసిరి. వినయము గలవారికే విద్య అని తెలియవలెను. సంపదలలో వినయ సంపద చాల గొప్పది.

శ్రీమాతయే స్మృతి, శ్రుతి రూపము గనుక ఆమెను భక్తి శ్రద్ధలతో ఆరాధన చేయువారు సర్వవిద్యల సారమును పొందగలరు. భక్తులీ

మార్గముననే సర్వవిద్యలను నేర్చిరి. శ్రీమాత సర్వవిద్యా స్వరూపిణి కదా! ఆమెను గూర్చిన శ్రవణము, స్మరణము వలన కూడ జీవులు పూర్ణ వికాసము చెందుదురు. ఇదియునూ సదాచారమే. శ్రుతి స్మృతులు జీవుల మేధస్సును క్రమముగ వృద్ధి పరచుచూ తరింపజేయును. తరువాత నామము దీనినే ప్రతిపాదించును.

541. 'అనుత్తమ'

సాటిలేని ఉత్తమ చైతన్యమనియూ, కొలుచువారికి ఎడతెగని ఉత్తమ స్థితిని కల్పించునదనియూ అర్థము.

శ్రీదేవి కంటే ఉత్తమమైనది లేదు. మహా చైతన్యముతో సమాన మైన దేమియూ లేదు. అధికమైనదీ ఏమియూ లేదు. ఆమెయే సకల సృష్టికినీ సహజమగు ఐశ్వర్యము మరియు బలము. సకల దేవతల యందును, ఋషుల యందును ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియా శక్తులుగా శ్రీమాతయే యున్నది. ఆమె అనుగ్రహములేనివా రెవరైననూ శక్తిహీనులే. కావున ఆమెతో సాటి సృష్టియందు ఏమియును లేదు. శ్రీమాత నారాధించు వారికి క్రమముగ ఉత్తమత్వము ఏర్పడుచునే యుండును. 'అను' అను విశేషము ఉత్తమత్వమునకు చేర్చుటచే ఉత్తమత్వము పెరుగుచునే యుండునని తెలియవలెను. అనూరాధ, అనుశ్యృతము, అనునయ నము, అనుస్మరణము యిత్యాది పదములు నిరంతరత్వమును నొక్కి చెప్పును. అంతరాయములేని స్మరణ, అనుసరణ, వృద్ధి, ఉత్తమత్వము అని ఈ పదముల అవగాహన.

'మామనుస్మరా' అని శ్రీకృష్ణుడు పలుకును. అనగా ఎడతెగక నన్ను స్మరింపుము అని తెలిపెను. సాధన నిరంతరము గానపుడు సిద్ధి యుండదు. అనుచింతన, పర్యుపాసన కూడ తెలుపబడినది. కావున ఆరాధన యందు అంతరాయము లుండరాదు. ఫెళ, ఫెళ, ఫెళమని

పది రోజులు ఆడంబరముగ ఆరాధన జేసి పదకొండవ రోజు నుండి ఆరాధన కొనసాగనిచో వృద్ధి కలుగదు. ఏ కార్యమునందైననూ సిద్ధి కలుగవలెనన్నచో నిరంతరత్వము తప్పనిసరి. ఉత్తమత్వమునకు నిరంతరత్వము విడదీయరాని అనుబంధ గుణము.

భూమి క్షణకాలము కూడను తిరుగుట మానదు. అట్లే గ్రహములు. మొక్క పెరుగుటలో విరామము లుండవు. ఉన్న స్థితి నుండి ఉత్తమ స్థితికి చేరుటకు నిరంతర శ్రీమాత ఆరాధన యిచ్చుట చెప్పబడుచున్నది.

542. 'పుణ్యకీర్తి'

శ్రీమాత పుణ్యకీర్తి కలది అని ఒక అర్థము. ఆరాధించువారికి పుణ్యము నిచ్చుచూ కీర్తి కలిగించునని మరియొక అర్థము.

శ్రీమాతను అనునిత్యము ఆరాధన చేయువారు క్రమముగ పుణ్య భావములను పొందుచుందురు. ఆ భావములు ఆచరణ రూపము దాల్చినపుడు లోకహితము కలుగును. చేయు కార్యముల వలన లోక హితము కలుగుచున్నప్పుడు చేయువానికి పుణ్య మబ్బుచుండును. లోకమున కీర్తియు కలుగుచుండును. ఇట్లు పుణ్య సుఖమును కలిగించుట, కీర్తి సుఖమును కలిగించుట శ్రీమాత చేయు కార్యమే.

పుణ్యకార్యములు చేయువారు శ్రీమాతకు సమర్పణగ చేయ వలెను. అహంకారముతో చేసినచో సుఖ ముండదు. కీర్తియు యుండదు. అట్లే పుణ్యకార్యము చేయువారు పోటీలు పడరాదు. ప్రక్కవాని కన్న ఎక్కువ చేయవలెను, బాగుగా చేయవలెను అను పోటీ భావము కలుషితము. పుణ్యము చేయువారిని చూసి ఈర్ష్య పడరాదు. విమర్శించ రాదు. చేయుటలో అశ్రద్ధ, అలసత్వము కూడదు. శ్రద్ధా భక్తులతో నిర్వర్తించవలెను. అపుడు మాత్రమే చేయు కార్యముల వలన పుణ్యము లభించును. సుఖము లభించును. అప్రయత్నముగ కీర్తి వరించును. ఈ హెచ్చరిక తగు మాత్రము అవసరము.

పుణ్య కార్యములు చేయుచూ దుఃఖపడువారు కలరు. "ఇన్ని

మంచి కార్యములు చేసితిని, ఏమి ఫలము, ఎవ్వరునూ గుర్తించుట లేదు. ఈ కార్యముల వలన ఎట్టి సుఖమూ లేదు." అని వ్యష్టపడు వా రెందరో గలరు. ఆరాధకులు దైవమునకు సమర్పణబుద్ధితో సత్కార్యముల నాచరించవలెను గాని ఫలమునందాశ కలిగి ఆచరింపరాదు. గొప్ప తనమునకై మంచిపని చేయువారికిట్టి దుఃఖములు తప్పవు. కేవలము యితరుల హితముకోరి అదియును దైవ సమర్పణముగ చేయువారికి పుణ్యము, కీర్తి శ్రీమాత అనుగ్రహముగ లభించును.

543. ‘పుణ్యలభ్య’

పుణ్యముల వలన లభ్యమగునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పుణ్యకార్యములను శ్రద్ధా భక్తులతో దీర్ఘకాలము నిర్వర్తించు వారిని శ్రీమాత క్రమముగ అనుగ్రహించు చుండును. సాన్నిధ్యము క్రమముగ నిచ్చును. సాలోక్యము కలిగించును. అనగా అడపా దడపా దర్శనము లిచ్చుచుండును. ప్రోత్సహించు చుండును. దాని వలన ఆరాధనల యందు, పుణ్యకార్యముల యందు, ఇనుమడించిన స్ఫూర్తితో భక్తులు నిమగ్ను లగుదురు. అందువలన మరింత సాన్నిధ్య, సాలోక్య ములు పెరిగి సామీప్యమును చేరుదురు. క్రమముగ సాయుజ్య మేర్పడును. చివరకు సారూప్య మేర్పడును. సారూప్య మేర్పడుటయే లభ్యమగుట. తన రూపమున శ్రీమాతయే యున్నదని తెలిసి ఆనంద పరవశుడై కీర్తించుచు, దర్శించుచు, సేవించుచూ తాదాత్మ్యము చెందును. ఇది పరాకాష్ఠ. ఈ విధముగ పుణ్యము వలన శ్రీమాత లభించును. కనుక ఆమె పుణ్యలభ్య.

ముందు తెలిపిన మూడు నామములు, ఈ నామము ఒక పూర్ణమగు సాధనక్రమము.

544. 'పుణ్యశ్రవణ కీర్తనా'

పుణ్య విషయములను వినుట, ప్రశంసించుట గలది శ్రీమాత.

పుణ్యమగు కథలను వినుట పుణ్య శ్రవణము. శ్రీమద్రామాయణము, శ్రీమద్భాగవతము, శ్రీమహాభారతము కథలను ప్రవచించునపుడు అచట శ్రీమాత కూడ చేరి వినును. అట్లే తన కథలను భక్తులు ప్రవచించుకొనునపుడు శ్రీమాత వినును. శాశ్వత కీర్తివంతులగు మహాత్ముల కథలను వినునపుడు కూడ ఆమె ఉత్సాహముతో వినును. హరి కథలు, శివ కథలు, దేవతా విజయములు యిత్యాది ఉపాఖ్యానములను వినినపుడు కూడ ఉత్సాహముతో వినును. అనురక్తితో శ్రవణము చేయును. పుణ్య కథలను వినుటయందు శ్రీమాతయే ఉత్సాహపడినపుడు వాటియం దాసక్తి లేనివారు ఎంతటి దురదృష్టవంతులు. దేవుని కథలయం దాసక్తి లేనివారు అదృష్టహీనులు. వానిని సతతము వినుట, కీర్తించుట, మరల మరల స్మరించుట పుణ్యకార్యము. శౌనకాది మునులు కూడ నిత్యము సూతమహర్షి ప్రవచనములు వినుచుందురని ప్రతీతి.

ఎచ్చట దివ్యకథల శ్రవణము జరుగుచుండునో అచట శ్రీమాత సాన్నిధ్య ముండునని తెలియవలెను. అట్టి తెలివితో ప్రవచించుట, శ్రవణము చేయుట యుండవలెను. వినిన కథలను ప్రశంసించుకొనుచుండవలెను. పుణ్యకథల విమర్శ, విచికిత్స అహంకార హేతువు. భక్తి శ్రద్ధలతో వినుట, కీర్తించుట శ్రీమాత అనుగ్రహమునకు ఒక చక్కని ఉపాయము.

కీర్తనము సుప్రసిద్ధమగు దేవతా ప్రశంస. దైవ ప్రశంసకు భజన, కీర్తన భారతీయ సంప్రదాయమున ప్రసిద్ధి గాంచినవి. కీర్తన ద్వారా భగవత్ స్మరణము రుచికరముగ సాగును. కీర్తన చేయుకొలది రుచి పెరుగుచు నుండును. తన్మయత్వము సిద్ధించును. భక్తి పారవశ్యమున కీర్తనము చేయుచుండగ శ్రీమాత సంతసమున దరి చేరును. సాన్నిధ్య మిచ్చును. శ్రవణము, కీర్తనము దైవమును చేరుటకు గల నవ విధ ఉపాయములలో ప్రధానమైనవి. అందరికిని అందు బాటులో నుండునవి. కలి యుగమందు నామ సంకీర్తనయే ప్రధానమని భాగవతము తెలుపుచున్నది. హరినామ సంకీర్తనము కలికల్మష నాశనమని, మరియొక గతి లేదని చైతన్య మహాప్రభువు ఘంటా పథముగ తెలిపినాడు. హరి యనగా దిగివచ్చు దివ్యత్వము అని అర్థము.

'యత్ర యత్ర రఘునాథ కీర్తనం' అను శ్లోక మందరికినీ తెలియును. రామాయణ శ్రవణ సమయమున హనుమంతుని సాన్నిధ్య ముండును. భాగవత శ్రవణమున నారదాది మహర్షుల సాన్నిధ్య ముండును. దేవతా కథలు, మహాత్ముల కథలు అప్రయత్నముగ సాన్నిధ్య మందించును. ఈ రహస్యము తెలిసిన పెద్దలు ఏకాహములని, సప్తాహములని, సత్రయాగములని యేర్పరచుకొని దివ్య సాన్నిధ్యమును గ్రోలుదురు. కావున పుణ్య శ్రవణము, కీర్తనము ప్రధానము.

545. 'పులోమజార్చితా'

పులోమజచే అర్చింపబడినది శ్రీమాత.

పులోమజ అనగా పులోమకు పుట్టినది. పులోమాదేవికి పుట్టిన కుమార్తె శచీదేవి. ఆమె యింద్రాణి. శచీదేవి నిత్యమూ శ్రీమాతను అర్చించు చుండును. శ్రీమాత కరుణవలెననే ఇంద్రునికి స్వర్గాధిపత్యము నిలచును. యింద్రాణీదేవి చేయు పూజలు, ఇంద్రునికట్లు సహకరించును. పతివ్రత లందరునూ కూడ శ్రీమాతను భక్తి శ్రద్ధలతో ఆరాధించి, తమ భర్తల ఔన్నత్యమునకు భంగము కలుగకుండ కాపాడుకొనిరి. రాక్షస పత్నులు కూడ దైవము చేతిలో తమ పతులు సంహరింప కుండునట్లు శ్రీమాత ప్రార్థనలు సలిపిరి. సావిత్రీదేవి శ్రీమాతను పూజించి తన భర్తను మరణము నుండి కాపాడుకొనినది. ద్రౌపతీదేవి కూడ అట్లే యొనర్చినది. ఇట్లెన్నియో యుదంతములు కలవు.

సంఘమునందు స్త్రీకి గౌరవము భర్తను బట్టియే. భర్తకు ఔన్నత్యము కలుగుటకు, ఆయురారోగ్యములు కలుగుటకు, ఐశ్వర్యము కలుగుటకు శ్రీమాతను పూజించు స్త్రీలు పుణ్యసతులు. వారిదే ఐశ్వర్యము.

546. 'బంధమోచనీ'

బంధము నుండి విడిపించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

అవిద్యయే బంధము. తానొకడు ప్రత్యేకముగా నున్నానను కొనుట వలన అవిద్య యేర్పడును. ప్రతివ్యక్తి తన ప్రత్యేకతను పోషించు చుండును. ప్రత్యేక భావము, వేర్పాటుధోరణి యేర్పడుచుండును. అపుడు తన కొరకు జీవించుట యుండును. తత్కారణముగ స్వార్థచింతన పెరుగును. తన ప్రత్యేకతను పోషించుకొనుటలో భాగముగ ఇతరుల యందు హీనభావము కలిగియుండును. తా ననగా తన పేరు, తన రూపము అనుకొనుచు నిర్వచించుకొనును. అటుపైన తనది, తనవారు అనెడి భావములు ప్రోగు అగును. ఇట్లు మొత్తము చైతన్యముతో, ప్రాణముతో విడిపడి ఒంటరియై జీవిత పోరాటమును సాగించు చుండును. ఇట్టివాని జీవితము నిత్యపోరాటమై నిలచును. ఒంటరి తనమున బలహీనత, బంధము కలుగును. పంచేంద్రియముల చేతను, త్రిగుణముల చేతను శరీరమున బంధింపబడి అనేకానేక బాధలను చెందును.

ఇట్టి వానికి తరణోపాయము కలుగవలె నన్నచో శ్రీమాతయే శరణ్యము. సర్వ సంకల్పములు ఆమె నుండియే జనించును. తాను ప్రత్యేకముగ నున్నానను సంకల్పము తన కెచ్చటి నుండి కలిగినది? తనలోని చైతన్యము నుండి కలిగినది. అట్టి వానికి తాను చైతన్యమే.

చైతన్యమే తానుగ నున్నాడు. అట్లే సర్వజీవరాశులును అని తెలిపినపుడు అవిద్య తొలగును. ఈ భావము కూడ చైతన్యము నుండి కలుగవలసినదే కదా! అట్టి భావము కలుగుటకు శ్రీమాత అనుగ్రహము కావలెను. అట్టి అనుగ్రహము కొఱకే ఆరాధన.

అవిద్యయను చీకటి గదిలో చీకటిని పారద్రోలు దీపము శ్రీమాత. అంతర్ముఖముగ నుండు అజ్ఞానపూరితమైన జీవుని స్వభావము నందు చీకటిని పారద్రోలు దీపము వంటిది శ్రీమాత. *"అవిద్యానాం అంత స్థిమిర మిహిర ద్వీప నగరీ"* అని ఆది శంకరులు శ్రీమాతను ప్రస్తుతి గావించినారు. కరుడు గట్టిన అజ్ఞానాంధకారమును పటాపంచలు చేయుట శ్రీమాతకే సాధ్యము. అజ్ఞాన తిమిరమునకు ఆమెయే మిహిర. ఆమె అనుగ్రహము వలననే అవిద్యా బంధము వీడును.

547. 'బర్బరాలకా'

అలలవలె వెలువడు శిరోజములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఈ నామమును 'బంధురాలకా' అని కూడ వాడుదురు. శ్రీమాత శిరోజములు కెరటములవలె, అలలవలె అనంతముగ యేర్పడును. గిరజాలతో కూడియుండు శిరోజము లామెవి. ఉంగరములు, ఉంగర ములుగా నేర్పడుట జరుగగా గిరజములు యేర్పడును. సృష్టి అంతయూ ఆమె నుండి యిట్లే యేర్పడుచుండును. చుట్టలు చుట్టలుగా సృష్టి యేర్పడగా అవి చిక్కుపడుట సహజమే. ఉంగరముల జుట్టు కలవారు నిత్యమూ జుట్టును సంస్కరించుకొననిచో చిక్కుపడి గూడు కట్టుట, అట్టలు కట్టుట కూడ జరుగును. అడవి వలె యేర్పడును. అపవిత్రత యేర్పడుచుండును.

సృష్టి పవిత్రమే అయినను నిత్యమూ దానిని సంస్కరించుట జరిగినచో చిక్కుపడునని తెలియవలెను. సంస్కారవంతులు ఆపాద మస్తకము నిత్యమూ సంస్కరించుకొందురు. బహిరంతరములను కూడ అట్లే సంస్కరించుకొనుచుందురు. తమ పరిసరములను, దేహమును, యింద్రియములను, మనస్సును నిత్యమూ సంస్కరించుకొననిచో అపవిత్రత పేర్కొనుట తథ్యము. మనస్సు అద్దము వంటిది. అద్దముపై పడిన దుమ్ము తుడుచుకొననిచో ప్రతిబింబము స్పష్టముగ నుండదు. నిత్యమూ శుచి, శౌచమునకు సంబంధించిన కార్యములు నిర్వర్తింపని వారు జీవితమున చిక్కులు పడుదురు.

సంస్కారములను క్రతుబద్ధముగ నిర్వర్తించుకొనుట ఆర్య ధర్మము. అట్లు నిర్వర్తించుకొనని వారిని బర్బరులు అందురు. బర్బరులనగా సంస్కారహీనులని అర్థము. నిత్య సంస్కారములు లేనివారియందు క్రమముగ మలినములు చేరును. కాలక్రమమున మలిన జీవనమును ప్రోత్సహించు బుద్ధి కూడ కలుగును. వీరినే మ్లేచ్ఛులు అందురు. మ్లేచ్ఛ లనగా మలినములందు యిచ్ఛ గలవారు. ఆధునిక యుగమున ఈ సంస్కారహీనతను స్పష్టముగ దర్శించ వచ్చును.

శ్రీమద్రామాయణమున ఆదికవి వాల్మీకి మహర్షి అయోధ్య వాసులను, లంకావాసులను సరిపోల్చినాడు. అయోధ్యవాసులు సంస్కరింపబడిన శిరోజములు కలవారని, నిత్యమూ స్నానపానాదులను దైవారాధననూ గావించు ప్రశాంతచిత్తులుగా వర్ణించినాడు. లంకావాసులు విరబోసికొనిన శిరోజములు కలవారని, రజస్తమోగుణ మాలిన్యముతో జీవించువారని తెలిపినాడు. సత్వగుణము మిన్నగ నున్నచో చిత్తము ప్రశాంతమై యుండును. రజస్తమస్సులు అశాంతిని కలిగించును. స్వభావమున సత్వ మేర్పడవలె నన్నచో సంస్కారవంతమైన జీవితము ప్రధానము. అట్టివారి జీవితమునకు అపజయ ముండదు. అపజయమున కతీతమైనదే అయోధ్య. అయోధ్య అనగా అవధ్యయే. వధ్యము కానిది అయోధ్య. జీవుడు అయోధ్యవాసి అయినచో మరణము కూడ అతనిని జయింపగలేదు. అట్లు గాక శిరోజములను విరబోసికొని తిరుగుచూ నాగరికులమని గర్వపడు వారందరూ వ్యర్థులే. శ్రీమాత శిరోజములీ సందేశము నందించును.

548. 'విమర్శరూపిణీ'

విమర్శరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

విమర్శ ప్రధాన లక్షణము వికాసము కలిగించుట. శ్రీమాత అగ్రాహ్యమైన తత్త్వమును ప్రకాశింపజేయును గనుక ఆమెను విమర్శ రూపిణి అందురు. విమర్శ అనగా దూషణ భూషణములుగావు. విప్పి జెప్పునది విమర్శ. వికాసము కలిగించునది విమర్శ. గుహ్యమగు విషయ మును ప్రకటింపజేయునది విమర్శ. పరతత్త్వము లేక బ్రహ్మము పెరుగు టకు సాధ్యపడనిది. అట్టి తత్త్వమునకు ప్రతినిధియై, ప్రధానమై శ్రీమాత ప్రకాశించును. ఆమె ప్రకాశమే మనయందు ఎరుకవలె పనిచేయును. ఎరుక వలననే యెరుగుట కలుగుచున్నది. ఇట్లు ఎరుకకు మూలమై శ్రీమాత ప్రకాశించును గనుక ఆమెను ఎరుగుట పరోక్షముగ తత్త్వము నెరుగుటయే. ఉదాహరణకు విద్యుత్తును చూడలేము. అది ప్రకాశించి నపుడు విద్యుత్తు నెరుగుచున్నాము కదా! అట్లే ఆకాశమును తెలియలేము కాని అందుండి పుట్టు వాయువును తెలియుచున్నాము కదా! వాయువును, శ్రీమాతను ప్రత్యక్ష బ్రహ్మలందురు. వీని వలన పరోక్షమగు విషయము తెలియుచున్నది. శ్రీమాత వలననే బ్రహ్మము తెలియనగును. మరియొక మార్గము లేదు, మరియొక ఉపాయము లేదు.

మనయందలి విమర్శనాశక్తి శ్రీమాతయే. విమర్శ వలన కలిగిన ప్రకాశముతో కర్తవ్యము నెరిగి ప్రవర్తింపవచ్చును. ఆత్మ విమర్శ స్వయం

విమర్శ లేనివారు గ్రుడ్డివారై చతికిల పడుచుండుట ప్రపంచమున చూచుచున్నాము కదా! విమర్శరూపిణిగ మనలో వుండి మనకు సదసద్వి వేకము గావించునది శ్రీమాతయే. సత్యము–అసత్యము, శాశ్వతము–అశాశ్వతము, ధర్మము–అధర్మము ఇత్యాది విచక్షణ, వివేకము స్వయం విమర్శ వలననే తెలియును. స్వయం విమర్శ కలవాడు దారి మళ్ళక జీవితమున పయనించి జీవన గమ్యమును చేరును. ఇట్లు విమర్శ రూపిణిగా శ్రీమాత జీవులలో నుండియే జీవులను సంరక్షించుకొను చుండును.

ఆత్మజ్ఞానము కూడ ఆత్మవిచారముచే జరుగును. ఆత్మవిచారము నకు ఊహ అవసరము. ఊహ విమర్శ యందలి భాగమే. ఊహ లేనివారు ఉన్నతి చెందుట దుస్సాధ్యము.

549. 'విద్యా'

జ్ఞాన స్వరూపమైనది శ్రీమాత అని అర్థము.

విద్య అనగా తెలియవలసినది మరియు తెలియదగినది. ఏది తెలిసిన అన్నియును తెలియునో అదియే విద్య. అదియే వేదము. శ్రీమాతను వేదస్వరూపిణి, వేదమాత అని కూడ ప్రశంసింతురు. నిరాకారము అనిర్వచనీయము అగు బ్రహ్మము ఆమెగా ప్రకాశించును. ఆమెను తెలిసినపుడే బ్రహ్మమును తెలియుట జరుగును. తెలియుట అనగా శ్రీమాతమే. ఆమె వలననే ఆమెను తెలియుట కూడ జరుగును. కనుక ఆమె ఆరాధనము తప్ప అన్య మార్గము లేదు. శ్రీమాత అనుగ్రహమున్నచో అన్ని విద్యలు తెలియవచ్చును. కాళిదాసు ఆదిగా గల కవులు అట్లే తెలిసికొనిరి. ఆమె అనుగ్రహము లేనిదే విద్యల యందు రాణించుట దుర్లభము. ఆమె అనుగ్రహమున మాత్రమే మాయను దాట వచ్చును.

ఏ విద్య నేర్చువారైననూ ప్రప్రథమముగ శ్రీమాతను ఆరాధించుట నిజమగు ఉపాయము. కనుకనే భారతీయ సంప్రదాయమున విద్యార్జనము చేయువారు సరస్వతీ రూపమున శ్రీమాతను ఆరాధింతురు.

550. 'వియదాది జగత్ప్రసూ'

ఆకాశము ఆదిగా గల జగత్తును ప్రసవించునది అని అర్థము.

ఆకాశము అనగా అంతటా వ్యాపించిన వెలుగు. అంతులేని వెలుగు. అది కేవలము కంటికి కనిపించు వెలుగు మాత్రమే కాదు. వెలుగు చీకటుల కావలి వెలుగు. ఈ వెలుగును అదితి అందురు. ప్రధానము అందురు. సృష్టికి మూలమని మూలప్రకృతి అందురు. ఈ వెలుగు నుండియే జగత్తులన్నియు పుట్టినవి. దీని ప్రధాన లక్షణము ఎరుక. ఇదియే ఈశ్వర లేక ఈశ్వరీ తత్త్వము. దీని నుండి ప్రకృతి పురుషులు పుట్టును. అటుపైన మహదహంకారము పుట్టును. వాని నుండి త్రిగుణములు పుట్టును. త్రిగుణముల నుండియే దేవాసురులు, మానవులు, సకల జీవరాసులు పుట్టును. త్రిగుణముల ఆధారముగనే పంచభూతములు, మనస్సు పుట్టును. జీవులకు పంచభూతములు దేహములుగ యేర్పడును. పంచభూతములే లేనిచో జీవులకు దేహము లుండవు. కేవలము స్పందనాత్మక చైతన్యములుగ నుందురు. అట్టి జీవ చైతన్యములకు పంచభూతములతో కూడిన శరీర మేర్పరచి, శరీరమును వినియోగించుటకు బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియముల నేర్పరచి, వారు వసించుటకు గ్రహగోళముల నేర్పరచును. ఇట్లు తన వెలుగు నుండి సమస్త జగత్తును ప్రసరించునది శ్రీమాత. జగన్మాత అని కూడ పిలుతుము గదా!

పై విధమగు ఆరోహణ క్రమములో శ్రీమాతను ఊహించుకొనవలెను. ఊహించుచూ ఆరాధించవలెను. కేవలము మన మేర్పరచుకొను చిత్రపటములకు, విగ్రహములకు, యంత్రములకు ఊహను పరిమితము చేయుట పరిపూర్ణ ఆనందమునకు అవరోహణము అని తెలియవలెను.

551. 'సర్వవ్యాధి ప్రశమనీ'

సర్వ బాధలను నివారించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

వ్యధలు కారణముగ వ్యాధి యేర్పడును. చపలచిత్తము, కలత, ఆందోళన, అశాంతి, దుఃఖము, నిరాశ, నిస్పృహ, భయము, కోపము, ఈర్ష్య, అసూయ, ద్వేషము, మోహము, ఆత్రుత ఇత్యాది వన్నియూ వ్యధలే. ఈ వ్యధల నుండి ప్రాణము సమతుల్యమును కోల్పోవును. అపుడు వ్యాధులు కలుగును. నిర్మలమగు తటాకమున ఒక చిన్న బెడ్డను విసిరినచో ఎన్నియో తరంగము లేర్పడును. అట్లు వికృతమగు భావములనుండి ప్రాణమున కవరోధము కలిగించు అనేకానేక తరంగము లేర్పడును. ఈ తరంగముల కారణముగ శరీరమున వ్యధలు, వ్యాధులు యేర్పడును.

మనస్సు నిర్మలమైనచో వ్యాధులు శమించును. మనసు నిర్మల మగుటకు కూడ శ్రీమాత ఆరాధనము విశేషముగ ఉపకరించును. నిత్యమూ శ్రద్ధా భక్తులతో శ్రీసూక్త పారాయణ చేయువారికి శ్రీమాతయే వ్యాధి శమనము గావించ గలదు. ఆమె ప్రశమని, అనగా ప్రశస్తమైన శమమును ప్రసాదింప గలదు. మనస్సున, దేహమున వ్యాధులు ప్రబలి దీనుడైన జీవునకు శ్రీమాత ఆరాధనము దివ్యౌషధము. ఆర్తులను బ్రోచుటలో తల్లికన్న దయకలవా రెవ్వరు? కేవలము ఒక్క పిలుపుతో శ్రీమాత పిలుచువాని హృదయము నుండి స్పందించి శమనము

కలిగింపగలదు. అందరి హృదయములలో నుండునది ఆమెయే. సమస్త జగత్తు ఆమె హృదయము నుండియే యేర్పడినది. కావున ఒక్క పిలుపుతో పలుకు శ్రీమాత వ్యధల నుండి జీవులకు పరిష్కార మీయగలదు.

ప్రకృతి సహజమగు భావము, భాషణము, ఆచరణము గల వారికి వ్యాధులంతగ సోకవు. కాలము, దేశము, సంఘములను బట్టి ఒక వేళ వ్యాధులు సోకిననూ అట్టి వారిని ఆ వ్యాధులు కృశింపజేయవు. వికృత భావములు, భాషణములు, చేష్టలు కలవారిని వ్యాధులు లొంగ దీసుకొని కృశింపజేయును. ఇది సత్యము. ధర్మపరులకు ప్రకృతిగను, అధర్మపరులకు వికృతిగను శ్రీమాత వారి స్వభావము నుండి వర్తించును. ఇది ఆమె శిష్ట రక్షణము, దుష్ట శిక్షణము కార్యములలో నొకటి. అవసరమగుచో తల్లి బిడ్డకు శిక్షణ నిచ్చుట కద్దుయే కదా! ఆమె సర్వభూతహిత రతి కలిగినది. ఎట్లైననూ జీవులను రక్షించును. శిక్షించుట ఆమె రక్షణలోని అంతర్భాగమే.

552. 'సర్వమృత్యు నివారిణి'

అపమృత్యువును, అకాల మృత్యువును మాత్రమే కాక మరణాను భవము కూడ నివారించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

అపమృత్యు వనగా అర్ధాంతర మృత్యువు. పూర్ణ జీవితము జీవించక, తన వంతు కర్తవ్యమును నిర్వర్తింపక జీవితము సగభాగముననే మరణించుట అపమృత్యువు. బాల్యము, కౌమారము, యౌవనము, వార్ధక్యము, వానప్రస్థము, ఇత్యాది మజిలీలు అన్నియూ అనుభవించి సంఘపరము, కుటుంబపరమునగు కర్తవ్యములను పూర్ణముగ నిర్వర్తించి పితృఋణము, దేవ ఋణము కూడ తృప్తికరముగ నిర్వహించి జీవునిగ పండి, దేహము విడచుట సవ్యమగు మృత్యువు. ఇట్టి కర్తవ్యములను నిర్వర్తించుటకు సామాన్యముగ అరువది సంవత్సరములు పట్టును. డెబ్బది రెండు సంవత్సరములు కూడ పట్టవచ్చును. బాల్యము, విద్యాభ్యాసము, సంఘమునందు బాధ్యత, గృహస్థు ధర్మము పరిపూర్ణముగ నిర్వర్తించుటకు పెద్దలు ఈ సమయమును నిర్ణయించిరి. ఇట్టి బాధ్యతలను పూర్తిగ నిర్వర్తింపకయే మరణించుట అపమృత్యువు అనబడును.

అట్లే అకాల మృత్యువు కూడ తెలియవచ్చును. బాధ్యతా నిర్వహణము పూర్ణము గాక అరువది సంవత్సరముల లోపలనే మరణించుట అకాల మృత్యువు. అంతియే గాక దుర్ఘటనల యందు, ప్రమాదముల యందు మరణించుట కూడ అకాల మృత్యువే. అంతియే

గాక మరణమునకు పుణ్య తిథులు, పాప తిథులు కూడ యున్నవి. సరియగు తిథి వార నక్షత్రములలో దేహము విడువనిచో అదియును అకాల మృత్యువే. ఉత్తరాయణ దక్షిణాయనములు, కృష్ణ శుక్ల పక్షములు, తిథులు, నక్షత్రములు వీని ననుసరించి కూడ అకాల మృత్యువును నిర్ధారణ చేయుదురు. అశుభ సమయములలో దేహము విడిచినపుడు, ఆ దేహియు మరియు ఆ కుటుంబము వారు చాల కష్టనష్టములకు గురి అగుదురు.

పై తెలిపిన రెండునూ గాక మృత్యువు అనునది అజ్ఞాన కారణము. మృత్యువు స్వరూప స్వభావముల నెటిగి స్వచ్ఛందముగా దేహమును విడచుట వేరు, దేహమున బంధింపబడి భయముతో, బాధతో, వేదనలతో అపస్మారక స్థితిలో మరణించుట వేరు. ఇందు రెండవ సంఘటనను మరణించుట లేక చచ్చుట అందురు. మొదటి విధానమును దేహమును త్యజించుట, పరిత్యజించుట, విడచుట అందురు. స్వచ్ఛందముగ దేహమును విడచుటకును, దేహమునందు వేదనలతో చచ్చుటకును అనుభవమున చాల వ్యత్యాస మున్నది.

జ్ఞానము వలన దేహమును విడచుట తెలియును. అజ్ఞానము వలన దేహమున చచ్చుట తెలియును. నిజమునకు జీవుడు దేహధారియే గాని దేహము కాదు. దేహము ధరించి కర్తవ్యములను నిర్వర్తించి అటుపైన దేహమును విడచుట పెద్దలు చెప్పిన మార్గము. తాను దేహి యని, దేహము కాదని, దేహము తన వాహనము మాత్రమే అని

అనుభవ పూర్వకముగా తెలియుటకు ఉపాయము లున్నవి. అందు శ్రీమాత ఆరాధనము అత్యుత్తమము. అట్లే ధ్యానోపాసనము, యోగ విద్యాభ్యాసము యిత్యాదివి కూడ ఉపాయములే. మార్గమేదైననూ మృత్యువను అజ్ఞానపు తెరను తొలగింప వలసినది శ్రీమాతయే కదా!

దేహికిని, దేహమునకు అనుసంధానము కూర్చునది ప్రాణము. దేహికి దేహముతో ప్రాణము వలన ముడిపడును. ప్రాణము ముడిని యోగము ద్వారా, జ్ఞానము ద్వారా విడదీసుకొని అందు వసించుట నిజమగు స్వేచ్ఛా జీవనము. అప్పుడు దేహమును ఒక నివాసముగ వినియోగించుకొన వచ్చును. ఈ ఉపాయమును నేర్వనివారు స్వేచ్ఛలేక దేహమను కారాగారమున యుందురు. ఇట్టి కారాగారము నుండి బయలు వెడలుటకే తారణవిద్య లన్నియునూ. తారణవిద్య నెఱిగినవాడు దేహములను ధరించుచు, కర్తవ్యములను నిర్వర్తించుచు, దేహములను త్యజించుచూ ఆరోహణ క్రమమున సాగుచు నుండును. ఇట్టి వారినే మృత్యుంజయులని, చిరంజీవులని పేర్కొందురు.

ఆర్య సంప్రదాయమున ఋషుల గ్రంథములు మృత్యువును దాటమని మానవులను నిర్దేశించును. మృత్యువును గూర్చిన జ్ఞానము ప్రధానముగ నేర్చి పిమ్మట ఎన్ని విద్యలు నేర్చిననూ అవి సార్థకములు. లేనిచో ఎంత నేర్చిననూ అది నిరర్థకమే. భగవద్గీత, భాగవతము, కఠోపనిషత్తు, సావిత్రీ ఉపాఖ్యానము, మార్కండేయోపాఖ్యానము రామాయణ మందలి సుందర కాండము, మహాయోగుల జీవితములు,

సనత్సుజాతీయము మృత్యువు స్వరూప స్వభావములను వివరించుచూ మృత్యువును దాటు ఉపాయములను అందించినవి.

శ్రీమాత సర్వమృత్యు నివారిణి గనుక ఆమె ఆరాధనమున ఉపాసకులు ఆమె వెలుగున ప్రవేశింతురు. ఆమె వెలుగు ఆవరణలో ప్రవేశించుట నేర్చినవారికి దేహము విడచుటయే యుండును గాని దేహమున మరణించుట యుండదు. అట్లే అకాల మృత్యువు, అపమృత్యువు కూడ నుండదు. శ్రీదేవి ఆరాధనమున ఆమె దివ్యకాంతిని తమయందు దర్శించుచూ ఆ కాంతి ఆవరణలో ప్రవేశించుట జరుగవలెను. ఆమె హిరణ్య ప్రాకారమున చేరువారి కిక మృత్యువు లేదు.

553. 'అగ్రగణ్యా'

మొదటగా లెక్కింపదగినది శ్రీదేవి అని అర్థము.

అవ్యక్తము వ్యక్తమైనపుడు సృష్టికథ ప్రారంభమగును. ప్రప్రథమ ముగ అవ్యక్తమునుండి వెలువడునది సంకల్పము. ఆ సంకల్పమే వెలుగై ఆ వెలుగు నుండే సమస్తము పుట్టును.

ఉదాహరణకు నిద్రయందున్న మనము లేచిన వెనుక ఎరుక కలుగును. నిద్ర లేపిన దెవరు? నిద్రలో మనమున్నామని కూడ మనకి తెలియదు. లేనట్లుగ వుందుము. లేనట్లుండిన స్థితి నుండి మనకు తెలియని సంకల్పమేదో మనలను మేల్కొలిపిన వెనుక మన మున్నామని ఎరుక కలుగును. ఇట్లు లేనట్లుగ వున్న స్థితి నుండి వున్నట్లుగ వుండు స్థితికి సృష్టిని, జీవులను కొనివచ్చునది శ్రీమాతయే. ఆమెయే ప్రధాన కారణము. ఆమెను ప్రధానము అని కూడ అందురు. శ్రీమాతతోనే కథ ప్రారంభము, శ్రీమాతతోనే కథ అంతము అగును. సృష్టి కథకు మొదలు చివర కూడ ఆమెయే. ఓంకారము ఆదిత్య వర్ణము. అంకెలలో పూర్ణము. కాలము, ప్రకృతి యిత్యాది వన్నియూ ఆమె సంకల్పము నుండి దిగివచ్చినవే. కావుననే ఆమెను కాల స్వరూపిణి యని, ప్రకృతి స్వరూపిణి యని, ఓంకార రూపిణి యని, పూర్ణయని, అదితి యని ప్రశంసింతుము. ముందుగా గుర్తింపదగినది గనుక 'అగ్రగణ్యా' అని ఈ నామమున శ్రీమాతను ప్రశంసించుట జరిగినది.

554. 'అచింత్యరూపా'

చింతించుటకు శక్యము కాని రూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

వేయి నామములతో కీర్తించిననూ శ్రీమాతను పరిపూర్ణముగ ప్రశంసింపలేము. నిర్వచింపలేము. భావింపలేము. చింతించువాని చింతన కూడ ఆమెలోనే జరుగుచున్నది. చింతించువాడు సహితము ఆమెలో అణుమాత్రము చేయడు. అట్టి స్థితిలో ఆమె స్వరూపమును గూర్చి ఎంత చింతన చేయకలడు. సముద్రమున పుట్టిన బిందువు సముద్రమును అవగాహన చేసుకొనగలదా? లీనము కాగలదు. తన్మయత్వమును పొందగలదు. జీవుని పరిస్థితి కూడ నదియే. ఆరాధన మార్గమున శ్రీమాత యను విశ్వ చైతన్యమునందు లీనమగుటయే యుండును గాని పూర్ణమగు అవగాహన ఎవ్వరికినీ కలుగదు. త్రిమూర్తులు సహితము శ్రీమాతను అవగాహన చేసుకొనలేదు. వారు కూడ ఆమె అంశావతారములే. అంశము మొత్తమును ఎరుగలేదు.

(Part cannot comprehend the whole.)

555. 'కలికల్మష నాశినీ'

కలి కల్మషమును నాశనము చేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

కల్మష మనగా మలినము, పాపము, అజ్ఞానము, అహంకారము ఇత్యాదివి. సృష్టి ఒక మహత్తరమగు అగ్నికార్యము. కనుక అందు మలినము లేర్పడుచుండును. మలినములు తొలగించుకొననిచో క్రమముగ అజ్ఞాన మేర్పడును. అజ్ఞానము జ్ఞానమును ఎప్పటికప్పుడు ఆవరించు చుండును. ఆవరించు అజ్ఞాన మలినమును జ్ఞానముతో పరిహరింపవలెను.

అజ్ఞాన మావరించినపుడు అహంకారము బలపడును. తాను, యితరులు అను భావము కలుగును. దాని నుండి భేదబుద్ధి పుట్టును. స్వార్థము కలుగును. దీనిని అను నిత్యము నిర్మూలించుకొనవలెను. అహంకారమను కల్మషము మమకారమునకు దారితీయును. నేను, యితరులు అను భావము నుండి నాది, యితరులది అను భావన పుట్టును. మమకారము వలన మోహము పుట్టును. మోహము చేత నేను, నావారు, నాది అనెడి భావములు బలపడును. అటుపైన లోభము పుట్టును. యిట్లు ఒక సోపాన క్రమమున అజ్ఞాన మలినములు పేరు కొనుచుండును. అందు జీవుడు మునిగిపోవును.

నిత్యమూ ఈ మలినములను జ్ఞానముతో హరించవలెను. నేనను అహంకారమే వీనికి మూలము గనుక తన మూలమును గూర్చి భావన చేయవలెను. నేనున్నాను అనుకొనుట భ్రమ. దైవమే తానుగ

నున్నాడు. అతడే యిన్ని రూపముల యందున్నాడు. రూపములుగ కూడ నతనే యున్నాడు. సముద్రమే అలగ యున్నది. అన్ని అలలూ సముద్రమే. సముద్రము లేక అల లేదు. అట్లే దైవము లేక తాను లేదు. ఇట్టి భావన మరల మరల జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుట వలన అహంకారము కొంచెమై యుండును. అపుడు మమకార మోహాది మలినములు సోకవు.

ఎంతటి జ్ఞానికైననూ అజ్ఞాన మలినము సోకవచ్చును. కనుకనే నిత్య అనుష్ఠానము అందరికినీ తప్పని సరి. అనుష్ఠానమున కూడ అహంకారము కలుగుట ముఖ్యము. నిత్యము అనుష్ఠానము గావించు చున్నాను అను అహంకారము కూడ పుట్టవచ్చును. అజ్ఞానపు పోకడలు ఎవరికి అంతు పట్టగలవు? *"మమ మాయా దురత్యయా"* అని కృష్ణుడు చిరునవ్వుతో పలికినాడు. నా మాయ నెవ్వరునూ దాట లేరు అనుచూ నవ్వెడి శ్రీకృష్ణుని ముఖమునుండే మాయ ప్రసరించును. అట్లే శ్రీలలిత చిరునవ్వు కూడను. ఆమె అనుగ్రహము వలననే ఆ మాయను దాట వచ్చును. కనుక నామెను ప్రార్థించుట జీవుల కవసరమై నిలచినది.

కలి యుగమందు అజ్ఞానము మహత్తరమగు బలము కలిగి యుండును. తత్కారణముగ కల్మషము లధికములై యుండును. కాలము, దేశము కల్మషములతో నిండియుండగ అట్టి దుర్దశ నుండి బయల్పడు టకు అవకాశము చాల తక్కువగ నుండును. ఆధునిక కాలమున కల్మషములు బాగుగా పెరుగుచున్నట్లు గమనింపవచ్చును. ఆహారము నందు, నీటియందు, పాలయందు, ఫలములందు, తినెడి పదార్థము లందు, పీల్చు గాలియందు, వసించు ప్రదేశములందు అంతటనూ

కల్మషములే పెరుగుచున్నవి. తదనుగుణముగ మానవుల చేష్టలయందు, భాషయందు, భావములందు కూడ కల్మషమే పెరుగుచున్నది. అన్ని విధముల అపరిశుద్ధము తీవ్రముగ పెరుగుచుండుట గమనింప వచ్చును. విద్వేషములు, కలహములు, యుద్ధములు, మారణకాండ దినచర్యగ మానవజీవితము సాగుచున్నది. ఒకరినొకరు చంపుకొనుట, హింసించుకొనుట పరిపాటియైనది. అనారోగ్యములు విజృంభించి వికృతముగ తాండవము చేయుచున్నవి. స్వార్థము పెచ్చుపెరిగి కాంక్షలు వికారమై గోచరించు చున్నవి. ఇది యంతయూ కలి కల్మషముగ పెద్దలు దర్శింతురు. ఇట్టి కల్మషములను హరించు శక్తి ఏ ఒక్కరికినీ లేదు. కావున కలి కల్మష నాశిని యగు శ్రీమాతయే శరణ్యము. భగవన్నామ సంకీర్తన మొక్కటియే ఈ కల్మషములను పారద్రోల కలదు. ఎలుగెత్తి నామ సంకీర్తన కూడ చేయని దుస్థితి యందు జీవులు పడి యున్నారు. దైవనామ సంకీర్తనము వలన కల్మషము లన్నింటినీ బహిష్కరింపవచ్చును. సంకీర్తనలు, స్తోత్రములు, సూక్తములు రుచింపని మనుష్యులు రక్షింపబడలేరు. జీవులపై కారుణ్యముతో ఋషులెన్నియో సూక్తములను, స్తోత్రములను, కీర్తనలను, భజనలను అందించినారు. వీనిని దినచర్యలో భాగముగ నిర్వర్తించుకొనని జీవులు దుఃఖములకు, కష్టనష్టములకు గురియగు చున్నారు. కలి కల్మషము కాలకూట విషము వంటిది. విషధరుని గాని, విషహరుని కాని, విషనాశినిని గాని స్మరించని దినము జీవుని హరించును.

556. 'కాత్యాయనీ'

సర్వ దేవ తేజ సమూహాత్మిక శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత తేజమే త్రిమూర్తులుగను, ఆదిత్యులుగను, రుద్రులుగను, వసువులుగను, ఇంద్రాది దికాల్పక దేవతలుగను, గ్రహ గోళాదులు గను, సనక సనందనాది సద్గురు పరంపరగను, సప్తఋషులుగను యేర్పడి సృష్టికి తోట్పాటు చేయుచుండును. సమస్త జీవసృష్టి యందలి ఆమె తేజమే సృష్టి యేర్పడుటకు, కదలికకు కారణము.

'కం' అనగా బ్రహ్మము. దానిని ధరించునది కావున 'కాత్యా' అనియు, 'కాత్యాయని' అనియూ ప్రశంసింప బడుచున్నది. శ్రీమాత చైతన్యమే సృష్టికి మూలము. సర్వము నందలి కదలిక, వెలుగు. ఆమెయే అనేకానేక రూపములు ధరించి అనేకానేక శక్తులుగ వ్యాపించును. సృష్టి అంతయూ ఆమె చైతన్యజాలమే. శక్తి జాలమే.

కటి ప్రదేశమున అత్యంత కోమలముగ, సున్నితముగ వుండు టకు ఇచ్చగించునది శ్రీమాత. కటి ప్రదేశమున ఓడ్యాణ పీఠమందు కాత్యాయనిగా శ్రీమాత ప్రసిద్ధి చెందినది. కటి ప్రదేశమును సున్నిత ముగ నుంచుకొనుట యోగమునందు ప్రధానముగ తెలుపబడినది. దేహబంధము నుండి కాత్యాయనీ దేవి విమోచనము కలిగించగల శక్తి స్వరూపిణి. దేహేంద్రియములయం దాసక్తి కలవారు దేహమున బద్ధులై కటి ప్రదేశము పట్టును కోల్పోవుదురు. మితిమీరిన కోరికల

వలన ఇంద్రియార్థముల యందు మానవ ప్రజ్ఞ బంధింపబడి బలమును కోల్పోవును. దేహమందు బంధింపబడును. సన్నని సౌకుమార్యమగు నడుము గల కాత్యాయనీ దేవిని నిత్యమారాధించుట వలన దేహము కొంత వశమగు అవకాశమున్నది. భూమి యందు శ్రీమాత తేజస్సు కాత్యాయనియే. భూమి బంధము నుండి విడిపించునది కూడ ఆమెయే. కాత్యాయనీ దేవి ఓడ్యాణపీఠమందు మిక్కిలి అభిమానము కలిగి యుండునని తెలియవలెను.

557. 'కాలహంత్రీ'

కాలుని చంపునది శ్రీమాత అని అర్థము.

కాలు డనగా మృత్యువు. మృత్యువునకే మృత్యువు శ్రీమాత. మృత్యువునకు మృత్యువు కల్పించుట సాధ్యమా? సాధ్యమే అని ఈ నామము తెలుపుచున్నది. కాలమును గణనము చేయుట గమనించుట కన్న ముందుండునది శ్రీమాత. ఆమె తరువాతయే కాలము పుట్టినది. కావున కాలమామె వశమందే యుండును. అంతేకాదు. కాలరూపమున నున్నది కూడ శ్రీమాతయే కదా! అందువలననే ఆమెను కాల స్వరూపిణి అని కీర్తింతురు. కావున కాలము పుట్టుకకు, స్థితికి, తిరోగమనమునకు ఆమెయే అధ్యక్షురాలు.

శ్రీమాత ఆరాధనమున భక్తులు, యోగులు, జ్ఞానులు సమాధి యందు తన్మయత్వము నందుండగా వారికిని కాలముండదు. దివ్య చైతన్యముతో అనుసంధానము చెంది అనన్య స్థితిలో నున్నవారికి కాలము తెలియదు. సంవత్సరముల తరబడి, యుగముల తరబడి అట్లున్నవారి కథలు మనము పురాణములందు చూచుచున్నాము. అమ్మ అనుగ్రహ మున కాలమును దాటవచ్చును. మృత్యువును కూడ దాట వచ్చును.

కాత్యాయనీ నామము వెనువెంటనే 'కాలహంత్రీ' నామము పేర్కొనబడినది. దేహమునందు మృత్యువు కలుగకుండా కాత్యాయనీ దేవి రక్షింపగలదు. కటి భాగము సడలినపుడు మృత్యువున కవకాశము మిక్కుటముగ యేర్పడును. కటి భాగమున కధిష్ఠాన దేవతగా నున్న కాత్యాయనీ దేవిని స్మరించుట వలన దేహమునందు మృత్యువు కలుగక జీవు డుద్ధరింపబడును.

558. 'కమలాక్ష నిషేవితా'

కమలాక్షునిచే నిత్యమూ సేవింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

కమలాక్షు డనగా విష్ణువు. త్రిమూర్తులలో ఒకడైన విష్ణువు నిత్యమూ శ్రీమాత నర్చించి, ఆమెతో సారూప్యము పొందెను. శ్రీమాత ఇంద్రనీలమయమైన తత్త్వము. ఆమె నారాధించుచూ విష్ణువుకూడ యింద్రనీల ఛాయను పొందెను. ఆమెతో సారూప్యము చెందెను. అందువలననే శ్రీమాతతో సరిపోలు సౌందర్యము, ఆకర్షణము, శక్తి సంపన్నత, సౌకుమార్యము కలిగెను. తనకును శ్రీమాతకును అభేద స్థితిని పొందెను. అందువలన విష్ణుపూజ శ్రీమాతకే చెందును. శ్రీమాత నారాధించుట వలన కలుగు సర్వశుభములు విష్ణువు ఆరాధనయందు కూడ లభ్యమగును. విష్ణువు మూలము శ్రీలలితయే కదా!

మరియొక రహస్య మేమనగా త్రిమూర్తులలో విష్ణువు ఒక్కడే విశ్వమయుడు కాగలిగెను. శ్రీమాత చైతన్యమే విశ్వమయము, సర్వ వ్యాపకము. ఆమె ఆరాధనమున శ్రీ మహావిష్ణువు కూడ సర్వవ్యాపకుడై నిలచెను.

ఆ. విశ్వమయత లేమి వినియు నూరక యుండి
రంబుజాసనాదు లడ్డపడక
విశ్వమయుఁడు విభుఁడు విష్ణుండు జిష్ణుండు
భక్తియుతున కడ్డపడఁ దలంచె.

ఈ కమనీయమగు పద్యము భాగవతమున నున్నది. గజేంద్రుడు సృష్టి మూలము, ఆత్మమూలమునగు తత్త్వము నారాధించెను. ఆ తత్త్వమున కధిదేవత అర్ధనారీ స్వరూపము. అందు శివుడు స్థాణువు. స్థిరముగ నుండవాడు. శ్రీమాత అతని విశ్వచేతన. ఆమె కతడు ఆధారము. ఆమె సృష్టి కాధారము. ఆమె సర్వాత్మిక కూడ. అదే స్థితి యందున్న శ్రీ మహా విష్ణువునకు ఆమె కలిగించిన ప్రేరణ వలన శ్రీ మహా విష్ణువు అకస్మాత్తుగ హుటాహుటిని బయలుదేరి గజేంద్రుని రక్షించెను. శ్రీమాతయే శ్రీ మహా విష్ణువునందు గల సంకల్పశక్తి. ఆమె ప్రేరణ మూలమున తన పరివారమునకు గాని, తన భార్యకు గాని తెలుపకయే హుటాహుటిని గజేంద్ర రక్షణమునకు పూనుకొనెను.

559. 'తాంబూలపూరిత ముఖీ'

తాంబూలముతో తృప్తి చెందినది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత పెదవులు ఎఱ్ఱగ నుండును. దానికి కారణము ఆమె స్వీకరించు తాంబూలమే. తాంబూల స్వీకరణము ఆరోగ్య కారణము. జిహ్వా జాడ్యమును తాంబూలము హరించగలదు. జీర్ణకోశము, జీర్ణావయవము లందలి సమస్త జాడ్యములు నాలుకపై ప్రకటింప బడును. నాలుకను శుభ్రపరచుకొనుట ఆరోగ్యమునకు ప్రధానమగు అంశము. జీర్ణావయవముల అస్వస్థతను నాలుక వ్యక్తపరచు చుండగ నోటి నుండి దుర్గంధము వెలువడుచుండును. నోటి దుర్గంధము అస్వస్థతకు సంకేతము. అట్టి దుర్గంధము నెప్పటికప్పుడు నిర్మూలించు కొనుట సదాచారము. తాంబూల చర్వణము దుర్గంధమును పారద్రోలు టయే గాక జిహ్వా జాడ్యములను కూడ నిర్మూలించును. దేహము ఆరోగ్యముగ నుండును. నోరు కూడ సుగంధ మగు వాసనను కలిగి యుండును. భోజనానంతరము తీరికగ తాంబూలమును గొనుట వలన స్వీకరించిన భోజనము సులభముగ జీర్ణమగును. శ్రీమాత దాడిమీ పూరిత ముఖము సాధకులకు ఈ సందేశ మిచ్చును.

అంతేకాక శ్రీమాత రతిప్రియ గనుక, సతతము శివునితో కూడి యుండును గనుక ఆమె నోటి సుగంధము శివుని ఆకర్షించి తన కున్ముఖము చేయును. స్త్రీలు కూడా పురుషుల నాకర్షించుటకు తాంబూల

మును ఒక సాధనముగ వాడుదురు. సామాన్య రతి నుండి శివానుభూతి వరకు కూడ తాంబూలమునకు ప్రాముఖ్యత గలదు. తాంబూలమునకు ప్రధానమగు వస్తువులు తమలపాకు, సున్నము, వక్క, యాలకులు, లవంగములు, పచ్చ కర్పూరము యిత్యాదులు. కొనుగోలు చేయు మిఠాయి కిళ్లీలు తాంబూలము కాజాలదు. తాంబూలమును ఆహార స్వీకరణమునకు తదుపరియే గైకొనవలెను గాని తోచినప్పుడెల్ల తినరాదు. అట్లు జేసినచో జీర్ణావయవముల యందు పుండ్లు పడు అవకాశ ముండును.

తాంబూలము గూర్చి తర్కించుటకన్న శ్రీమాతకు ప్రియము గనుక తాంబూలము గైకొనుట భక్తులు చేయవలసిన పని.

560. 'దాడిమీకుసుమ ప్రభా'

దాడిమీ పుష్పము వంటి కాంతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

దాడిమీ కుసుమము లేత ఎఱుపు రంగులో నుండును. గులాబీ రంగుగా దీనిని గుర్తింపవచ్చును. శ్రీమాత మేనిఛాయ గులాబీ రంగు కాంతితో ప్రకాశించు చుండును. ముఖము కూడ అట్టి కాంతియే కలిగి ఆకర్షణీయముగ నుండును. పచ్చని పసుపు గాక, ఎఱ్ఱని ఎఱుపు కాక కోమలమగు వర్ణముగ దాడిమీ కుసుమ ముండును. ఆ పుష్పముతో సరిపోల్చి శ్రీమాత కాంతిని హయగ్రీవుడు ప్రస్తుతి చేయుచున్నాడు. ఈ కాంతి సర్వ బాధలను శమింప జేయును. బాధలలో నున్నవారికి ఈ కాంతి పుష్పము నిచ్చుట సంప్రదాయము.

దాడిమీ వృక్షమనగా దానిమ్మ చెట్టు అని కొందరి మతము. దానిమ్మ వృక్షములందు కూడ పువ్వులు మాత్రమే పూచు వృక్షము కలదు. అట్టి వృక్షపు పువ్వు కాంతి కలది శ్రీమాత.

ఎట్లైననూ ఆకర్షణీయమగు దేహకాంతి కలది శ్రీమాత అని అవగాహన చేసుకొనవలెను.

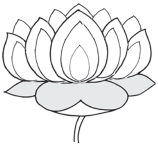

561. 'మృగాక్షీ'

జింక కన్నుల వంటి కన్నులు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

జింక సాధుజంతువు. జింక చూపులు బిత్తరగ నుండును. అటు నిటు కదులుచు నుండును. అమాయకముగ నుండును. అవి నిత్య చంచలములు. శ్రీమాత కన్నులు కూడ ఈ గుణములు కలిగి యున్నట్లుగ వర్ణింపబడినవి. మాయకు ఆవల యుండును గనుక శ్రీమాత అమాయక. జగన్మాత గావున గోవు వలె సాధువు. చైతన్య స్వరూపుడు గనుక నిత్యమూ కదలిక గలిగి యుండును. శివుడు స్థాణువు, అచంచలుడు. శ్రీమాత చంచల. కదలిక. సృష్టి అంతయూ ఆమె కదలికయే. కదలిక లేనిచో సృష్టియే లేదు. శ్రీ సూక్తమున *'అనపగామినీం'* అని వర్ణించిరి. అనగా నిత్యమూ కదలుచున్ననూ, కదలుచున్నట్లు గోచరించదు. భూమి తిరుగుచున్నట్లు గోచరించు చున్నదా? కాని మహా వేగముతో తిరుగుచున్నది. మొక్క పెరుగుచున్నట్లు గోచరించు చున్నదా? కాని పెరుగుచునే యుండును. కాలము జరుగుచున్నట్లు గోచరించు చున్నదా? గాని కదలుచునే యుండును. ఆమె నాగిని. నిత్యమూ కదలుచూ, కదలనట్లుండును. ఇట్లు శ్రీమాత కన్నులు జింక కన్నులవలె సరిపోల్చుటలో గంభీరమగు భావము గోచరించును.

మృగము అనగా కదలునది అని అర్థము కలదు. సమస్తమునూ కదలించుచు, దానిని వీక్షించుచు, పర్యవేక్షించుచు, రక్షించుచూ నుండుట శ్రీమాత కన్నుల విశేషము. కన్నులతోనే సమస్త సృష్టి గావించి పోషించు చుండును. కదలిక యందును, కదలికకు ఆవలను కూడ యుండునది శ్రీమాత.

562. 'మోహినీ'

మోహింప జేయునది కావున మోహిని అని అర్థము.

మోహము లేనిదే సృష్టి లేదు. మోహము వలన జీవుడు తనను తాను మరచును. ఇట్లు జీవులను మరపింపజేసి, సృష్టియందు ప్రవేశింప జేసి వారికి అనుభవము, అనుభూతిని కలిగింపజేసి, వారందరిని పరిపూర్ణులుగను, సిద్ధులుగను తీర్చిదిద్దును. ఏ మోహము లేనివాడు ఏమియూ చేయడు. మోహ మాధారముగనే జీవులు తీరుబడి లేక పరుగిడుచున్నారు. అనేకానేక కార్యములను సాధించుచూ, సాధించితిమి అని భ్రమ పడుచున్నారు. స్వప్నమునకు లోనైనట్లుగ చరించుచున్నారు.

మోహము కలుగుట, మోహము వీడుట శ్రీమాత సంకల్పముగ జరుగును. మాయా మోహములనుండి ఎవ్వరునూ తప్పించుకొనలేరు. కావుననే మహాత్ములు సైతము శ్రీమాత శరణు కోరుదురు. మోహ మత్యంత బలమైనది. అది జీవుని బలవత్తరముగ పశువును తాటితో లాగినట్లు లాగును. త్రిమూర్తులు కూడ మోహమునకు లోబడి సృష్టించు చున్నామని, రక్షించు చున్నామని, తిరోధానము కలిగించు చున్నామని భ్రమ పడుదురు. ఇక సామాన్యుల మాట ఏల?

దేహముపై మోహము, తనపై తనకు మోహము, తనది, తన వారు అను మోహము, తిరోగతి మోహము, పదవీ మోహము, కీర్తి మోహము, ధనమోహము, స్త్రీ మోహము, జాతి కుల మత మోహము–

ఇట్లు అంతులేని మోహములతో జీవుడు స్వాధీనము లేక పరాధీనుడై దీనుడై జీవించు చుండును. ఇట్టి వారికి రక్ష శ్రీమాతయే.

మోహమునకు త్రిగుణములు ప్రధానమగు పనిముట్లుగ పని చేయును. గుణాత్మకుడుగ జీవుడు పుట్టగనే తా నున్నాడనుకొనును. అప్పటి నుండి మోహ మారంభమగును.

భస్మాసురుని నుండి శివుని బ్రోచుటకు, అసురుల నుండి అమృత మును కాపాడుటకు శ్రీమాత మోహినీ రూపము దాల్చినది. మోహమున కాకర్షింపబడి వారు ప్రమత్తులై కర్తవ్యము మరచిరి.

563. 'ముఖ్యా'

అత్యంత ప్రధానమైనది అని అర్థము.

ముఖ్య మనగా ముఖ్యమే. ముందుగా తెలియవలసినది, గుర్తింపవలసినది, ఆదరింపవలసినది, దర్శింపవలసినది.

శ్రీమాత తెలియనిచో ఏమియూ తెలియనట్లే. శ్రీమాతను గుర్తింపనివారు ఏమియూ గుర్తింపలేరు. జగన్మాతను ఆదరింపని వాడు ఏ అనుగ్రహమును పొందలేడు. దర్శనములలో కెల్ల ముఖ్యమగు దర్శనము శ్రీమాత దర్శనమే. ఆమెను దర్శించినచో సర్వమూ దర్శించి నట్లే. కనుక శ్రీమాత పూజ ముఖ్యము. శ్రీమాత ఆరాధన ముఖ్యము. శ్రీకారము చుట్టియే ఏ పనులైననూ ప్రారంభించవలెను. నిదుర నుండి లేచిన వెంటనే శ్రీమాతను స్మరించి అరచేతి యందు శ్రీంకారమును లిఖించుట సదాచారము. తల్లికి నమస్కరించియే ఏ పనియైననూ చేయవలెను. ఇట్లు శ్రీమాత అత్యంత ముఖ్యమైనదిగా భావించవలెను.

ముఖము శరీరమున కెట్లో సృష్టికి శ్రీమాత అట్లే.

564. 'మృడానీ'

సుఖము నొసగు శివుని భార్య శ్రీమాత అని అర్థము.

మృడు డనగా శివుడు. మృడానీ అనగా శివుని భార్య. శుభముల నిచ్చువాడు గనుక శివుడని సంబోధించిరి. అతడు పరమ కరుణామయుడు. కరుణకు అతను పెట్టినది పేరు. శీఘ్రముగనే అనుగ్రహించుట, వరములిచ్చుట, క్షమించుట, దయచూపుట ఇట్టి గుణములు మృడ అను శబ్దమున కర్థము. ఇవి అన్నియూ అతని గుణములనగా శ్రీమాతయే. గుణ రహితుడగు శివుని శ్రీమాత యిట్లు ఆవరించి యుండును.

పై గుణములను శ్రీమాత ఆరాధనమున పొందినవారు సర్వ శుభములనూ పొందుదురు. కరుణ, దయ, క్షమించు గుణము, అనుగ్రహము కలిగియుండుట, ఆశీర్వదించుట, యితరులకు శుభము కలుగవలెనని నిత్యమూ కోరుట యిత్యాది వన్నియూ భక్తులు కోరి నేర్వవలెను. ఇతరుల సుఖము, శుభము కోరువారికి శ్రీమాత సర్వ సుఖములు, శుభములు కలిగించును. జనులకు తానేమి పంచునో, శ్రీమాత తన కవియే పంచును అని తెలియవలెను.

565. 'మిత్రరూపిణీ'

స్నేహ రూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

స్నేహము ప్రేమ వలె అత్యంత బలమును కూర్చును. నిజమునకు ప్రేమ అన్నను, స్నేహమన్ననూ ఒక్కటియే. ఆత్మీయతకు సంబంధించిన అనుబంధమే స్నేహము లేక ప్రేమ. ఆత్మీయుల రూపములలో శ్రీమాతయే హితము చేకూర్చుచుండును. ఆత్మీయుల వలననే జీవుడు సుఖము పొందును. తుష్టిని, పుష్టిని పొందును. తన కెవ్వరునూ ఆత్మీయులు లేరని భావించుట అవగాహన లోపమే. పంచభూతములు తనకాత్మీయులే. అట్లే భూమి, గ్రహ గోళాదులు. అటుపైన సూర్యుని కన్న మించిన ఆత్మబంధువు లెవరు? దర్శించవలెనే గాని వృక్షములు, జంతువులు, పంచభూతములు, సూర్య చంద్రాదులు- యిట్టి ప్రజ్ఞ లన్నియూ నిజమగు మిత్రులే. నిత్యమూ సహాయపడుచూ తమ ఉనికిని గూడ గుర్తు చేయరు. వీరందరి రూపమున శ్రీమాతయే యున్నది.

సద్గురువు రూపమున శ్రీమాత దరిచేరి వికాసము కలిగించి వృద్ధి సిద్ధుల నిచ్చును. అట్లే తల్లిదండ్రులునూ. ఇట్లెందరో స్నేహితుల రూపమున తన వృద్ధికి తోడ్పడు చుండగా తనకు మిత్రులెవ్వరూ లేరని, అందరూ శత్రువులే అని భావించువారి దౌర్భాగ్య మేమని చెప్పగలము.

ఇట్లు బహురూపముల శ్రీమాత తోడునీడయై మిత్రరూపము దాల్చి సహకరించు చుండును. దీనిని గమనింపని వారికి మిత్ర లాభ ముండదు.

566. 'నిత్యతృప్తా'

నిత్యమూ తృప్తిగ నుండునది శ్రీమాత అనియు, నిత్యమైన స్థితి యందుండుటచే తృప్తిగ నుండుననియు అర్థము.

తృప్తి కలిగియుండుట వలన సుఖ ముండును. కోరిక కలిగి నపుడెల్ల అది తీరు వరకు ఆందోళన కలుగుచుండును. కోరిక తృప్తి అను స్థానము నుండి జీవుని వైదొలగించును. సత్త్వము నుండి రజస్సు లోనికి నెట్టును. రజస్సు అధికమైనకొలది తృప్తికి దూరమై పోవు చుండును. ఎంత సంపద అయిననూ అంగబలము, కీర్తిబలము వున్ననూ రజస్సున నున్నచో సుఖ ముండదు. మిక్కుటముగ సంపద, అంగబలము, కీర్తిబలము లేకున్ననూ తృప్తి కలిగియున్నచో సుఖ ముండును. సత్త్వమున వుండువానికి కోరికలు ఊరుట యుండదు. అతడు సంతుష్టుడై సంతోషముతో నుండును. అట్టి వానికి శుభములు కూడ కలుగును. నిజమగు యోగులు సతత సంతుష్టులై యుందురు. కారణము వారు బలముగ సత్త్వమునందు స్థితి గొనుటయే.

శ్రీమాత కేవలము తృప్తి కలది అని తెలుపక నిత్యతృప్తి నందుండు నది అని కీర్తించు చున్నారు. నిత్య సత్త్వము వలన నిత్య తృప్తి యుండును. నిత్య సత్త్వమందు రజస్తమో గుణములు సంపూర్ణముగ వశమై యుండును. సత్త్వము కన్న నిత్య సత్త్వము మహత్తరమైనది. సత్త్వమునకు రజస్తమస్సుల ఆటుపోటు లుండును. నిత్య సత్త్వమును రజస్తమస్సులు

అంతరాయము కలిగింప లేవు. శ్రీకృష్ణుడు, శ్రీలలిత నిత్య సత్త్వమునకు పరిపూర్ణమగు ఉదాహరణలు. వారెప్పుడునూ తృప్తిగనే యుందురు. రజస్తమస్సులతో కూడిన ఆసురీ శక్తులు వారి నేమియు చేయజాలవు. అందువలననే యుద్ధమందు కూడ వారి చిరునవ్వు చెరగదు. భయంకర మగు యుద్ధమును కూడ మందస్మితముతోనే నిర్వర్తించుట వారి ప్రత్యేకత.

సత్త్వము అను పదము నందు సత్ యున్నది. సత్‌తో కూడిన వారికే సత్త్వముండును. తమ ఉనికి రహస్యము నెఱిగినవారే సత్త్వమున నుండగలరు. "సర్వము నందు తానే యున్నాను." అని తెలిసియున్న శ్రీమాత శాశ్వతమగు తృప్తి యందుండును. తాను సత్యమే అని తెలిసినవాడు తాను శాశ్వతుడని కూడ తెలియును. సర్వమునందు తానై యున్నాడని కూడ తెలియును. ఇట్టి పరమోత్కృష్టమైన స్థితి యందుండువారు నిత్యతృప్తులు. వశిష్ఠాది బ్రహ్మర్షు లట్టివారు. తృప్తిగ నుండుట నుండి నిత్యతృప్తికి సాగుట ఈ నామము తెలుపు సాధన. తృప్తిగ నుండుటకు త్రిగుణములను సమన్వయించుకొని సత్త్వమున నిలువ వలయును. సత్త్వమున నిలచి సత్యశోధనమున నిమగ్నము కావలయును. అపుడు తానుండక సత్వము సిద్ధించును. అపుడు నిత్య తృప్తి యందుండ వచ్చును.

567. 'భక్తనిధి'

భక్తులకు నిధి వంటిది శ్రీమాత అని అర్థము.

భక్తుల అవసరములను తీర్చునది శ్రీమాత. తల్లివలె ప్రేమతో సర్వావసరములను శ్రీమాత తీర్చగలదు. జీవితమున అన్ని రంగముల యందు భక్తులకు లోటు లేకుండ పోషించుచుండును. ఐహికము, ఆముష్మికము అగు కోరికలను కూడ పూరించును. తన భక్తుడు పూర్ణ జ్ఞానియై పరిపూర్ణ వికాసవంతు డగువరకు కూడ సమస్తమగు ఆవశ్యకతలు తీర్చును. కల్పవృక్షము, కామధేనువు వలె భక్తుల కండగ నిలచియుండును.

కోరిన వారి కోరికలు వారి వృద్ధికి తోడ్పడునవి అగుచో వానిని పూరించుట, అట్లు కానిచో స్మృతి పథము నుండి తప్పించుట, లేక అట్లు కోరు విషయముల యందు వికర్షణ కలిగించుట చేయుచుండును. భక్తుల కోరికలు తీర్చు విషయమున శ్రీమాత నేర్పు అనుపమానము. భక్తుల వృద్ధిని దృష్టి యందుంచుకొని ఆమె వారిని పరితృప్తులను చేయుచుండును. ఆమె అనిర్వచనీయమైన నిధి వంటిది. అందుండి పొందలేని విషయము సృష్టిలో లేదు.

568. 'నియంత్రీ'

నియంత్రించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి సర్వమునూ నియంత్రణ చేయునది శ్రీమాతయే. లోకములకు, లోకపాలురకు, లోకులకు హద్దులు పెట్టుచూ సృష్టిని పాలించును. ఎవరి హద్దులలో వారు ప్రవర్తించునట్లుగ శాసనము చేయును. హద్దులు మీరిన వారిని తగు విధముగ శిక్షణము చేయును. సర్వజీవులకు శిక్షణ నిచ్చుచూ వారి పరిణామ కథను పర్యవేక్షించు చుండును. హద్దు మీరక ప్రవర్తించునట్లు ఏర్పాట్లు చేయును. ఎలుకకు పిల్లి హద్దు. పిల్లికి కుక్క హద్దు. జంతువులకు మృగరాజగు సింహము హద్దు. అట్లే మానవులకు, దేవతలకు కూడ హద్దు లేర్పరచును. అందరునూ మితి కలిగి జీవించవలెనేగాని అతిగ ప్రవర్తించుటకు అవకాశములేని పరిపాలనా దక్షత సృష్టియందు చూడవచ్చును. దేవతలకు కూడ అసురుల రూపమున హద్దు పెట్టును. అసురులకు త్రిమూర్తుల రూపమున, ఋషుల రూపమున హద్దులు పెట్టును. అందరికినీ హద్దులు పెట్టుచూ, పరిపాలించుచూ అందరి వృద్ధి కొఱకై నిత్యమూ పాలించును. శ్రీమాత భక్తులు స్వయం నియంత్రణ కలిగి వృద్ధి చెందుచు నుందురు.

569. 'నిఖిలేశ్వరీ'

సర్వ లోకములకు ఈశ్వరి అని అర్థము.

ఈశ్వరత్వము సర్వవ్యాపకమైన తత్త్వమునకే సాధ్యము. అనితర సాధ్యము. లోకములకు, లోకపాలకులకు, లోకులకు కూడ శ్రీమాతయే రాజ్ఞి. అందరిని సృష్టించి అందరి హృదయములలో ప్రవేశించి అందు వసించి వారిని పరిపాలించుట శ్రీమాత మహేశ్వరీ తత్త్వము. తమను తాము పరిపాలించుకొనువారు ఈశ్వరులు. ఇతరులను పరిపాలించు వారు ప్రభువులు. తమను తాము పరిపాలించుకొనుచూ యితరులను స్వయం పాలకులుగ తీర్చిదిద్దువారు గురువులు. అందరి యందు తానే నిండియుండి వారిపై ఈశ్వరత్వము నెఱపుట సర్వవ్యాపకమగు చైతన్యమునకే సాధ్యము. శ్రీమాత ఇట్టి చైతన్య స్వరూపిణి అని తెలియ వలెను. మనలో నుండియే మనలను పరిపాలించును. మన కోరికల నెఱిగి తీర్చును. లోతృప్తి కలిగించును. ఈశ్వరత్వము వహించి తీర్చిదిద్ది తనంత వారినిగా చేయును. ఇట్టి తల్లిని ఎంత ప్రశంసించిననూ అది అల్పమే అగును కదా!

570. 'మైత్ర్యాది వాసనాలభ్యా'

మైత్రి, కరుణ, వందిత, ఉపేక్ష అను నాలుగు వాసనల ద్వారా లభ్యమగునది శ్రీమాత అని అర్థము.

తమతో సమానమగు వారి యెడల మైత్రి, తమకన్న తక్కువ స్థితిగతులు కలవారి యెడల కరుణ, తమకన్నా ప్రతిభాపాటవములు కలవారిని చూచి సంతోషించుట, కుసంస్కారుల యెడల ఉపేక్ష అను ఈ నాలుగు గుణములను అభ్యసించువారు, పాటించువారు శ్రీమాత అనుగ్రహమునకు అర్హులు.

సాధారణముగ లోకమున తమ సాటివారితో వైరముండును. తమకన్న తక్కువ వారిపై కరుణ చూపక, కాఠిన్యము వహించుట యుండును. నిర్లక్ష్య భావ ముండును. తమకన్న ఎక్కువ ప్రజ్ఞా పాటవములు కలవారిని చూచి హర్షించుట కన్న ఈర్ష్యపడుట యుండును. కుసంస్కారులను చూచినపుడు ఉపేక్ష వహించక వాగ్వాదముల లోనికి దిగుచు నుందురు. ఇది పరిపాటి. శ్రీమాత అనుగ్రహము లభ్యము కావలెనన్నచో పై నాలుగు గుణములను అభ్యసించుట తప్పనిసరి.

శ్రీరాముడు తన జీవితమున వివిధ సన్నివేశములలో ముందు తెలిపిన విధముగ నాలుగు వాసనలను ప్రదర్శించెను. ఋషులను చూచి హర్షించెను. విభీషణునిపై కరుణ చూపెను. సుగ్రీవునితో మైత్రి గావించెను. శూర్పణఖను ఉపేక్షించెను. అట్లే కృష్ణుని జీవితమున

కూడ దర్శింపవచ్చును. మహాత్ముల నెరుగుటకు ఈ నాలుగు గుణములు ప్రమాణముగ ఆర్యులు స్వీకరించిరి.

ప్రసిద్ధమైన ఈ నాలుగు వాసనలు చిత్తమును శోధించును. భాగవతమున ఈ నాలుగింటిని క్రింది విధముగ నిర్వచించిరి. సఖుల యందు మైత్రి, దుఃఖితులందు కరుణ, పుణ్యులందు ముదిత, పాపులందు ఉపేక్ష.

571. 'మహాప్రళయ సాక్షిణీ'

మహాప్రళయమునకు సాక్షిగా నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

మహా ప్రళయమందు శ్రీమాతయే మిగులును. తన నుండి యేర్పడిన సృష్టి తనలోనికే లయ మగును. అపుడు మిగులునది ఆమెయే. త్రిమూర్తులు సహితము తన లోనికి లయ మగుదురు. తాను కాలముతో కలిసి, పరములోనికి ప్రవేశించును.

ప్రతి రాత్రి మనము మన చేతన నుండి మనలోనికి లయము చెంది, మరల ఉదయమున మనలో నుండి చేతనగ వ్యక్తమై అటుపైన ఇచ్ఛ, జ్ఞాన, క్రియలలోనికి దిగివత్తుము. ప్రళయమునకు చివర, సృష్టికి ముందు మన చేతన, దైనందినముగ యున్నట్లు సృష్టి ప్రళయము నకు చిట్టచివర, సృష్టి ఆరంభమునకు మొట్టమొదట శ్రీమాతయే యుండును. లయము నుండి సృష్టి వరకు గల కాలమున ఆమె పరమై యుండును. అపుడామెను పరాదేవి అందురు. పరాశక్తి అందురు. ఆ స్థితి సమస్తమునకు పరము అయినది.

నిద్రకు ముందు, నిద్రకు తరువాత మనము ఎట్లుండుమో గమనించుట, నిద్రలోనికి ఎట్లు ప్రవేశించు చున్నామో, నిద్ర నుండి ఎట్లు మేల్కాంచు చున్నామో గమనించుట విశేషమైన సాధనగ ఋషులు తెలుపుదురు. ఈ సాధన వలన జనన మరణ రహస్యములు కూడ తెలియగలవు.

శ్రీమాత అగ్రగణ్యా మరియు ప్రళయ సాక్షిణి.

572. 'పరాశక్తిః'

ప్రళయమునకు ఆవల పరముగా నుండు శక్తి స్వరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి యందు శ్రీమాత నవశక్తులుగ, నవదుర్గలుగ నవావర్ణము లను నడిపించుచూ ఈశ్వరిగా పనిచేయు చుండును. సృష్టికావల పరమైన శక్తిగా నుండును. అనగా శివునితో ఐక్యముచెంది యుండును. శివుడు లేక శివమునకు అంకె పది. అది సత్యము, సుందరము, శాశ్వతము, మార్పున కతీతము అయిన స్థితి. అది అవ్యయము, అవ్యక్తము, మరి యొకటి లేని అనన్య స్థితి. అందు శ్రీమాత "పరా" అయి వున్నది. పరదేవత అని కూడ పిలుతురు. 'పరావాక్కు' అందురు. 'పరమ ఈశ్వరీ' అందురు. సృష్టి యందామెయే దేవత. అనగా వెలుగు రూపము. అట్టి దేవతకు పరమైనది గనుక పరదేవత. సృష్టి యందామెయే సంకల్పమై వర్తించును. సృష్టి అంతయూ ఆమె ఉచ్చారణమే. సంకల్పము గాను, భావముగాను, భాషగాను, భాషణముగాను ఆమెయే వ్యక్తమగు చుండును. ఇట్టి వ్యక్తమగు తత్త్వమును ఋగ్వేదమందు వాక్కు అనిరి. అట్టి వాక్కునకు కూడ పరమై శ్రీమాత యున్నది. అందువలన పరావాక్కు. అట్లే శక్తికి పరమై యున్నది. అనగా నవశక్తులకు పరమై యుండునది. సృష్టియందామె ఈశ్వరి, అనగా యజమాని. సృష్టికి పరమైన తత్త్వము నందు వసించును గనుక ఈశ్వరీ తత్త్వమునకు కూడ పరమైనది. ఇట్లు తెలిసిన దానికెల్ల పరమైనదిగా 'పరమ పథము' వున్నది. 'పరా'

శబ్దము అతీతమును, అవ్యక్తమును, అప్రజ్ఞాతమును, అవిజ్ఞేయమును, అప్రతర్క్యమును, అనిర్వచనీయమును సూచించును.

సృష్టి యందు మూల ప్రకృతిగను, త్రిగుణములుగను, పంచ భూతములుగను వున్న శ్రీమాత సృష్టికావల పదియవదిగ పరాశక్తి అయి వున్నది. మన దేహమందు కూడ పదియవ ధాతువు పరాశక్తి అని చెప్పబడుచున్నది. జీవునియందు సప్త ధాతువులతో పాటు ప్రాణము, జీవుడు కలిపి నవధాతువులు యేర్పడుటకు కారణము పదియవ ధాతువు. ఈ ధాతువును మన యందలి పరాశక్తి అందురు.

దేహమందు ఐదు ధాతువులు శక్తి మూలకములు. అవి ఆరోహణ క్రమమున ఎముకలు, చర్మము, రక్తము, మాంసము, మెదడు. నాలుగు ధాతువులు శివ మూలకములు. అవి వరుసగా మజ్జ, శుక్లము, ప్రాణము, జీవుడు. శక్తి మూలకము లనగా ప్రధానముగ శక్తి కలిగి యుండునవి. శివ మూలకము లనగా ప్రధానముగ శివుడుండు స్థానములు. నిజమున కన్నియునూ శివశక్తి సమ్మేళన స్థితులే. శివ మూలకములగు ధాతువులు సూక్ష్మముగ నుండును. శక్తి మూలకములగు ధాతువులు ముందు వాటికన్న స్థూలమై యుండును. అన్నింటినీ శక్తియే నిర్మాణము చేయును. శివ మూలకములు నాలుగు, శక్తి మూలకములు ఐదుగా నవధాతువుల నిర్మాణమై మానవదేహ మున్నది. అందు వసించునది కూడ శివశక్తులే. ఈ రహస్యము తెలుపుటకే శ్రీచక్ర రాజము ఋషులు అందించినారు. శ్రీ చక్రమందు ఐదు త్రిభుజములు అధో ముఖములు, నాలుగు

త్రిభుజములు ఊర్ధ్వ ముఖములు అయి ఒక దానిపై నొకటి పేర్చబడి యుండును. మేరువు నందు శివశక్తులు వసించి యుందురు.

దేహమందలి శిఖరమే శ్రీచక్ర మేరువు. అచ్చట సహస్రార చక్రము కలదు. అందు శివశక్తులు పరమై యుందురు. అచ్చట నుండి శ్రీమాత మూలాధారము వరకు అవరోహణ క్రమమున నవావర్ణ దేహమును నిర్మించును. అట్లు నిర్మించి మూలాధారమున కుండలినిగ వసించును. ఆరోహణ క్రమమున మొదటి ఐదు ఆవరణములు శక్త్యాను భూతిని, తరువాత నాలుగు ఆవరణలు శివశక్త్యానుభూతిని కలిగించ గలవు. అటుపైన మేరువు నందు జీవుడు ఐక్యము చెందును. పరాశక్తిని చేరుట యనగా తానుండక శివశక్తి స్వరూపముగ మిగులుట. పరాశక్తి ధ్యానము చేయువారు ఈ మార్గము నంతనూ ఎరిగినవారై యుందురు.

573. 'పరానిష్ఠా'

పరము నందే నిష్ఠ గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

పరమే శివము, సత్యము అని మరల మరల చెప్పవలసి యున్నది. పరమే శ్రీమాత స్వస్థానము. ఆమె పరమును వీడి యుండజాలదు, వుండుట కిచ్చపడదు. శివునితో అవినాభావ సమ్యక్ బంధము కలది. అట్టి శ్రీమాత కేవలము జీవకోట్ల కోసము, వారిపై తనకు గల అపార ప్రేమ కారణముగ నవావరణ సృష్టి గావించును. సృష్టి నిర్మాణము, పాలనము, ఇత్యాదివి గావించుట మహత్తరమగు ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియా కలాపము. ఇట్టి కలాప మందున్ననూ శివుని వీడక యుండును. శివునితో నుండియే సర్వమునూ నిర్వహించును. ఇది అనుపమానము. అనన్య సాధ్యము. శివుని యందుండి సృష్టిగా వ్యాప్తిచెంది అందు జీవులను ప్రవేశింపజేసి వారి పరిణామ కథను నిర్వర్తించుచూ కాలానుసారము ప్రళయములను గావించుచూ అత్యద్భుతమగు విన్యాసమును శ్రీమాత నేర్పుచు నుండును. క్రియ యందున్నప్పుడు జ్ఞాన మందుండకుండుట జీవుల కెంత సహజమో, శ్రీమాతకు శివ జ్ఞానము నందుండుట అంత సహజము.

శివజ్ఞానము నందు తిష్ఠవేసి ఆ నిష్ఠతో ఇచ్ఛా జ్ఞాన శక్తులను తన నుండి వ్యక్తము గావించి, మహదహంకారము నేర్పరచి, పంచ భూతముల నేర్పరచి ఈ మొత్తమునందు జీవులను ప్రవేశింపజేసి,

సూర్యాది మండలములను నిర్వహించుచూ కూడ ఎల్లప్పుడును శివునితోనే కూడియుండును. ఇట్టి నిష్ఠ అనన్య సాధ్యము. ఆమె నిష్ఠకు కూడ పరమే.

దీక్షలు, నిష్ఠలు స్వీకరించువారు శ్రీమాత ఆరాధనముననే వాని యందు నిలచి కృతకృత్యులు కావలెను. శ్రీమాత అనుగ్రహము లేనిచో దీక్షలు, నిష్ఠలు భంగమగు చుండును.

574. 'ప్రజ్ఞాన ఘనరూపిణీ'

ఘనీభవించిన ప్రజ్ఞానరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

ఘనము పరిపూర్ణరూపము. గోళము మరియొక పరిపూర్ణ రూపము. శ్రీమాత ఘనరూపిణి అనగా అవతరణము చెంది ఘనమై నిలచిన ప్రజ్ఞ అని అర్థము. చతురస్రము అవతరణమునకు, వృత్తము తిరోగమనమునకు సంకేతములు. దేవతల నారాధించినపుడు వారి నాహ్వానించుటకు, వారి అవతరణకు చతురస్రములగు పీఠముల నేర్పరచ వలెను. ఊర్ధ్వలోకములకు ఆరోహణము చేయువారు వృత్తాకారమును వినియోగింతురు. సృష్టి నేర్పరచు శ్రీమాత ఘనరూపము వహించును. సృష్టి మొదట గోళముగ వ్యక్తమైననూ అటుపైన ఘన రూపము దాల్చును. తిరోధానమందు మరల ఘనము గోళమై, గోళము అవ్యక్త మును చేరును.

శ్రీమాత ప్రకటింపబడిన జ్ఞానరూపిణి. లవలేశమైననూ అజ్ఞాన ముచే తాక బడనది. లోపల వెలుపల ఒకే విధమగు ప్రజ్ఞతో కూడి యుండునది. ఈ కారణము చేత కూడ ఆమెను 'ప్రజ్ఞాన ఘనరూపిణి' అని కీర్తింతురు.

శ్రీమాత ఘనరూపము దాల్చును అనుటలో విశేషార్థ మున్నది. ఘనమునకు ఆరు ముఖము లుండును. ఒక్కొక్క ముఖము ఒక్కొక్క చతురస్రముగ నేర్పడును. ఒక చతురస్రమున నాలుగు లంబకోణము

లుండును. ఆరు చతురస్రములందు ఇరువది నాలుగు లంబకోణము లుండును. మొత్తము ఇరువది నాలుగు (24) లంబకోణములుగ ఘనము వున్నది. ఈ ఇరువది నాలుగు తత్త్వములుగనే సృష్టి ఏర్పడును. ఇట్లు తాను ఘనరూపమై తత్త్వార్థ వర్ణాత్మికయై సృష్టిగ యేర్పడును. సృష్టియందు ఇరువది నాలుగు తత్త్వములు, ఇరువది నాలుగు అర్థములు, వర్ణములు (అనగా అక్షరములు, శబ్దములు, రంగులు) గుర్తించిన ఋషులు శ్రీమాతను గాయత్రిగ, తత్త్వార్థ వర్ణాత్మికగ కీర్తించిరి. *"చతుర్ వింశతి అక్షర, త్రిపథ, షట్కుక్షిః"* అని కూడ ప్రశంసించిరి. శ్రీమాతయే చతుర్ వింశతి (24) అక్షరములుగ యేర్పడి నది. త్రిపథగ ప్రవహించును. అవియే మూడు శక్తులు, మూడు గుణములు. ఆమె షట్కుక్షి అనగా ఆరు. ఆరు కేంద్రముల నేర్పరచి, ఉత్పత్తి గావించును.

ఘనమును గూర్చి విశిష్టమగు జ్ఞానమును ఋషులు దర్శించి అందించిరి. కాలమును కూడ ఘనముతో పోల్చి చెప్పిరి. 24 గంటల కాలము, ఇరువది నాలుగు పక్షములతో కూడిన సంవత్సర కాలము. ఇట్లు ఇరువది నాలుగు సంఖ్యతో సృష్టి నెఱుగు విధానమును ఋషులు యేర్పరచిరి. ఇరువది నాలుగు సంఖ్య యందు రెండు ద్వాదశము లున్నవి. నాలుగు షట్కము లున్నవి. ఆరు చతురస్రము లున్నవి. ఎనిమిది త్రిభుజము లున్నవి. మూడు అష్ట భుజు లున్నవి. వీని రహస్యముల నెఱుగు గుప్తవిద్య యున్నది.

ఘనము నందలి రహస్యముల నెఱుగుట ఘనవిద్య యగును. ఈ విద్యకు కూడ శ్రీమాత అనుగ్రహము ప్రధానము. ఇటీవలి కాలమున ఈ ఘనవిద్య నావిష్కరించిన సిద్ధురాలు రష్యాదేశపు వనితయైన హెలీనా పెట్రోవా బ్లావెట్స్కీ. ఆమె అందించిన గుప్తవిద్య యందు సృష్టి విజ్ఞాన మంతయూ యిమిడి యున్నది. మన్వంతర రహస్యము లన్నియూ విడమరచినది. శ్రీమాత విజ్ఞాన ఘన రూపత్వము విశదముగ వివరించి ఆధునిక యుగమున ప్రాక్ – పశ్చిమ దేశములలో జ్ఞానమాతగ కీర్తింపబడు చున్నది. ఘనమగు రహస్యములతో కూడినది ఘనవిద్య. శ్రీమాత ఘనవిద్యా స్వరూపిణి కూడను.

575, 576. 'మాధ్వీపానాలసా మత్తా'

మధుపానము గ్రోలి మత్తెక్కినట్లు గోచరించు శ్రీమాత అని అర్థము.

మధు వనగా మధ్యము కాదు మధువు మేలుజాతి పుష్పములం దేర్పడు అత్యంత మధురమైన రసము. ఆ రసమును గ్రోలి మత్తుగా నున్న కన్నులతో తన్మయత్వమున నుండునది శ్రీమాత. మధువు గ్రోలుట బాలకృష్ణుడు వెన్న దొంగిలించుట వంటిది.

భక్తులు భగవదారాధనమున కరగి తన్మయులై యుండగా వారి హృదయ పద్మముల నుండి భక్తిరస ముద్భవించును. అట్టి భక్తిని మధురభక్తి అందురు. అట్టి భక్తియందు కలుగు రసము మధురసము. దానిని భగవంతుడు స్వీకరించినపుడు భక్తులకు మహదానందము కలుగును. అట్లు భక్తుల హృదయమందు జనించు మధువును భ్రమరమువలె శ్రీమాత గ్రోలును గనుక ఆమెను భ్రమరాంబిక అని కీర్తింతురు.

ఏయే పుష్పముల యందు మధువు యేర్పడు చున్నదో పర్య వేక్షించుచూ తేనెటీగ మధువు స్రవించు పుష్పములపై వ్రాలి ఆ మధువును గ్రోలును. అట్లే శ్రీమాత కూడ భక్తుల హృదయములందు జనించు భక్తిరసమును గ్రోలును. అట్టి మాధ్వీపానమందు అనురక్తి కలిగియున్నది శ్రీదేవి.

మానవ హృదయములు కఠినములై కల్మషములతో కూడి యున్నప్పుడు వానిని పుష్పములతో పోల్చలేము. తమ కల్మషములను

హరించి, కఠినత్వమును దమించి కారుణ్య హృదయులుగ తీర్చిదిద్దమని శ్రీమాతను ప్రార్థింప వలయును. క్రోధము, మాత్సర్యము, లోభము, మోహము, అశుభ భావనలు పారద్రోలు మని వేడుకొనవలెను. నిర్మల హృదయులను గావింపుమని సదా ప్రార్థింప వలయును. అట్టి ప్రార్థనలు ఫలించినపుడు చెట్టు కొమ్మయొక్క రెమ్మనుండి పుష్పము వికసించినట్లు అనాహత చక్రము అనాహత పద్మముగ మారును. అనాహత చక్రముగ నున్నంత కాలము హృదయము వికాసము పొంద జాలదు. జనన మరణములను చక్రము నందు జీవుడు తిరుగాడుచునే యుండును. చక్రములు పద్మములు కావలయును (మార్పు చెంద వలెను). లేనిచో జీవితము అంధకార బంధురమే. అట్టి మార్పు కలుగుటకు దైవీ తత్త్వము నందు భక్తి, ప్రేమ ప్రధానము. పరహిత జీవనము భక్తి వికసించుటకు అనుపానమై నిలచును. స్వాధ్యాయము గతి తప్పకుండ కాపాడును. ఈ మూడు ఉపాయములు జీవుని మధుర మగు భక్తియందు చేర్చగలవు. దైవీతత్త్వము నందుగల రుచి క్రమముగ వృద్ధి చెందుచు భక్తి అనురక్తిగ మారును. అట్టి అనురక్తియే దైవము నందలి ప్రేమ కారణముగ అనన్య భక్తి యేర్పడును. అపు దన్యభావము లేర్పడవు. గోపిక లట్టివారు. వారి ప్రార్థన లన్నియూ భ్రమర గీతికలే. అట్టి ఆత్మసమర్పణ బుద్ధితో హృదయముల నర్పించు విశేష భక్తుల హృదయముల నుండి పుట్టు భక్తిరసమును గ్రోలుటయందు శ్రీమాత అమితాసక్తితో యుండును. అట్టి మధువును గ్రోలి గ్రోలి మత్తెక్కి సోలిన కన్నులు గలదిగా గోచరించును. ఇట్టి మత్తు ఇతర పానీయముల నుండి లభింపదు.

577. 'మాతృకా వర్ణరూపిణీ'

వర్ణాక్షరముల రూపమున నుండనది శ్రీమాత అని అర్థము.

మాతృక లనగా అక్షరములు. అనగా క్షరము గానివి. నాశనము లేనివి. అవి శబ్దములు. ఆ శబ్దములకు శ్రీమాత రూప మేర్పరచును. అ, ఇ, ఉ అను శబ్దములకు అక్షర రూపము లున్నవి కదా! అపుడే వానిని వ్రాయగలము. అక్షరములు వేరు, అక్షర రూపములు వేరు. అక్షరములకు శబ్దము, రంగు, రూపము యిచ్చునది శ్రీమాత. అంతియే కాదు, వానికి అర్థమును కూడ నిచ్చును. ఉదాహరణకు 'అ' అను శబ్దమున్నది. దాని అర్థము పరతత్త్వము. (అక్షరములలో 'అ' నేను అని శ్రీకృష్ణుడు పలికినాడు.) దాని వర్ణము (రంగు) నీలము వలె గోచరించును. లోతు తెలియలేని తత్త్వము గనుక నలుపు నీలమందురు. దానికి రూపము ఒక్కొక్క భాషయందు ఒక్కొక్క విధముగ నున్నది. తెలుగున 'అ', సంస్కృతమున 'అ', తమిళమున 'అ', పాశ్చాత్య భాషల యందు 'అ' వేరు వేరు రూపములు ధరించిననూ శబ్ద మొక్కటియే, అర్థ మొక్కటియే, రంగు ఒక్కటియే. ఆకారములు వేరు. ఇట్లు వివిధాకార ములతో శ్రీమాత సృష్టి గావించుచున్నది. కాని లో అర్థము వర్ణము, శబ్దము, అక్షరత్వము వైపునకు నడిపించును. పైకి వైవిధ్యముగ కనిపించిననూ, లోన ఏకత్వము గోచరించును. శబ్దము, అర్థము, రంగు, రూపము అను నాలుగింటిలో మొదటి మూడు దివ్యమని, నాలుగవది మార్పు చెందునదని పురుష సూక్తము సూచించుచున్నది.

(త్రిపాదస్య అమృతందివి) రూపమునకు మరణ మున్నది. శబ్దము, అర్థము, రంగు మరణించవు. ఇట్లు సృష్టి అంతయూ అక్షర స్వరూపమే. మాతృకావర్ణ రూపమే అని తెలియవలెను.

సప్త మాతృకలు అనగా సప్త లోకముల నేర్పరచు శబ్దము. వానిని బీజాక్షరములు అని కూడ పిలుతురు. సహస్రారము నుండి మూలాధారము వరకు యం, హం, సం, కం, లం, రం, డం శబ్దములు కలవు. ఈ శబ్దము లత్యంత కాంతివంతములు. వజ్రకాంతి నుండి భూకాంతి (మట్టిరంగు) వరకు వివిధమగు కాంతులలో సప్తలోకములు ప్రకాశించు చుండును. శబ్దోచ్చారణమును నుండి రంగులు పుట్టును. అవి కాంతి వంతములు. మెఱపు వంటి అ కార, క్ష కార శబ్దము లున్నవి. బంగారు కాంతి గల ల, శ, ష, స శబ్దము లున్నవి. అట్లే అరుణ వర్ణము లున్నవి. గౌర వర్ణము లున్నవి. ధూమ్రము, సిందూర వర్ణములు కూడ నున్నవి. ఆయా లోకములలో ఆ యా శబ్దముల ప్రభావము వలన ఆయా కాంతులు పుట్టుచుండును. తత్కారణముగనే శ్రీమాత వివిధ కాంతులతో శోభిల్లుచుండును. భక్తుల పరిపక్వతను బట్టి సాధారణ కాంతుల నుండి కన్నులు మిరుమిట్లు గొలుపు మెఱపు కాంతుల వరకు దర్శనములు జరుగుచుండును. నాదములు వినపడు చుండును. రహస్యార్థములు తెలియుచుండును. ఇట్లు తెలియుచుండగా ఆరాధకులు పరవశము చెంది నిర్ఘాంతబోవుచు ఆమె దివ్య రూపమును చూచుటకే అశ్రాంతము కోరుచుందురు.

అక్షరములు అనగా అక్ష + రములు అని కూడ పెద్దలు

తెలుపుదురు. అనగా మూలమును అక్షముగ గొనువచ్చు శక్తి అని అర్థము. 'అ' అను పరతత్త్వమును మూలము లేక కేంద్రము లేక పరము నుండి అక్షముగ శ్రీమాత గొనివచ్చును. క్షరము కాని పరతత్త్వ మును, అక్షముగా గొనివచ్చుచూ సృష్టి నిర్మాణము చేయును. ఆమె అక్షరి. ఇట్లు గొనివచ్చి ఏడు లోకముల సృష్టిని చేయును. కేంద్రము నుండి పరిధి వరకు లేక పరము నుండి పదార్థము వరకు సృష్టిని యేర్పరచు శ్రీమాతకు శబ్దములు, వర్ణములు, అర్థములు ఉపకరణ ములు. వానికి రూపము లేర్పరచునది కూడ ఆమెయే.

మాతృకా వర్ణములు ఆమె నుండియే పుట్టును. నాదముగ జనించి శబ్దములుగ వ్యాప్తిచేయును. శబ్దముల నుండి వెలుగులు వ్యాప్తి యగును. అటుపైన రూపములుగ యేర్పడును. ఇట్లు శబ్దము, రంగు, రూపముగ సృష్టి నేర్పరచును. తత్సంబంధిత శక్తులు, సామర్థ్య ములు కూడ పుట్టుచుండును.

అక్షరములు అనగా 'అ' నుండి 'క్ష' వరకు కొనిరాబడినవి అని మరియొక అర్థము. దేవ భాషయైన సంస్కృతము నందు 'అ' మొదటి అక్షరము. 'క్ష' చివరి అక్షరము. అట్లు 'అ' నుండి 'క్ష' వరకు సృష్టి నిర్మాణము చేయు శ్రీమాత ఆ మొత్తము రూపముగ తానే యుండును. ఆమెయే అక్షరమాల.

స్కందుని పుట్టించుటచే ఆమె మాతృక అయినది. శివ తత్త్వమును అవతరింప జేయుటతో శ్రీమాత మాతృక అయినదని తెలుపుదురు. అంతేకాక ఈ మాతృకా వర్ణముల సమూహమే శ్రీమాత శ్రీచక్ర

రూపమని కూడ తెలుపుదురు. శ్రీ చక్ర మండలి బీజాక్షరములు, ఇతర అక్షరములు సృష్టి ప్రజ్ఞలుగ శ్రీమాత యేర్పడి యున్నది. సంస్కృతమున గల యాబది యొక్క అక్షరములు సృష్టి నిర్మాణ ప్రజ్ఞలు. నలుబది తొమ్మిది అక్షరములతో సప్తసప్తిగా లోక నిర్మాణము చేసి అందుపై శివశక్తులు అధిష్ఠించి యుందురు. అందువలన యాబది యొక్క అక్షరముల దేవ భాషగ సంస్కృతము యేర్పడినది.

పరదేవతగ శ్రీమాత మాతృకలను, వాని వర్ణములను కూడ దాటి యున్నది గనుక ఆమెను మాతృక అవర్ణ రూపిణి అని కూడ తెలియవలెను. తాను వస్తుతః మాతృకలు కాదు. ఆమెకు వర్ణములు లేవు. రూపములు లేవు. అన్నియూ తానై వర్తించును.

578. 'మహాకైలాస నిలయా'

మహాకైలాసము నందుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

కైలాసము ఉత్తరము నందుండెడి శిఖరము. ఆర్యావర్తమునకు ఉత్తరమున, బ్రహ్మ మానస సరోవరమునకు కూడ ఉత్తరమున కైలాస శిఖర మున్నది. "శ్రీ చక్ర మేరువు" వలె లేక 'పిరమిడ్' వలే యేర్పడు శిఖరమును కైలాస మందురు. అచ్చట తత్త్వమొక్కటే యుండును. ఆ తత్త్వము యొక్క లాస్యముగ ఉత్తరము నుండి దిగువకు క్రమ పద్ధతిలో రూప మేర్పడును. ఇట్లు ఒకే తత్త్వము నుండి అనేకత్త్వ మేర్పడుటకు సూచనగ శ్రీచక్ర మేరువు నుండి శ్రీ చక్ర మేర్పడును. శిఖరము నుండి పర్వత మేర్పడును. సూక్ష్మము నుండి స్థూలమునకు సృష్టి యేర్పడును. శిశు జననము కూడ శిరస్సు, శిఖ కేంద్రముగ రూపమై వ్యాప్తము చెందును. సర్వమునకు ఉత్పత్తి స్థానము కైలాసమని తెలియవలెను. అట్టి కైలాస శిఖరము నందు వసించునది శ్రీమాత అని తెలియవలెను. మన శరీరమున శిఖను కైలాసముతో పోల్చెదరు. శ్రీచక్ర మేరువుతో పోల్చెదరు. అచ్చట కేవలము శివశక్తి తత్త్వమే యుండును. వారు నిత్యమూ నృత్యము సలుపుచు నుందురు. లాస్యము నందుందురు. శివ శక్తుల లాస్యస్థానమే కైలాసము.

ప్రతి జీవునియందు కైలాస స్థాన మున్నది. అట్లే భూమికిని కైలాస స్థానము కలదు. అది ఉత్తర ధృవమునకు పైన యున్నది.

అట్లే సూర్యునికి కూడ నున్నది. మొత్తము సృష్టికి కూడ కైలాస స్థాన మున్నది. దానినే మహా కైలాస మందురు. అట్టి మహా కైలాసమున వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము. ఉత్తరమునగల కైలాసమును కుబేర స్థానమని కూడ పలుకుదురు.

579. 'మృణాళ మృదుదోర్లతా'

తామర తూడువంటి మెత్తనైన భుజములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

తామరతూడు మెత్తనైన దారములతో సున్నితముగ నుండును. ముట్టుకుంటే కందిపోవు నట్లుండును. మృదువైన భుజములు స్త్రీకి సౌందర్య కారకములు. బలమైన భుజములు పురుషునికి సౌందర్య కారకములు. భుజ బలము శౌర్యమునకు చిహ్నము. సుకుమారమగు భుజములు సౌందర్యమునకు చిహ్నములు. శ్రీమాత ఎంత శక్తివంతు రాలో అంత సౌందర్యరూపిణి కూడను. సౌందర్యము, శౌర్యము రెంటి యందును అత్యధికురాలైన శ్రీమాత రూపము మాత్రము సౌమ్యముగనే యుండును. లలితముగనే యుండును.

భుజములు సుకుమారమైనంత మాత్రమున బలహీన అనుకొన రాదు. మహత్తరమగు బలము కలిగియు తామరతూడువంటి మృదువైన భుజములు కలిగియుండుట అద్భుతమైన విషయము. త్రిమూర్తులు కూడ గెలువలేని భండాసుర, మహిషాసురాది అసురులను తన భుజ శక్తితోనే సంహరించినది కదా! అమిత శక్తివంతమైననూ సుకుమారముగ నుండుట వైభవమునకు చిహ్నము. కావుననే ప్రత్యేకించి హయగ్రీవుడు శ్రీమాత భుజములను కీర్తించుచూ ఈ నామము తెలిపినాడు. శ్రీమాత రూప సౌందర్య సందర్భమున గాక ఆమె మాహాత్మ్యమును తెలుపు సందర్భముగ తెలిపినాడు. మహాకైలాసమందు శివునితో నృత్యము చేయు శ్రీమాత భుజములను, మాహాత్మ్యమును వర్ణించుచున్నాడు. కావుననే తరువాతి నామము 'మహనీయా' అని పేర్కొనినాడు.

580. 'మహనీయా'

మహనీయమైనది శ్రీమాత అని అర్థము.

అత్యంత వైభవోపేతము, అత్యంత ప్రశంసనీయము, అత్యంత కాంతివంతము, అత్యంత కీర్తివంతము, అత్యంత బలోపేతము, శక్తి వంతము, పుష్కలము, ఆనందదాయకము, స్ఫూర్తిమంతము, త్యాగ నీయము అగుటచే సమస్త లోకముల నుండి పూజలందుకొను దేవి కావున 'మహనీయా' అని శ్రీమాతను హయగ్రీవుడు కీర్తించుచున్నాడు. మహనీయులను పదమును సామాన్యముగ నుచ్చరించరాదు. పొగడ్త లకు "మహనీయులు" అని వాడుట ఆచారమైనది. శ్రీమాతయే 'మహనీయా'. ఆమె భక్తులగు ఋషులు, సనక సనందనాదులు మహనీయులు. అట్లే శ్రీమాతకు సర్వ సమర్పణము చేసి శ్రీమాత మహనీయత్వమునకు దర్పణముగ నిలచినవారే మహనీయులు. అరకొర శక్తి, యుక్తి, జ్ఞానము కలవారిని మహనీయులని పొగడుట అసత్యమే అగును. అసత్య భాషణము వర్జనీయము.

581. 'దయామూర్తి'

మూర్తీభవించిన దయారూపము శ్రీమాత అని అర్థము.

భక్తుల యందు శ్రీమాతకు దయ మెండు. ఆర్తితో ఆరాధించు భక్తుల యెడల దయ కలిగియుండును. ఆర్తులను, బలహీనులను రక్షించును. అహంకారుల యందు ఉపేక్ష భావము చూపిననూ వారు నిరహంకారులై ప్రార్థించిన వెంటనే ప్రసన్న మగును. శ్రీమాతను మరచిన వారిని శ్రీమాత కూడ ఉపేక్షించును. స్మరించిన వారిపై దృష్టి సారించును. కష్టములందు దయ చూపును. ఆపదల యందు ఆదు కొనును. తల్లిప్రేమ, తల్లిదయ, అనుగ్రహము పొందినవారు నిజమగు అదృష్టవంతులు. పిలిచినంతనే పలుకు శ్రీమాతను పిలువకుండుట దురదృష్టము. పూజ, అర్చనలు చేయుట వలన సులభముగా ప్రసన్నత కలిగి బ్రోచును. శ్రీమాత అనుగ్రహము లేనిదే శివానుగ్రహము కలుగదు. తత్త్వదర్శనాభిలాషులు కూడ శ్రీమాత అనుగ్రహము చేతనే శివాను గ్రహమును పొందగలరు. శ్రీమాత దయను గూర్చి భక్తుల కెల్లరకునూ విదితమే.

582. 'మహా సామ్రాజ్యదాయిని'

మహా సామ్రాజ్యమును అనుగ్రహించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

మహా సామ్రాజ్యమగు సృష్టి నిర్మాణముచేసి పాలించు శ్రీమాత తన అనుగ్రహమున వారికి అట్టి సామ్రాజ్యముపై అధికారము నీయగలదు. పరిపాలనా వైభవమును కలిగించగలదు. మహా సామ్రాజ్య పాలకులగు సామ్రాట్ లందరూ శ్రీమాత అనుగ్రహముననే అంతటి సామ్రాజ్యముల నేర్పరచి పరిపాలించిరి. పరిపాలనమున అహంకరించి శ్రీమాతను మరచినపుడు పతనము చెందిరి. ఎవ్వరికైననూ వారి అంగ బలము, ధనబలము, యశోబలము పెరుగుట వారియందలి నిగూఢమై యున్న శ్రీమాత శక్తి సామర్థ్యములే. తన నుండి వ్యాప్తి చెందుచున్న రాజ్యము, బలము, వైభవము శ్రీమాత అనుగ్రహమే అని భావింపవలెను గాని తనదిగా భావింపరాదు. చిన్న బీజము మహా వృక్షమై శాఖోప శాఖలతో విస్తరించుట బీజము గొప్పతనము గాదు. బీజమున అంతర్హిత ముగ నున్న అంకుర శక్తి. అది అనంతశక్తి.

బీజము వాహికగ అంకుర శక్తి వ్యాప్తిచెందుచూ మహా వృక్షమై నిలచినది. అట్లే ఎవరి నుండి ఎట్టి మహా కార్యములు జరిగిననూ వారు బీజప్రాయులే. అందుండి వికాసము చెందునది శ్రీమాత యొక్క ఇచ్ఛా జ్ఞాన శక్తులే. ఎవ్వరి కేమి కలిగిననూ, అవి అన్నియూ ఆమె

సమకూర్చినవే. ఆమెయే 'దాయిని', అనగా ఇచ్చునది. రాజ్యదాయిని కూడ ఆమెయే. సామ్రాజ్యదాయిని కూడ ఆమెయే. ఆమె దయ లేక ఎవ్వరునూ ఏమియూ పొందలేరు. ఆమె దాయిత్వమూర్తి. దానము లిచ్చు చేయి మాత్రమే కాదు, ఆమె మూర్తి మొత్తము అట్టి దాయిత్వ గుణముతో ప్రకాశించును.

583. 'ఆత్మవిద్యా'

ఆత్మజ్ఞాన రూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

తా నెవరు? తా నుండుట అనగా ఏమి? తా నుండు టెట్లు సంభవించినది? యిత్యాది జ్ఞానము ఆత్మ జ్ఞానమని పలుకుదురు. ఈ జ్ఞానము పొందు విధానము, శాస్త్రము ఆత్మవిద్యగా భాసించును. శ్రీమాత విశ్వాత్మ. ఆమె నుండి పుట్టిన త్రిగుణముల నుండి జీవులు జనింతురు. జీవులు తాము ప్రత్యేకముగా వున్నామని భావించుట వలన అహంకారము ఆవహించును. అటుపైన జీవునకు తనదైన స్వభావ మేర్పడును. స్వభావము ననుసరించి పంచభూతాత్మకమైన శరీర మేర్పడును.

జీవుడు తన నిజ స్వరూపము తెలియక తన శరీరమే తా ననుకొనును. అటుపైన తన కోరికల సముదాయమే తానుగా జీవించును. ఆ తరువాత తన భావ సముదాయమే తానుగా నుండును. అటుపైన తానెరిగిన విద్యలే తానుగా నుండును. ఎన్ని నేర్చిననూ, ఆ విద్య లన్నియూ తన నిజస్థితిని ఆవిష్కరింపవు. తనను గూర్చి, తన నిజస్థితిని గూర్చి అవలోకనము చేయుట తనను తా నభ్యసించుట. తన శరీరము, తన కోరికలు, తన భావములు, తన విద్యలు కాక, తా నెట్లున్నాడు? తా నున్నాడని తనకెట్లు తెలిసినది? తాను నిత్యమెట్లు స్పందించు చున్నాడు- యిత్యాది విషయముల యందు శోధన చేయుట ఆత్మవిద్య ఉపాసించుట యగును. తనయందు జరుగు స్పందనము, ప్రతి నిత్యము కలుగు ఎఱుక- ఈ రెంటి మూలమేమి? అని భావించుట ప్రారంభ

మగును. తాను మూలముగ తన యందు, తన ద్వారా చాల వ్యాపారము (activity) జరుగుచుండును. తనకు మూలమేమి? తా నెచ్చట నుండి మేల్కాంచు చున్నాడు? ఏమి ఆధారముగ ప్రాణస్పందన జరుగు చున్నది?

తన స్పందనలో స్పందించు తత్త్వమేమి? తన ఎఱుకలోని ఎఱుక యేది? ఇట్టి శోధనలో లోపలికి జీవుని గొనిపోవును. తన మూలమునకు తనను చేర్చును. అప్పుడు తా నెఱుగునది అపరిమితమగు వెలుగు. అది కన్నులకు గోచరింపని వెలుగు. వెలుగు చీకట్లకు కూడ వెలుగు. అట్టి వెలుగు అపరిమితము. అట్టి అపరిమితము, అప్రమేయము వెలుగు నందు తాను బిందువై (నామ మాత్రమై) గోచరించును. ఆ అపరిమిత మగు చైతన్యమే శ్రీమాత. ఆమె యందలి ఒక బిందువే తానని తెలియును.

ఈ మొత్తమును తెలియబరచుటకు తెలివి యుండవలెను గదా! అట్టి తెలివిగ శ్రీమాతయే యున్నది. తెలివికి మూలముగ కూడ ఆమెయే యున్నది. ఆమె నెఱిగినవాడు ఆత్మవంతుడు. ఆమె నెఱుగు ప్రయత్నము ఆత్మవిద్య. శ్రీమాతయే విద్యగ జీవులను తమ మూలమునకు చేర్చును. ఈ కారణముగ శ్రీమాత 'ఆత్మవిద్య' అని ప్రశంసింపబడినది.

584. 'మహావిద్యా'

మహావిద్యా స్వరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

ఆత్మవిద్యను ఎఱిగినవారే మహావిద్యను ఎఱుగ గలరు. తమను తాము ఆత్మగా నెఱిగినవారు మహావిద్య నెఱుగుటకు అర్హులు. మహా విద్య అనగా సృష్టి విజ్ఞానము. సృష్టి నవావరణములతో ఏర్పడినది. ఈ నవావరణ విద్యను నవదుర్గా విద్య అని కూడ పిలుతురు. పరతత్త్వ మాధారముగ శ్రీమాత త్రిగుణములతోను, పంచభూతములతోను ఎనిమిది ఆవరణలు సృష్టి చేయును. తొమ్మిదవదిగ తానే యుండును. తాను పదవది యగు పరతత్త్వమునకు వ్యక్తరూపమే. ఈ విధముగ పరతత్త్వమునకు తొమ్మిది ఆవరణలు యేర్పడును. నవావరణములతో సృష్టి నిర్మాణము జరుగును. ఈ నిర్మాణ వివరణ మంతయూ తెలియుట మహావిద్య. ఈ విద్యలో భాగముగ వేదాంగము లన్నియూ తెలియ బడును. మన్వంతర రహస్యములు, గోళాంతర రహస్యములు కూడ తెలియగలవు. మహత్ ఆధారముగ శ్రీమాత సృష్టి నిర్మాణము గావించును. ఆ మాహాత్మ్య మంతయునూ గ్రహించుట మహావిద్య.

ఆత్మ విద్యావంతులకే మహావిద్య తెలియుట కవకాశము ఎక్కువ. ఈశ్వరత్వము, ప్రకృతి పురుషులు, మహదహంకారము, త్రివిధ అహంకారములు, పంచభూతములు– ఇత్యాది వన్నియూ వివరముగ తెలియును. ప్రజాపతుల కథలు తెలియగలవు. సప్త మరుత్తులు,

సప్తాగ్నులు, రుద్రులు, వసువులు, విశ్వకర్మ యిత్యాది మహత్తరమగు విషయములు కూడ తెలియగలవు. ఇట్టి విస్తారమగు విద్య తెలియు చున్నకొలది శ్రీమాత మాహాత్మ్యము తెలియుచూ జీవుడు తన్మయత్వమున మునుగును. మహావిద్య మహత్తుగల విద్యయే. అట్టి విద్యయందు మునిగియుండు వారే మహంతులు.

585. 'శ్రీవిద్యా'

శ్రీవిద్యా స్వరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

పంచదశి స్వరూపము గలది శ్రీవిద్య. ముఖము, కంఠము నుండి కటి, కటి అధమ భాగము అను మూడు కూటములుగ పంచదశి స్వరూపమై శ్రీమాత యున్నది. ఈ మూడు కూటములందు పదిహేను బీజాక్షరములతో వ్యాపిచెంది శ్రీమాత యున్నది. ఇది శ్రీమాత సూక్ష్మ రూపము. ఈ సూక్ష్మ రూపము కూడ మూడు శ్రేణులలో నుండును. అవి వరుసగా సూక్ష్మము, సూక్ష్మతరము, సూక్ష్మతమము. నడుము నుండి మూలాధారము వరకు గల రూపము సూక్ష్మము. నడుము నుండి కంఠము వరకు గల రూపము సూక్ష్మతరము. కంఠము నుండి పై భాగమంతయూ సూక్ష్మతమము. ముఖ భాగము ప్రజ్ఞావంతముగను, మధ్య భాగము శక్తివంతముగను, అధోభాగము సూక్ష్మపదార్థముగను శ్రీమాత వెలుగొందుచుండును. ఈ త్రికూట రూపము ఆధారముగనే జీవుల రూపము లన్నియూ యేర్పడు చున్నవి. చతుర్విధ పురుషార్థము లను ఈ మూడింటి ఆధారముగనే జీవులు నిర్వర్తించుకొనుచున్నారు. ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షము అను నాలుగునూ పురుషార్థ ములు. ధర్మముతో కూడియుండి అర్థకామముల ననుభవించుట మోక్షప్రదము. ధర్మము వీడి అర్థమును కూడబెట్టుట, కోరికలు తీర్చుకొనుట నిర్వర్తించినచో జీవులు బంధమున పడుదురు. బంధము నకు, మోక్షమునకు కారణము ధర్మా ధర్మములే. సృష్టి ఆకర్షలకులోనై

ధర్మము మరచినపుడు సృష్టి వైభవము నీయక బంధము కలిగించును. ధర్మానుసారము సృష్టియందు కామపూరణము గావించుకొను వారికి సంతృప్తి కలుగును. తుష్టి పుష్టి కలిగి యుండును. అర్ధకామములు ధర్మము ననుసరించి యుండవలెను అనునది సనాతన ధర్మము. ధర్మము ననుసరించుచూ క్రమముగా శ్రీమాత మూడు శ్రేణుల రూపమును దర్శించ వచ్చును. అపుడు సృష్టి అంతయూ శ్రీమాతగనే గోచరించి అమితానందము నిచ్చును. ఆమె ప్రజ్ఞారూపము, శక్తిరూపము, సూక్ష్మ రూపము అనుభూతి చెందుటకే శ్రీ విద్య.

త్రికూట అయిన శ్రీమాతను అనుభూతి చెందుటకు కర్మము నందు ధర్మము తప్పనిసరి. ధర్మాచరణము లేని శ్రీవిద్యోపాసనము పతనమునకు దారితీయును. తనను ధర్మమున స్థిరముగ నిలుపమని కూడ శ్రీమాతనే ప్రార్థించవలెను. తాను ధర్మమున నిలువగలనని భావించుట అహంకారము. అహంకార మున్నచోట అజ్ఞానము తప్పదు. అజ్ఞాన మున్నచోట పతనము తప్పదు.

ధర్మమున నిలచి మంత్రోపాసనము చేయుచు కనపడుచున్నది, వినపడుచున్నది అంతయు శ్రీమాతగ భావించుచూ నుండుట శ్రీ విద్యో పాసన మగును. అపుడు శ్రీవిద్య క్రమముగ ఫలించుట ఆరంభించును. ప్రథమమున శక్తికూటమి యగు స, క, ల, హ్రీం అను కూటమి నుండి విడుదల లభించును. అపుడు స్థూలము నుండి సూక్ష్మమునకు సాధకుడు వ్యాప్తి చెందును. అప్పుడతడు శక్తివంతు డగును. అటుపైన కామముపై ధర్మాచరణము కారణముగ స్వామిత్వము కలుగును. అపుడు

మధ్యకూటమగు అ, స, క, హ, ల, హ్రీం అను బీజాక్షరముల తత్త్వ మవగాహన యగును. అట్లగుటచే మధ్య కూటమును దాటును. సూక్ష్మతరమైన శ్రీమాత తత్త్వ మవగాహన యగును. అపుడు మహత్తు సహకరించును. తత్కారణముగ లోక కల్యాణార్థమై మహత్కార్యములు ఉపాసకుని నుండి జరుగును. అటుపైన సూక్ష్మతమమైన వాగ్భవ కూటము వ్యాప్తి చెందును. అపుడు శ్రీమాత ప్రజ్ఞా స్వరూపము ఆవిష్క రింపబడి పరమానందము పొందును. ఇట్లు ప్రజ్ఞ శక్తి, సూక్ష్మ పదార్థముగ తన స్వరూపము వ్యాప్తి చెందుచూ, శ్రీమాత అద్భుత దర్శనమును పొంది అమితానందముతో సాయుజ్యమును పొందును. శ్రీమాత వాగ్భవకూటమే పంచాక్షరి. క, ఎ, ఐ, ల, హ్రీం. ఇట్లు పంచాక్షరి, షడాక్షరి, చతురాక్షరిగా వ్యాప్తి చెందిన తత్త్వము అనుభూతి యగును. తత్త్వ స్వరూపిణిగా ఆమె ఈ మూడు కూటములను మించి యుండును. అట్టి తత్త్వమే మూడు కూటములుగ దిగివచ్చును. శ్రీమాత స్వతః పరా, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరిగా అవతరించు చుండును. ఈ నాలుగు స్థితులను శ్రీ మహా విష్ణువు నాలుగు వ్యూహములుగ కూడ తెలుపుదురు. వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ వ్యూహము లందురు. ఈ నాలుగు స్థితులను నిర్దేశించుటకే నాలుగు కాలములు, నాలుగు వర్ణములు, నాలుగు ఆశ్రమములు వాఙ్మయమున వివరింప బడినవి. శ్రీ విద్యా ఉపాసనమున శ్రీమాత సమగ్ర సృష్టి స్వరూపమును అనుభూతి చెందు మార్గము ఒక క్రమముతో కూడి విస్తారమై యున్నది.

586. 'కామసేవితా'

కాముని చే సేవింపబడునది శ్రీమాత.

కాముడనగా మన్మథుడు. మన్మథుడు అనంగుడు. అనగా శరీరము లేనివాడు. శరీరమే లేనపుడు యింద్రియములు, మనస్సు యుండవు. జీవునికి కేవలము అంతఃకరణములే యుండును. మన్మథుడు శివునిచే శపింపబడెనని పురాణ గాథ. నిజమునకు శివుడు మహత్తర మగు వరము మన్మథునికి ప్రసాదించెను. అతనికి శరీరము లేకుండగ వరమిచ్చుటచే మనస్సు కూడ లేకుండ పోయెను. మనసేంద్రియ శరీరములు లేనపుడు శ్రీమాతను పూజించు టెట్లు? మ్రొక్కుటెట్లు? స్తుతించుట ఎట్లు? చూచు టెట్లు? నిజమునకు మనస్సు, యింద్రియ ములు, శరీరము బాహ్యమును చూచుటకేగాని అంతరంగమున దివ్యత్వము చూచుటకు వినియోగపడవు. అంతరంగమును చూచుటకు చిత్తము, బుద్ధి, అహంకారము ప్రధానముగ పనిచేయవలెను. బాహ్యము చూడలేనపుడు అంతరంగమును చూచుటయే మిగులును. అంతరంగ మున చూచుట ఆరంభించునపుడు గోచరించునది శ్రీమాత సూక్ష్మ రూపము. అది కాంతులతో కూడియుండును. దానిని ఆరాధించుట సూక్ష్మతరము, సూక్ష్మతమము అగు శ్రీమాత రూపము కూడ కాముడు దర్శింప గలుగును. తత్కారణముగ శ్రీమాత భక్తుడై జగత్కార్యమున ముఖ్యమగు స్థానము నలంకరించెను. ఇట్లు శివుడు శాపము రూపమున కామునికి వరమిచ్చెను. కాముడు శ్రీమాత నారాధించుటకు సదుపాయ మేర్పరచెను. కాముడు శ్రీమాత నారాధించి శాశ్వతత్త్వమును పొందెను.

కాముడు కోరిక కలిగించు ప్రజ్ఞగ మన యందుండును. కోరిక లేనివాడు పరమును కూడ కోరలేడు కదా! ఇహమునకు గాని పరమునకు గాని కోరికయే ప్రధానమై యున్నది. కోరిక లేనివాడు ఇహమునగాని పరమునగాని వృద్ధి పొందలేడు. శక్తివంతుడు, ఆత్మ వంతుడు కాలేడు. కోరిక ననుసరించియే జ్ఞానము, క్రియ కూడ యుండును. కాముడు అనంగు డగుట వలన తరించెను. ఉపాసకులు కూడ దేహేంద్రియములతో పూజించుటగా కాక చిత్తమును చేరి చిత్తముతో పూజలు గావింపవలెను. యతచిత్తుల పూజలే ఫలించును. చిత్తము స్థిరముగ నుండి బుద్ధిలోకము నందు అందుబాటులో నుండెడి దివ్యత్వమును ప్రార్థింపవలెను.

చిత్తము మనస్సున నున్నచో బాహ్యమునకు ప్రసరించును. ఇంద్రియములలో ప్రవేశించి, ఇంద్రియార్థముల వెంటబడును. మనస్సు దేహ సంబంధమైన రక్షణ, పోషణాది కార్యక్రమములతోపాటు భోగ జీవనమున కూడ ఆసక్తి కలిగి యుండును. అందువలన చిత్తము మనస్సు నందు గాక బుద్ధియందు ప్రవేశింపజేయవలెను. స్థిరమగు మనస్సే చిత్తము. గాలి తగలని దీపము వంటిది చిత్తము. గాలికి రెప రెప లాడు నటువంటిది మనస్సు. అట్టి మనస్సు నుండి బైట పడుటయే ప్రధానమగు సాధన. అవి శివుని వరముగ మన్మథునకు లభ్యమగుటచే అతడు స్థిరచిత్తముతో శ్రీమాతను ఆరాధనము గావించి, ఆమె అనుగ్రహము పొంది, ఆమె సేవకుడై సృష్టికార్యము లొనర్చు చున్నాడు. కాముని వలననే ఇహపర సిద్ధులు కలుగును. అట్టి కాముడిచే నిత్యము పూజ లందుకొనునది శ్రీమాత.

587. 'శ్రీ షోడశాక్షరీ విద్యా'

పదహారు అక్షరముల విద్యగా నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ముందు శ్లోకములలో శ్రీమాత పంచదశిగా పేర్కొనబడినది. పదిహేను అక్షరములతో కూడిన విద్యగా పేర్కొనబడినది. ఈ పదిహేను అక్షరములకు ముందు శ్రీ అను అక్షరము చేర్చినపుడు పంచదశి షోడశి అగుచున్నది. శ్రీమాత పూర్ణకళలు పదహారు. అమావాస్య నుండి చతుర్దశి వరకు పదిహేను తిథులలో పదిహేను కళ లేర్పడును. ఏమీ లేనట్లున్న స్థితి నుండి పౌర్ణమి ప్రారంభము వరకు పదిహేను తిథులుగా ఆమె వ్యాప్తి చెందును. పదహారవ కళగా పౌర్ణమి తిథి వుండును. పౌర్ణమి తిథి అంతము వరకు అమావాస్య ప్రారంభము నుండి లెక్కించినచో శూన్యము నుండి పూర్ణము వరకు శ్రీమాత కళలు గోచరించును. అజ్ఞానము నుండి జ్ఞానమునకు ఈ విధమగు క్రమ పరిణామము జీవులకు కలిగించునది శ్రీమాత. పూర్ణ కళలతో వెలుగొందు అమ్మ వారిని 'శ్రీ' అని పిలుతురు. శ్రీ అనగా పూర్ణ చైతన్యము. ఆమె నుండియే ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియలు సరస్వతి, లక్ష్మి, పార్వతిగా ఉద్భవించును. వారిని కూడ శ్రీ అనియే పిలుతురు. శ్రీ అను అక్షరము పంచదశకి చేర్చుటలో శ్రీమాత సర్వాంతర్యామిత్వము సూచింపబడుచున్నది. అజ్ఞానుల యందు, జ్ఞానుల యందు, పుణ్యుల యందు, పాపుల యందు, సురలందు, అసురుల యందు, వెలుగునందు, చీకటి యందు అంతటా వ్యాపించి

అందరికిని పరిణామము కలిగించుచూ పూర్ణత్వమును ప్రసాదించు మాతగా దర్శించినపుడు అట్టి దర్శనము షోడశి దర్శన మగును. అట్లు తెలియుటయే షోడశీ విద్య. సృష్టి యందు శ్రీ లలిత, శ్రీకృష్ణుడు షోడశీ విద్యను ప్రదర్శించిన వారు. శ్రీకృష్ణుడు శ్రీలలితయే యని పలుమార్లు ఈ వ్యాఖ్యానమున తెలుపబడినది.

588. 'త్రికూటా'

మూడు కూటములుగ నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

వాగ్భవ కూటము, మధ్య కూటము, శక్తి కూటములుగా తాను వ్యాప్తి చెందును. ప్రజ్ఞ, శక్తి, పదార్థముగ వ్యాప్తి చెందును. మహేశ్వరుడు, విష్ణువు, బ్రహ్మగ వ్యాప్తి చెందును. పార్వతి, లక్ష్మి, సరస్వతిగ వ్యాప్తి చెందును. సువర్లోకము, భువర్లోకము, భూలోకము, ఆదిత్యులుగను, సవితృలుగను, సూర్యులుగను యేర్పడునది. ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలుగ యేర్పడునది. సృష్టి యంతయూ ఈ విధముగ మూడు కూటములుగ యేర్పడుచున్నది. అణువు నందు కూడ ధన సంజ్ఞ ఋణ సంజ్ఞగ, తటస్థ సంజ్ఞగా యుండును. అంతయును మూడుగ తెలియుట త్రయీ విద్య. దేవుడు, జీవుడు, దేహము, కర్త, కర్మ, క్రియ, భూతము, వర్తమానము, భవిష్యత్తు. ఇట్లేమి చూచిననూ అందు మూడు దర్శించ వచ్చును. ఒక వస్తువు నందు మూడు అంశములుగ నున్నవి, మూడుగ గోచరించునవి ఒక్కటియే. శ్రీమాతను త్రిపుర అనియు, త్రిపురసుందరి అనియూ కూడ తెలుపుదురు. శ్రీమాత త్రికూట వైభవమును వర్ణించుటకు అలవి కాదు. ఈ తత్త్వమును వ్యాస మహర్షి ఇట్లని కీర్తించినాడు.

త్రయస్త్రింశత్సహస్రాణి త్రయస్త్రింశత్శతానిచ ।
త్రయస్త్రింశచ్చదేవానాం సృష్టిస్సంక్షేప లక్షణా ॥

అంతయూ మూడే ఒక తత్త్వమే మూడగు చున్నవి. మూడునూ ఆ

తత్త్వము నందే యిమిడి యున్నవి. మూడుగ యేర్పరచి మూడిటి యందు ప్రవేశించి వసించి నిర్గమించునది నాలుగవది. మూడింటిని తెలియవచ్చును. నాలుగవది తెలియుట యుండదు. అందు కలియుట యుండును.

మన యందు మన దేహముగను, మనముగను, మన యందలి దైవముగను శ్రీమాతే యున్నది. అన్నిటి యందును ప్రజ్ఞగను, శక్తిగను, పదార్థముగను యున్నది. ఇట్లు మూడుగ నున్ననూ మూడింటిని అతిక్రమించి కూడ యుండును. వాని యందు తానున్ననూ నిజమునకు తనయందే అవి యున్నవి. రహస్య మేమనగా తానే యున్నది. అవిగా నుండుట ఆమె మాయ. ఇదియే రాజ విద్యయని, రాజ గుహ్యమని శ్రీకృష్ణుడు పలికినాడు.

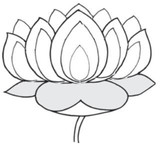

589. 'కామకోటికా'

కామకోటి పీఠము నలంకరించి యున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

కోటి యనగా అత్యంత ప్రశస్తమైనది అని అర్థము. కామకోటి యనగా కోరికలలో అత్యుత్తమమైన, ప్రశస్తమైన కోరిక. శివ కామమును మించిన కామ మనగా తత్త్వమును గూర్చిన కామమే. తత్త్వ కామము ఇతర కామము లన్నియూ తీరిన వెనుకగాని కలుగని కామము. శ్రీమాత శివకామిని. శివుని తప్ప ఏమియూ కోరనిది. పార్వతిగ జనించిననూ సృష్టి వైభవమును కోరక శివునే కోరి శివుని చేరినది. శివునికై ఘోర తపస్సు చేసినది. ఇతరాకర్షణను గూర్చి కాముడు ప్రయత్నించిననూ ఆమె కాముని ఉపేక్షించి శివుని ప్రార్థించినది. పార్వతి తపస్సు అనన్య సామాన్యము. శివుని పొందుటకు శివానుగ్రహమే ఉపాయమని శివ ప్రార్థన గావించి శివుని చేరినది. శివుడు కోట్లాది కామ భావముల కతీతుడు. అతడు కోటేశ్వరుడు. కోటేశ్వరుని ఆరాధనమున శివపీఠమును జేరి, శివుడు అనుగ్రహింపగ శివ పర్యంకమున చేరి, అటుపైన శివునిలో అర్థ భాగమై నిలచినది. ఇట్లు కామకోటికా పీఠము శివునితో కూడి అధిష్ఠించినది. అతడు కోటేశ్వరుడు. ఆమె కోటిక. శివైక్యమున శివ శక్తియై సామరస్యమైన పరబ్రహ్మముగ వెలుగొందుచున్నది. కామకోటికా దేవి స్వయముగ శివానుగ్రహమును ప్రసాదింపగల ప్రసన్న శివ స్వరూపిణి.

సతతము శివసాన్నిధ్యము ననుభవించుచూ ఎడతెగని సంయోగము చెందియుండియు సమస్త సృష్టిని నిర్వహించు శ్రీమాత మాహాత్మ్య మేమని వర్ణింపగలము? ఏక కాలమున శివునితోను, సృష్టి నిర్మాణ, నిర్వహణ కార్య కలాపములను నిర్వహించుట ఆమె ప్రత్యేకత.

590. 'కటాక్షకింకరీభూత కమలా కోటిసేవితా'

కోట్ల లక్ష్మీదేవులు శ్రీమాత కటాక్షమునకై కింకరుల వలె సేవల నందించుదురు అని భావము.

శ్రీ తత్త్వము నుండి అనేకములగు సృష్టులు యేర్పడుచుండును. ప్రతి సృష్టియందు, ముగురమ్మలలో నొకరుగ లక్ష్మి యుండును. ఆమెయే అష్టలక్ష్మిగ వ్యాప్తి చెందును. ఇట్లెందరో లక్ష్ము లుందురు. అందరునూ శ్రీమాత సేవికలే. శ్రీమాతయే వారి రూపములలో అనేకానేక లోకములలో సుఖానుభూతి నిచ్చుచుండును. వారందరికిని పుట్టుక స్థానము శ్రీమాతయే గనుక లక్ష్ము లందరును శ్రీమాతను సేవించి ఆమె కటాక్షము పొందుచుందురని ఈ నామార్థము. సేవించు సేవికలు లక్ష్ములు. సేవింపబడునది మహాలక్ష్మి. మహాలక్ష్మి ఆరాధనము సర్వలోకములకు శుభప్రదము. లోకులకు సుఖప్రదము. లక్ష్మీ ఆరాధన మున జీవుడు సత్త్వమున స్థిరపడగలడు. వైభవమున జీవించగలడు. అట్టి లక్ష్ముల మూలము నారాధించుట శ్రేయస్కరమని తెలియవలెను.

591. 'శిరస్థితా'

శిరస్సున బ్రహ్మరంధ్రమున వున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

శిరస్సున శివునితో కూడియుండు శ్రీమాత శివానుగ్రహము నందించు గురు రూపిణిగ యున్నది. బ్రహ్మరంధ్రమునందు శిరస్సు ఊర్ధ్వమున శివునితో నుండుట ఆమె సహజ స్థితి. అటు నుండి క్రమముగ తాను సంకల్పమై దిగివచ్చుచు సృష్టి నిర్మాణము, జీవ నిర్మాణము గావించును. అవరోహణ క్రమమున శ్రీమాత దిగివచ్చుటయే గంగావ తరణమని పేర్కొందురు. శ్రీచక్ర మేరువు మన శిరస్సునందలి శిఖ ప్రాంతమున యున్నది. అచ్చట శివునితో కూడియున్న మాత శిరస్థితగా యున్నది. ఆమె శివుని నుండి వ్యక్తమై సంకల్ప రూపము ధరించి జ్ఞానమై ప్రకాశించుచు క్రియాశక్తిగ సృష్టిని నిర్మాణము చేయుచున్ననూ శివ స్థానమును, శిరోస్థానమును వీడదు. ఇట్లు పరతత్త్వము నుండి స్థూల లోకము వరకు వ్యాప్తిచెందునే గాని అవరోహణమున శివుని వీడుట యుండదు. సూర్యకిరణము సూర్యుని నుండి భూమి వరకు వ్యాప్తిచెంది సూర్యుని వద్దనూ, భూమిపైననూ, ఈ రెంటి నడుమ గల చోటు యందునూ గూడ యున్నది కదా!

శ్రీమాత గమనమున వ్యాపన ముండును గాని స్థల మార్పు యుండదు. కావున ఆమె శిరస్థిత. ఇట్లు అన్ని లోకములలోనికి, అందరి జీవుల లోనికి తానే వ్యాప్తిచెంది యుండుట చేత ఆమె వెలుగు

మార్గమును అనుసరించువారు ఆరోహణ క్రమమున శివ సాన్నిధ్యము చేరవచ్చును. ఇట్లు శివుని చేరుటకు ఆమె గురువై వెలుగుదారులు చూపును.

మనయందు సహస్రారము నుండి మూలాధారము వరకు సుషుమ్న యందు ప్రవహించునది శ్రీమాత చైతన్యమే. కుడి ఎడమలుగ పింగళ ఇడ నాడులు ప్రవహించు చుండును. ఇట్లు అవరోహణ క్రమమున ప్రవహించుచూ మూలాధారము చేరగ, మానవ శరీరము ఏడు మాసములలో తల్లి గర్భమునందు యేర్పడును. అప్పటి నుండి కుండలినీ శక్తిగ మూలాధారము నందు వసించి దేహమునకు తుష్టి, పుష్టి కలిగించుచూ ముప్పది ఐదు సంవత్సరముల పాటు దేహవృద్ధిని గావించును. శిశువుగ జన్మించిన జీవుడు ఇట్లు పెరుగుటకు కారణము శ్రీమాతయే.

ఇట్లు మూలాధారమున వసించి యున్ననూ సహస్రారమున కూడ యుండును. సహస్రారము నుండి మూలాధారము వరకు వ్యాప్తి చెంది తన ననుసరించు జీవులకు సర్వలోకానుభూతి కలిగించుటకు, శివుని జేర్చుటకు, సంసిద్ధమై యుండును. ఆమె పూర్ణ రూపము శిరస్సు నందు యున్నది. పూర్ణ రూపమగుటచే గురు రూపమని కూడ సంబో ధింతురు. గురుమూర్తి అను నామమున శ్రీమాత గురుతత్త్వము మరల చెప్పబడును.

592. 'చంద్రనిభా'

చంద్రకాంతిగ భాసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

చంద్రకాంతి ఆహ్లాదము కలిగించును. ఆ కాంతి స్పర్శ తాపము కలిగింపదు. హాయిని గొలుపును. జీవుడు పరిపూర్ణముగ పరితృప్తుడైనపు డట్టి హాయిని పొందును. దానిని వర్ణించుటకు భాష చాలదు.

ఇచ్చట చెప్పబడుచున్న చంద్రుడు సోముడు అని తెలియవలెను. ఉమతో కూడిన శివుని సోముడు అందురు. శివునితో కూడిన ఉమను సోమిని అందురు. వారు సోమమునకు అధిపతులు. సోమపానమనగా సోమిని యొక్క స్పర్శయే. ఈ స్పర్శను పొందినవారు శాశ్వత బ్రహ్మలోక వాసులై యుందురు. వారు తన్మయ స్థితిలో పరమానందమున మునిగి యుందురు. శివుని ప్రధానమగు వ్యక్తస్థితిగ ముడిపడినపుడు అదియొక అనిర్వచనీయమగు చల్లని కాంతిగ యుండును. నిద్రనుండి ప్రథమ ఎఱుక కలిగినపుడెట్లుండును. బాగుగా నిద్రించినవారికి ఆ ఎఱుక అత్యంత ప్రశాంతముగ నుండును. తెలతెలవారుచుండగ తూర్పున ఆకాశ మెట్లుండును? దానిని దర్శించువారికి అమితమగు ఆహ్లాదము కలుగును. హాయిని గొలుపు చల్లదన మనగా నేమో అపుడే తెలియును. ఆ కాంతి స్పర్శను చంద్రనిభగ తెలియవలెను. శ్రీమాత ఆరాధకులు ఈ చంద్రనిభా కాంతియందు వుండియూ లేనట్లుందురు. తామున్నాము అను భ్రాంతిని వీడి నామ మాత్రముగ తమ అస్థిత్వ మనుభవించుచూ

ఆ కాంతియందు మునిగి తేలుచునుందురు. ఇట్టి వారిని సోమపానము గ్రహించిన వారుగ పేర్కొందురు.

ఏమియూ లేనట్లుండును. అవ్యక్త తత్త్వము నుండి యేర్పడు మొదటి కదలికను, ఆ కదలిక కారణముగ పుట్టిన వెలుగును చంద్రనిభ అని తెలియవలెను. అది ఆధారముగనే తదుపరి సృష్టి జరుగును. ఇది శిరోకేంద్రము చుట్టునూ వ్యాపించియుండు కాంతి వంటిది. ఈ కాంతియే అటుపైన అగ్నిస్వరూపమై సూర్య చంద్రకాంతుల కాధార మగును. తరువాత నామము అగ్నికాంతి గూర్చియే.

593. 'ఫాలస్థా'

ఫాల భాగమున వుండు శ్రీమాత అని అర్థము.

శిరస్థిత నుండి అవరోహణ క్రమమును హయగ్రీవుడు వివరించుచున్నాడు. శిరస్సు నుండి చంద్రనిభగా వ్యక్తమై కాలము నందు చేరుట జరుగును. కాలమునందు అగ్ని స్వరూపిణియై యుండును. కుడి, ఎడమ కన్నుల యందు సూర్య చంద్ర కాంతులుగ యేర్పడును. ఫాలభాగము చేరిన చైతన్యము సృష్టిని నిర్వహించు మహారాజ్ఞి. ఈమెను హ్రీంకార రూపిణి అని కూడ ఆరాధింతురు. శ్రీమాత సృష్టి సంకల్ప శక్తిగ దాని నిర్వహణ భారము వహించు రాణిగ ఆజ్ఞా కేంద్రము నందలి మూడవ కన్నుగ సృష్టి యందు, మన యందు ప్రకాశించును. ఎదురులేని పదార్థముతో కూడిన శ్రీమాత ఫాలమునందు వసించి యుండును.

శ్రీమాతను ఆరాధించు భక్తులు ఫాల భాగమును ఉంగరపు వ్రేలితో కుంకుమను ఫాలభాగమన అలంకరించుకొనుచు అమ్మ సంకల్పమే తమ సంకల్పముగ వర్తింపవలెనని ఆరాధింతురు. స్వంత సంకల్పములను విసర్జింతురు. ఫాలమున కుంకుమను ధరించు ఆచారము నందు యిట్టి క్రతువు ఒకటి ఇమిడి యున్నది. ఫాలము నందు కుంకుమను గాని, గంధమునుగాని, విభూతినిగాని ధరించుచూ దివ్య సంకల్పమే తన సంకల్పముగ సాగవలెనని ఆరాధించుట యోగులు, భక్తులు, జ్ఞానులు అనుసరించు విధానము.

ఆజ్ఞను స్పృశించి, దైవమును స్మరించుట వలన దివ్య సంకల్పము భాసించు అవకాశ ముండును. కావుననే భారతీయులు ఫాలభాగమును సుగంధ ద్రవ్యములతో అలంకరించుకొందురు. ఉభయ సంధ్యలయందు స్నానానంతర మిట్లు చేయుట సదాచారమై యున్నది.

594. 'ఇంద్రధనుః ప్రభా'

ఇంద్ర ధనుస్సు వలె ఫాల భాగమున ప్రకాశించునది.

ఇంద్ర ధనుస్సు శ్రీమాత యొక్క సప్త వర్ణముల సౌందర్య రూపము. ఫాలమున గల విద్యుత్ కాంతి ఆధారముగ ఏడు వర్ణముల కాంతి ప్రకాశించును. ఏడు లోకములకు మూలమై ప్రకాశించు ఫాల భాగము ఏడు వర్ణములతో కూడియుండును. క్రమముగ ఈ కాంతులే అవరోహణ క్రమమున దేహ నిర్మాణము, సృష్టి నిర్మాణము కూడ చేయును. ఫాలభాగము నందలి ఆజ్ఞా కేంద్రము ఉపరితలమున ధనుస్సుగా విప్పారి మనోహరమై శ్రీమాత విద్యుత్ కాంతులు గోచ రించును. శిరస్సునందలి చంద్రకాంతి, ఫాలభాగ మందలి ఇంద్ర ధనుస్సు కాంతి, యిత్యాది కాంతులను ధ్యానమున ఉపాసకులు ఊహించినచో క్రమముగ ప్రజ్ఞా వికాసము కలుగ గలదు. చంద్రనిభగా శ్రీమాత భర్గోదేవ మండలమును పాలించు చుండును. ఇంద్ర ధనుర్ ప్రభగ సవితృ మండలమును పాలించు చుండును. తరువాత నామములో సూర్య మండలము గూర్చి, భూమండలము గూర్చి తెలుపబడును.

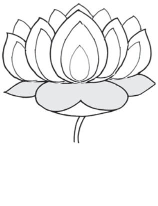

595. 'హృదయస్థా'

హృదయమున నివసించు శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత శిరస్సునందు, ఫాలభాగమందు, హృదయమందు వ్యాపించి యుండునని, ఈ కేంద్రములలో ఆమె దర్శన స్పర్శన భాషణాది అనుభూతులు పొందవచ్చునని తెలియనగును. హృదయము బంగారు కాంతులతోను, ఫాలము వజ్రకాంతులతోను, శిరస్సు ముదురు నీలపు కాంతులతోను ప్రకాశించు చుండును. ఉపాసకులు ప్రధానముగ మనస్సునందు జీవించు మానవులు గనుక ప్రథమముగ వారు హృదయ మున శ్రీమాత దర్శనమును పొందగలరు. హృదయమందలి బంగారు కాంతులను ఊహించుచు ఆరాధన చేయుటద్వారా హృదయమను గృహమందు ప్రవేశింప వీలగును. హృదయ ప్రవేశము చేసినగాని సత్యమగు దర్శనములు లభ్యము కావు. హృదయమందు శ్రీమాత బాలసూర్య ప్రభలతో ప్రకాశించుచుండును. ఎరుపు బంగారము, పసుపు బంగారము వలె కాంతులీను చుండును. పసుపు కుంకుమలతో పూజలు గావించుచూ పచ్చని బంగారపు కాంతిగల శ్రీమాత ముఖమును ధారణ చేసి ఆరాధన సాగించవలెను. ఇట్లు దీర్ఘకాలము ఆరాధన చేయగ చిత్తము ఏకోన్ముఖమై ధారణము చేయుటకు సహకరించును. శ్రీమాత రూపమునట్లు ధారణచేసి ఆమె సమీపమునకు తాను చేరువగుచున్నట్లు కూడ భావన చేయవలెను. అట్టి సమయమున సాధకుని ప్రజ్ఞ క్రమముగ బుద్ధి ప్రవేశము చేయును. బుద్ధిలోకము నందు హిరణ్మయమైన కాంతుల

నడుమ తానున్నట్లు గమనించును. క్రమముగ తన మేనికాంతి కూడ మార్పుచెంది హిరణ్మయ కాంతులతో గోచరించును. అట్టి ఉపాసకుడు హృదయ మందు వసించియున్న శ్రీమాత సాన్నిధ్యమును చేరును. అటుపైన ముందు తెలుపబడియున్న ఫాలకాంతులను, శిరోకాంతులను చేరుటకు వలసిన మార్గము, అనుగుణమైన అంతఃకరణ శరీరము లభ్యమగును.

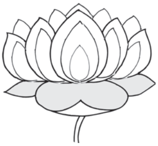

596. 'రవిప్రఖ్యా'

సూర్యకాంతులవలె ప్రకాశించునది.

హృదయము సూర్యమండల కాంతులతో ప్రకాశించును. ఫాలము సవితృ మండల కాంతులతో ప్రకాశించును. శిరస్సు భర్గోదేవ మండల కాంతులతో ప్రకాశించును. మూలాధారము భూమండల కాంతులతో ప్రకాశించును. ఇవి వరుసగా మేషము, సింహము, ధనుస్సు రాశుల కాంతులుగ జ్యోతిర్విద్య తెలుపును. శిరస్సు, ఫాలము మేషరాశి కాంతులు, అవి విద్యుత్ కాంతులు. హృదయము సింహరాశి కాంతులు. అవి సూర్యకాంతులు. మూలాధారము ధనుర్ కాంతులతో నిండును. అవి పదార్థము నందుండు అగ్నికాంతులు. లలితా సహస్రమున నాలుగు స్థితులలో ఈ కాంతుల అవరోహణము తెలుపబడుచున్నది. ఇవి ప్రధానముగ త్రేతాగ్నులు. శిరస్సునందు, ఉరస్సు నందు, ఉదర మందు త్రేతాగ్నులుగా శ్రీమాతయే ప్రకాశించు చున్నదని తెలియవలెను. మనమెరిగిన సూర్యుడు మన హృదయమందు గోచరింప గలడు. మనము భూమి జీవులము గనుక మూలాధారమున స్థితిగొని యుందుము. భూమికి సూర్యుడు ఆధారము. మనకునూ హృదయమే ఆధారము. సూర్యునికి సవితృమూర్తి ఆధారము. అతడు ఫాలభాగమున యుండును. సవితృమూర్తికి భర్గోదేవు డాధారము. ఇచ్చట భర్గోదేవి అనగా చంద్రనిభ. సావిత్రి అనగా ఇంద్రధనుః ప్రభా సూర్యకాంతి రవిప్రఖ్యా. నాలుగవ స్థితిలో మనమున్నాము. మనకు వరుసగా హృదయము తండ్రి స్థానము, కాలము తాత స్థానము, శిరస్సు ముత్తాత

స్థానములై యున్నవి. ఇట్లు నాలుగు వ్యూహములుగ శ్రీమాత యేర్పడు చున్నది. నాలుగవ వ్యూహమున మన మున్నాము. మనకు పూర్వము మూడు వ్యూహములున్నవి. ఈ నాలుగు వ్యూహములనే నలుగురు కుమారులు (సనక సనందన సనత్కుమార సనత్సుజాతులు)గా వర్ణింతురు. ఈ మహా విష్ణువు నాలుగు వ్యూహములని (వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ వ్యూహములు) కూడ వర్ణింతురు. పరమాత్మ, జీవాత్మ, బుద్ధి, మనస్సుగ కూడ ఈ నాలుగు వ్యూహములనే పేర్కొందురు. మనస్సునందుండు మనము బుద్ధి ప్రవేశముచేసి ఆత్మదర్శనము గావించి పరమాత్మయందు లీనమగుట మార్గమని తెలియవలెను.

దీనినే శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ "నేను సూర్యునికీ విషయము తెలిపితిని. సూర్యుడు తన కుమారుడగు మనువుకు తెలిపెను. మనువు తన కుమారుడగు ఇక్ష్వాకునకు తెలిపెను" అని సంకేతపరముగ పలికినాడు. ఇచ్చట 'నేను' అనునది అంతర్యామి ప్రజ్ఞ లేక విశ్వాత్మ. సూర్యుడు అనుటలో జీవాత్మను సంకేతించుచున్నాడు. మను వనుటలో బుద్ధిని సంకేతించు చున్నాడు. ఇక్ష్వాకు అనుటలో భూమి జీవుని సంకేతించు చున్నాడు.

శ్రీమాత నామములను వరుసగా శిరస్థిత నుండి పరిశీలించినచో ఈ క్రమమే గోచరించును. హృదయమందలి శ్రీమాత బుద్ధిలోకము లకు అధిష్ఠాన దేవతగా భావించవలెను.

597. 'త్రికోణాంతర దీపికా'

త్రికోణము మధ్యన వెలుగొందు కాంతి శ్రీమాత అని అర్థము.

మూలాధార పద్మము మధ్యగల కర్ణిక త్రికోణ రూపమున నుండును. అచ్చట త్రికోణ పీఠమునందు దీపము వలె ప్రకాశించునది శ్రీమాత. దీపమువలె అనగా జ్వాలవలె అని తెలియవలెను. ఇచ్చట జ్వాల కేవలము బిందువువలె కాంతివంతమై యుండు కుండలినీ శక్తి. పదార్థమునందు వెలుగొందునవి, భూమినందు వెలుగొందునవి, భూమికయై, భూమికాధారమై యుండును. మన శరీరమున కిదియే ఆధారము. స్థూల శరీరము నందు జీవుడు వసించి యున్నప్పుడు మూలాధారమున త్రికూటమందు బంధింపబడి యుండును. పదార్థము నందు జీవుడు అమితాసక్తిని గొనినపుడు పదార్థమయుడై స్థూల శరీరమున బంధింపబడును. ఆరాధనా మార్గమున తపన చెందు చుండగా పదార్థమున వేడి పుట్టి, ఆ వేడిమి ప్రాణాగ్నిచే రగుల్కొలుపబడి త్రికోణాంతరమున నున్న దీపికను జ్వాలగ రగుల్కొల్పును. అపుడు కుండలిని అగ్ని ప్రచోదనము చెందగ జీవుడు స్థూల శరీర బంధము నుండి బయల్పడి అందు వసించును. అట్లు శరీరము కారాగారముగ కాక గృహముగా మార్పు చెందును. ఆరాధనము పెరుగుచుండగ దేహమను కారాగారము గృహమై, అటుపై దేవాలయమై కాంతులీను చుండును. ఇట్టి మార్పులన్నియూ శరీరమున ఆరాధకులు గమనింప వచ్చును. క్రమముగ పదార్థమయ శరీరమునందే కాంతులతో కూడిన

మరియొక శరీరము యేర్పడుచుండును. అందు ప్రవేశించి ఆరాధనము గావించు చుండగా త్రికోణాంతర దీపికా కేంద్రము నుండి హృదయస్థ మైన రవిప్రఖ్యా కాంతులలోనికి ప్రవేశించును. భక్తి వలన గాని, యోగము వలన గాని ఈ విధమగు ఉద్ధారణము సాధకులకు కలుగగలదు.

598. 'దాక్షాయణీ'

599. 'దైత్యహంత్రీ'

600. 'దక్షయజ్ఞ వినాశినీ'

దక్షునకు పుత్రికగా పుట్టునది దాక్షాయణి.

అసుర భావనలు సంహరించునది కనుక దైత్యహంత్రి.

దక్ష యజ్ఞమును నాశనము చేసినది కనుక దక్షయజ్ఞ వినాశిని.

దక్ష ప్రజాపతి కుమార్తెగా శ్రీమాత జన్మించినది. సతీదేవి అను నామమున పెరిగి యౌవనవతియై శివుని పెండ్లాడెను. ఈ విధముగ శివాని దాక్షాయణిగా జన్మించినది. దక్ష ప్రజాపతి మహదహంకారము వంటివాడు. అందుండియే సమస్త సృష్టి ప్రజ్ఞలు పుట్టినవి. వాటి అన్నింటినీ సమర్థవంతముగ నిర్వర్తించువాడు కూడ అతడే. ఇరువది ఏడు నక్షత్ర తత్త్వములకు కూడ తండ్రి అతడే. నక్షత్ర మండలము ఆధారముగ సూర్య మండలములు, గ్రహ మండలములు, భూమండలములు పుట్టి నవి. వీటన్నింటినీ నిర్వహించువాడు దక్షుడే.

దక్షుడనగా సమర్థుడని అర్థము. సమర్థుడగుటచే దక్షు డహంక రించెను. అహంకారము వలన అజ్ఞానమున పడెను. సమర్థుడు సహజ

ముగ అహంకారము కలిగి యుండును. అహంకారము కారణముగ పతనము చెందుచుండును. హిరణ్యకశిపుడు, రావణుడు అత్యంత సమర్థవంతమైన జీవప్రజ్ఞలు. వారిని అహంకారము ఆవరించినపుడు పతనము చెందిరి. సమర్థులకు పతనకారణము అహంకారమే. అహంకారము కారణముగ అజ్ఞానపూరిత భావనలు కలుగును. తాను ఆచరించుచున్నది అధర్మమైననూ ధర్మమే అని నిర్ధారణ చేయును. వాదించును. సమర్థుడు గనుక యితరులను దమించును.

ఇట్లు దక్షులగు వారు దైత్య భావములను పోషించుచు నుందురు. దైత్య భావమనగా చీకటి భావములు, అజ్ఞాన భావములు. దైత్య భావములు పెంచుకొనుచు అహంకారులై పెరుగుచు తమ పతనమునకు తామే కారణ మగుదురు. అసురుల కథ యిదియే.

దక్షునికి దాక్షాయణిగా శ్రీమాత కనిష్ఠ పుత్రికగ జన్మించినది. అనగా అహంకార పురుషుని యందు బుద్ధి వలె శ్రీమాత యుండును. బుద్ధి అహంకారుని యందు దైవము నిక్షిప్తము చేసిన వెలుగు. ప్రతి జీవుని యందు బుద్ధి కూడ నిక్షిప్తము చేయబడి యున్నది. ఆ బుద్ధిని ఆధారము చేసుకొని ప్రతి జీవుడు రక్షణ పోషణములను, వృద్ధిని పొందును. చీమ యందు బుద్ధి తీపి పదార్థము లెక్కడున్నవో తెలియ జేయును. ఎలుక యందు బుద్ధి పిల్లికి, మనుష్యులకు దొరకకుండ ఆహారమును భుజించు యుక్తిగ పనిచేయు చుండును. అట్లే పిల్లి, కుక్క, పులి, సింహము కూడను. అదే విధముగ మానవులు కూడ

తమ రక్షణ పోషణాదులను బుద్ధి ఆధారముగ నిర్వర్తించుకొను చుందురు.

బుద్ధి దైవముయొక్క వెలుగు గనుక అది సహజముగ దైవము తోనే అనుసంధానము చెంది తనను వృద్ధిపరచుకొను చుండును. అహంకార పురుషుని యందు పుట్టిననూ, అహంకారము పుట్టుక స్థానముతో అనుసంధానము కలిగియుండును. అహంకారము పుట్టునది దైవమునుండి. దైవము తండ్రికాగా, అహంకారము పుత్రుడు కాగా బుద్ధి మనుమడగును. చిత్తము మునిమనుమ డగును. అహంకారము పెరిగినపుడు బుద్ధి సన్నగిల్లును. అపుడు అహంకార పురుషుడు ధర్మాధర్మ వివేకము నశింపగ, చిత్తమునకు నచ్చినట్లు ప్రవర్తించును. దైవము, బుద్ధి తాతా మనుమడు కాగా అహంకారము, చిత్తము తాతా మను మళ్ళు అగుదురు. చిత్త అహంకారములు విజృంభించి పనిచేయు చుండగ బుద్ధి దైవమును జేరి మౌనము వహించి కాలము రూపమున వేచియుండును. కాలక్రమమున దైవ సంకల్పముగ అహంకారమునకు పతనము కలుగును. ఇది శాశ్వత కథ.

దక్ష ప్రజాపతి మితిమీరిన అహంకారము కలవాడై తాను చేయు యజ్ఞమునందు శివునకు భాగము కల్పింపలేదు. శివునికి ఆహ్వానము పంపలేదు. అనగా శివుని యజ్ఞమునకు ఆవాహనము చేయలేదు. దాక్షాయణి యజ్ఞమునందున్ననూ శివునికి ఆవాహనము లేనిచోట తానుండుట కిచ్చగింపక శివుని చేరెను. దక్షుని రక్షించుటకే

శివుడు యజ్ఞమును ధ్వంసము చేసెను. అహంకారమును ధ్వంసము చేసి దక్షుని కాపాడెను.

జీవులను అహంకారము నుండి కాపాడుట శ్రీమాత చేయు కార్యక్రమములలో విశిష్టమగు కార్యక్రమము. అహంకారమును నశింపజేసి జీవుని దైవము వద్దకు జేర్చుట శ్రీమాత చేయుపని. దైవముచే జీవు డనుగ్రహింపబడుటకు అనేకానేక విధముల కృషి సలుపుచుండును.

అహంకారము దైత్య రక్షణము. జీవుడు ఆదిత్యాంశ. దితి చీకటి. అదితి వెలుగు. వెలుగును చీకటి ఎప్పుడునూ క్రమ్ముచునే యుండును. వెలుగు చీకటి నుండి బయల్పడుచునే యుండును. ఇది యొక శాశ్వత గాథ. జీవుని పుట్టుకతోనే అహంకారము కూడ పుట్టును. తానొకడు వున్నాననుకొనియే కదా! కార్యములు చేయుట. అట్లు చేయుచున్నప్పుడు కార్యములు ఫలించినపుడెల్ల అహంకారము బలపడుచుండును. సమర్థులకు ఈ అపాయము ఎక్కువగ యుండును. అహంకారము మితిమీరినపుడు మనమేమి చేసిననూ అది ఘనకార్యము అనిపించును. మంచి చెడ్డలు, ఉచ్చ నీచములు కూడ మరచి పనిచేయుటగ నుండును. ఇట్టి అపాయము కలుగకుండుటకే బుద్ధి నాశ్రయించి దైవమును ప్రార్థించవలెను. నిత్యము అట్లు దైవ ప్రార్థనలు జరుగనపుడు వశము తప్పుట జరుగును.

అహర్నిశలు సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్ననూ భూమికి వెలుగు చీకట్ల బెడద తప్పలేదు. వెలుగునకై సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుచున్ననూ

సగభాగ మెప్పుడును చీకటిగనే యుండును. వెలుగుకు నీడ తప్పదు. జీవునికి అహంకారపు నీడ తప్పదు.

నీడ అనివార్యమైననూ దానిని తగుమాత్రముగ అదుపునందుంచ వచ్చును. మిట్ట మధ్యాహ్న సమయమున నీడ తక్కువగ నుండును. దానికి కారణము నడినెత్తి యందు గల వెలుగు. నడినెత్తి యందు వెలుగు చేరినపుడు నీడకు గల స్థానము పాదముల క్రింద మాత్రమే. నిజమునకు మిట్ట మధ్యాహ్నమున కూడ మనిషి నీడ అటునిటుగా పడుచుండును. కేవలము విషువత్పుణ్య దినములలో (మార్చి 21, సెప్టెంబరు 22 తేదీలలో) భూమధ్య రేఖపైన మిట్టమధ్యాహ్న సమయ మున మన నీడ మన పాదముల క్రిందుగ నుండును. ఆ పుణ్య దినములలో సాధకులు సుషుమ్న యందు మిట్ట మధ్యాహ్న ప్రార్థనలు చేసినచో నీడ లేని వెలుగు అనుభూతి పొందుదురు. సుషుమ్న విషువత్పుణ్య దినములలో సూర్యకిరణములు భూమి సుషుమ్న అయిన భూమధ్యరేఖ మీదుగ ప్రసరించును. ఆ సమయమున ధ్యానము చేయుట అత్యుత్తమముగ ఋషులు దర్శించి యిచ్చిరి. యోగపరముగ, ఆరాధనా పరముగ ఇంతకన్న పవిత్ర దినములు లేవు. ఈ సందర్భముననే భారతీయ సంప్రదాయమున వసంత నవరాత్రి, శరన్నవరాత్రి ఉత్సవములను ఏర్పాటు గావించిరి. అవి నిజముగ ఉత్సవములే. సహస్రారమున శివశక్తుల సమాగమ అనుభూతియే జీవులకు పరమ ప్రాప్తి, పరమపదము కూడ. సహస్రారము నందు పరిపూర్ణమగు

వెలుగు యేర్పడునంత వరకు సాధకులు విశ్రమింపరాదు. అనగా శివశక్తుల సాన్నిధ్యమున చేరువరకు అహంకారము అపాయమును కలిగించ గలదు. ఏ పూట కాపూట కలుపును ఏరినట్లు, అహంకారమును దివ్య ప్రార్థనతో నిర్మూలించుకొనుచు వుండవలెను. లేనిచో పతనము తప్పదు.

దాక్షాయణి ప్రార్థనము అహంకారమను వ్యాధికి దివ్యౌషధము వంటిది. ఆమె దైత్యహంత్రి అగుటచే అహంకారాది దైత్య శక్తులను సంహరించును. దక్షుని బ్రోచినట్లు భక్తులను అహంకారము నుండి కాపాడును.

శ్రీ లలితా సహస్రనామ మందలి

ఆరవ సంపుటము

సంపూర్ణము

శ్రీ బాలా త్రిపురసుందర్యై నమః ।

శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్రము

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః

మణిపూరాబ్జనిలయా వదనత్రయసంయుతా ।
వజ్రాదికాయుధోపేతా డామర్యాదిభిరావృతా ॥ 102

రక్తవర్ణా మాంసనిష్ఠా గుడాన్నప్రీతమానసా ।
సమస్తభక్తసుఖదా లాకిన్యంబా స్వరూపిణీ ॥ 103

స్వాధిష్ఠానంబుజగతా చతుర్వక్త్ర మనోహరా ।
శూలాద్యాయుధసంపన్నా పీతవర్ణాఽతిగర్వితా ॥ 104

మేదోనిష్ఠా మధుప్రీతా బందిన్యాది సమన్వితా ।
దధ్యన్నాసక్త హృదయా కాకినీరూపధారిణీ ॥ 105

మూలాధారాంబుజారూఢా పంచవక్త్రాఽస్థి సంస్థితా ।
అంకుశాది ప్రహరణా వరదాది నిషేవితా ॥ 106

ముద్గౌదనాసక్తచిత్తా సాకిన్యంబా స్వరూపిణీ ।
ఆజ్ఞాచక్రాబ్జనిలయా శుక్లవర్ణా షడాననా ॥ 107

మజ్జాసంస్థా హంసవతీ ముఖ్యశక్తి సమన్వితా ।
హరిద్రాన్నైకరసికా హాకినీ రూపధారిణీ ॥ 108

సహస్రదళపద్మస్థా సర్వవర్ణోపశోభితా ।
సర్వాయుధధరా శుక్లసంస్థితా సర్వతోముఖీ ॥ 109

సర్వౌదనప్రీతచిత్తా యాకిన్యంబా స్వరూపిణీ ।
స్వాహా స్వధా మతి ర్మేధా శ్రుతిః స్మృతి రనుత్తమా ॥ 110

పుణ్యకీర్తిః పుణ్యలభ్యా పుణ్యశ్రవణకీర్తనా ।
పులోమజాఽర్చితా బంధమోచనీ బంధురాలకా ॥ 111

విమర్శరూపిణీ విద్యా వియదాది జగత్ప్రసూః ।
సర్వవ్యాధి ప్రశమనీ సర్వమృత్యు నివారిణీ ॥ 112

అగ్రగణ్యాఽచింత్యరూపా కలికల్మషనాశినీ ।
కాత్యాయనీ కాలహంత్రీ కమలాక్ష నిషేవితా ॥ 113

తాంబూలపూరితముఖీ దాడిమీకుసుమప్రభా ।
మృగాక్షీ మోహినీ ముఖ్యా మృడానీ మిత్రరూపిణీ ॥ 114

నిత్యతృప్తా భక్తనిధి ర్నియంత్రీ నిఖిలేశ్వరీ ।
మైత్ర్యాదివాసనాలభ్యా మహాప్రళయ సాక్షిణీ ॥ 115

పరాశక్తిః పరానిష్ఠా ప్రజ్ఞానఘనరూపిణీ ।
మాధ్వీపానాలసా మత్తా మాతృకా వర్ణరూపిణీ ॥ 116

మహాకైలాసనిలయా మృణాళ మృదుదోర్లతా ।
మహనీయా దయామూర్తి ర్మహాసామ్రాజ్యశాలినీ ॥ 117

ఆత్మవిద్యా మహావిద్యా శ్రీవిద్యా కామసేవితా ।
శ్రీ షోడశాక్షరీవిద్యా త్రికూటా కామకోటికా ॥ 118

కటాక్షకింకరీభూత కమలా కోటిసేవితా ।
శిరస్థ్సితా చంద్రనిభా ఫాలస్థేంద్రధనుః ప్రభా ॥ 119

హృదయస్థా రవిప్రఖ్యా త్రికోణాంతర దీపికా ।
దాక్షాయణీ దైత్యహంత్రీ దక్షయజ్ఞ వినాశినీ ॥ 120

OTHER BOOKS THROUGH MASTER K. PARVATHI KUMAR

The following books are available in: English (E), German (G), Spanish (S), French (F), Hebrew (H), Telugu (T), Hindi (HI) and Kannada (K) languages.

1.	Agni (E/G/S)	60-00
2.	Amanaskudu (T/K)	18-00
3.	Antardarsana Dhyanamulu (T)	100-00
4.	Anveshakudu (T)	60-00
5.	Asangudu (T)	15-00
6.	Ashram Leaves (E/G/S)	100-00
7.	Ayurvedic Principles (E)	
8.	Bharateeya Sampradayamu (T/Hi)	10-00
9.	Cow (‘Govu’ Mahatyam Vivarana) (E/T/K)	20-00
10.	Devapi Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
11.	Dhanakamuni Katha (T)	25-00
12.	Doctorine of Eternal Presence (E)	10-00
13.	Gayatri Mantra - Avagahana (T)	10-00
14.	Geetopanishad - Gnana Yogamu (T)	25-00
15.	Geetopanishad - Karma Yogamu (T)	20-00
16.	Geetopanishad - Sankhya Yogamu (T)	25-00
17.	Geetopanishad - Karmasanyasa Yogamu (T)	20-00
18.	Good Friday (E/G/S/F/H)	10-00

19	Gurupaduka Sthavam (E)	
20.	Health & Harmony (E)	120-00
21.	Hercules-The Man and the Symbol (E/G/S/F)	100-00
22.	Himalaya Guru Parampara (T/Hi)	12-00
23.	Jupiter-The Path of Expansion (E/G/S)	40-00
24.	Jyotirlinga Yatra (T)	20-00
25.	Katha Deepika (T)	40-00
26.	Listening to Invisible Master (E/G/S/F/H)	20-00
27.	Lord Maitreya-The World Teacher (E/G/S/F/H)	
28.	Maitreya Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
29.	Mana Mastaru Garu (T)	60-00
30.	Mantrams-Their Significance and Practice (E/G/S)	35-00
31.	Maria Magdalena (E/S/G/F)	
32.	Marriage-A Sacrament (E)	
33.	Maruvu Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
34.	Master C.V.V. (Birthday Message) (T)	30-00
35.	Master C.V.V. Noothana Yogamu (T)	20-00
36.	Master C.V.V. Yogamu (T)	20-00
37.	Master C.V.V. Yogamu-Karma Rahityamu (T)	10-00
38.	Master C.V.V. - May Call !(E/G/S)	100-00
39.	Master C.V.V. - May Call ! II (E)	100-00

40.	Master C.V.V. The Initiator - Master E.K. The Inspiror (E)	15-00
41.	Master C.V.V. - Saturn Regulations	125-00
42.	Master E.K. - The New Age Teacher (E/G/S)	70-00
43.	Mithila-A New Age Syllabus (E/G/S)	100-00
44.	Occult Meditations (E/G/S)	100-00
45.	Omkaram (T)	30-00
46.	On Change (E/G/S)	50-00
47.	On Healing (E/G/S)	100-00
48.	On Love (E/G/S)	50-00
49.	On Service (E/G/S)	50-00
50.	On Silence (E/G/S)	50-00
51.	Pranayamam (T)	10-00
52.	Prayers (E/G/S)	100-00
53.	Rudra (E/G/S)	30-00
54.	Sankhya - The Sacred Doctrine (E/G/S)	75-00
55.	Saraswathi - The Word (E/G/S)	60-00
56.	Saturn-The Path of Systematised Growth (E/G/S)	40-00
57.	Shodasopachara Pooja - Avagahana (T)	10-00
58.	Sound-The Key and its Application (E/G/S)	40-00
59.	Spiritualism - Business and Management (E/G/S)	25-00
60.	Sri Dattatreya (E/G/S/T/Hi)	33-00
61.	Sri Gurupaduka Sthavam (T)	30-00

62.	Sri Krishna Namamrutham (T)	25-00
63.	Sri Lalitha-1 (T)	40-00
64.	Sri Lalitha-2 (T)	40-00
65.	Sri Lalitha-3 (T)	40-00
66.	Sri Lalitha-4 (T)	40-00
67.	Sri Lalitha-5 (T)	40-00
68.	Sri Sastri Garu (E/G/S/F/T/H)	40-00
69.	Sri Shiridi Sai Sayings (E/G/S/T/Hi)	80-00
70.	Steps on Silence (E)	75-00
71.	Suvarna Sopanamulu	
72.	The Aquarian Cross (E/G/S)	100-00
73.	The Aquarian Master (E/G/S)	75-00
74.	The Doctorine of Ethics (E)	35-00
75.	The Etheric Body (E/G/S)	
76.	The Path of Synthesis (E)	40-00
77.	The Splendor of Seven Hills (E/T/Hi)	15-00
78.	The Teachigs of Lord Sanatkumara	150-00
79.	The Theosophical Movement (E/G/S)	60-00
80.	The White Lotus (E/G/S)	20-00
81.	Time - The Key (E/G/S)	
82.	Uranus - The Alchemist of the Age	150-00
83.	Venus - The Path of Immortality (E/G/S)	80-00
84.	Violet Flame Invocation (E/G)	60-00

85.	Vrutrasura Rahasyam (T)	35-00
86.	Varunagraha Prabhavamu (T)	22-00
87.	Wisdom Buds (E/S)	20-00
88.	Wisdom Teachings of Vidura (E/G/S)	80-00
89.	Moon & Spiritual Astrology (S)	
90.	The Death & Reincarnation (S)	
91.	Commentary on Om Namonarayanaya (S)	
92.	Master Jesus, Life and Teachings (S)	
93.	The Science of Ayurveda & Homoeopathy (S)	
94.	The Teachings of Master D.K. (S)	
95.	The Human Constitution (S)	
96.	The Masters of Wisdom (S)	
97.	The Path of Meditation (S)	
98.	Stories for Disciples (S)	
99.	Spirituality in Daily Life (S)	
100.	Special Practices for Disciples (S)	
101.	Fundamentals of Health & Healing (S)	
102.	Ganesha, The Cosmic Lord of Groupings (S)	
103.	Astrology and Healing (S)	

DHANISHTA OTHER PUBLICATIONS

1.	Puranapurushuni Pooja Vidhanam (T)	10-00
2.	Sarannavaratra Pooja Vidhanamu (T)	30-00
3.	Sri Dattatreya Pooja Vidhanamu (T)	10-00
4.	Sri Hanuman Chalisa (T)	15-00
5.	Sri Mahalakshmi Pooja Vidhanamu (T)	12-00
6.	Sri Rama Pooja Vidhanamu (T)	10-00
7.	Sri Siva Hridayamu (T)	5-00
8.	Sri Siva Pooja (T)	15-00
9.	Sri Soukumarya Satakam (T)	10-00
10.	Sri Surya Pooja Vidhanamu (T)	7-00
11.	Sri Venkateswara Pooja Vidhanamu (T)	8-00
12.	Vinayaka Vratakalpamu (T)	25-00
13.	Vishnu Sahasranamam (T)	12-00
14.	Sri Rama Charitramu (T)	
15.	Sri Subrahmanya Pooja Vidhanamu (T)	10-00
16.	Sri Yoga Ganapathi Pooja Vidhanamu (T)	12-00

స్మృత్యంజలి

శ్రీమతి గూటాల వేంకట సత్యవతిగారు

3-7-1930 — 2-10-2010

(శ్రీమతి కంభంపాటి కృష్ణకుమారి గారి మాతృమూర్తి)

హరితస గోత్రోద్భవి, పుణ్యశీలి, భక్తి సేవా పరాయణురాలు, శ్రీ గూటాల సోమేశ్వరరావుగారి ధర్మపత్ని **శ్రీమతి వేంకట సత్యవతి** గారికి *"లలితా సహస్రనామ వివరణమందలి ఆరవ భాగము"* సవినయముగ, భక్తిపూర్వకముగ, శ్రద్ధతో సమర్పింపబడుచున్నది.

నిరంతర భగవన్నామ స్మరణము, సాయి సంఘ సేవా కార్యక్రమములలో జీవితము సమర్పణ గావించుకొనుచు తేది 2-10-2010 న పుణ్యలోకములకు పయనమైన పుణ్య స్త్రీ, మాతృ మూర్తి అగు శ్రీమతి సత్యవతిగారి ఆశీర్వచన ప్రాప్తికై ఈ సమర్పణము.

పరమపదించిన ఈ పుణ్యమూర్తికి *"శ్రీ లలిత"* స్వర్లోక ప్రాప్తి నొసగుగాక !

14-10-2010

విశాఖపట్నం

- ధనిష్ఠ